

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAYAN YANI

Yaşasın Kadınlar

Dünya Emekçi Kadınlar Günü

PEMBE METROBÜS

Saadet partisi İstanbul il başkanı Selman Esmener kadınların rahat seyahat etmesi için 4 araçtan sonra 1 adet pembe metrobüs sefere konulacak isteyen kadın yolcular normal seferdeki araçlarla, isteyen ise pembe renkli metrobüsü tercih ederek seyahat edilecek fikrini ist. büyük şehir belediye meclisine sunması bekleniyor...

FACEBOOK'ta sayfa açan eşini öldürdü...

İÇİNDEKİLER

Betül Yılmaz	2
Gündem / Kollektif	3
Latife Tekin	5
Müge Iplikçi	6
Çit / Ramize Erer	7
Nilüfer Göle	11
Şebnem İşigüzel	12
Çay / Feyhan Güver	14
Mine Söğüt	15
Ayşegül Sönmez	16
Sinemor / İpek Özsüslü	17
Ayşe Böhürler	20
Jourmana Haddad	22
Dileks / Betül Yılmaz	23
Vasiliki Papageorgiou	26
Feyhan Güver	27
İnci Eviner / Özlem Kumrular	29
Sıdika Atilla Atalay	30
Marina Markovic	31
Melda Onur / İpek Özsüslü	32
Grafler / Fatoş Bozoğuz	33
Ayşe Dükkan söyleşi	34
Siliciler / Elif Nurşad	37
Sevim Belli / Rosa Ragás	39
Ayten Görgün / Pinar Şenel / Şenay Eroğlu	40
Kötü Kız / Ramize Erer	41
Maria Fasce	42
İnternet / İpek Özsüslü	43
Yıldız Kenter / Pelin Buzluk	44
Alev Ebuuziyya / Bema Yangın	45
King Kong / Meral Onat	46
Ex'ten Taneler / Raziye İçoğlu	47
Eskiden / Nilgün Oya Özsüslü	48
Katina Karanikola	49
Şevval Sam / Bema Yangın	50
Gülay Batur	51
Foto Rol	52
Zekiye Zümrüt / İpek Özsüslü	54
Cinnet Kutusu / Ezgi Aksoy	55
Şengül Hablemitoğlu / Feyhan Güver	56
Sibel Bozkurt / Süreyya Karacabey	57
Büşra Üzgün / Duygu Özşahin	58

BAYAN YANI

1 Yaşında

Nice yıllara... Nice 8 Mart'lara...

Ayşe Düzkan / Feyhan Güver	59
Feryal / Karikatür Yanışması Sonuçları	60
Ören Dayan	61
Duygu Yavuz / Betül Yılmaz	62
Yaşam Koçu / Feyhan Güver	63
Raziye İçoğlu / Elif Nurşad	64
Aynur / Zehra Ömeroğlu / Fatoş Bozoğuz /	
Emine Akgün / Sibel Bozkurt	65
Harem / Tuncay Akgün & Kemal Aratan	67
Betül Yılmaz	68

Mart 2012-03
Aylık yaygın süreli
yerel yayındır

BD Basın Yayın Tic. Ltd.
Şti. adına
Sahibi ve Yazışmaları Müdürü
Tuncay Akgün
Fotoğraf Zafer Aknar

Renklendirme Editörü
Fikret Özdemir
Reklam Rezervasyon
0.212.251.57.54

ADRES: Fırızağa Mahallesi
Deftardar Yokuşu
No: 19/1A Cihangir Beyoğlu/
İstanbul
TEL: 0212 292 94 50
FAX: 0212 251 57 54

BASKI: LeMan Ofset Tel:
0212 858 00 93

GENEL DAĞITIM: DPP A.Ş.

Ne olacaksan bir anda ol!’ Yeraltında doğmuş bir kadın düşüncesi.

Biz Kadınlar Dünyanın Kız Kardeşleriyiz

Deniz tutmasına benzer, dipten vuran bir baş dönmesiyle dişi damarım geriliyor. O ıssız, uçurumsu kadın yalnızlığı çöküyor üstüme...

Kadınlar Ülkesi’nin okçu kızları, yekini kalkın, oka tutun şu meclisi!

Hiçbir destan, masal, dağları eritmiş kadınlardan söz etmiyor, ormanları baltalamış kadınlardan, kadınlar doğaya il-ışmediler, ırmakların yerini değiştirip dağları yıkmaya kalkışmadılar. Dünyanın aynısı, kız kardeşi olarak yaşayageldiler.

Hayatı canlı cansız diye bölüp canlıdan yana vicdan tesis etmiş olanlar, aletler yaparak doğaya saldırmış olan erkeklerdir. Dünya canlıdır ve dişidir, kadın erkek savaşının özü bu...

Aletleriyle gömülsünler, alet mi yaptılar sadece ki, kadınlar yün eğirken erkekler ışık eğirdi, Tanrının güneşi suratlarına batsın, lanet olsun yarattıkları gerilime.

‘Biz sabahın çorbasını karıştırırken kafa kafaya verip ayın güneşin tapusunu siz erkekler üstünüze mi geçirdiniz, ışığı mı iç ettiniz lafla sözle? Tuttuğunuz yol yol değil, lan oğullarımız, doğurduğumuz piçler...’ Unutturdular o ef-saneyi, Matuhar, amcalarına, dayılarına savaş açıp ormanın içine sürüyor sūlalesinin erkeklerini, oğulları gece baskın düzenleyip kaçırıyor Matuhar’ı, kızlar sabaha karşı kanat açıyor, kuş olup uçuyorlar ormana, erkekler ağaçların dalında maymuna dönüşmüş ötüşüyor, Matuhar bulut beyazı bir ışık ortasında ceylanlarla, bülbüllerle konuşuyor, başında taç, belinde kemer, kulağında küpe...

Kitapları her savaşı yazıyor, dünyayı solduran savaşı yazmıyor, gözlerinden ekilip biçilsinler, avucumuzdaki tohumdaymış gözleri, toprağı incitiriz diye parmağımızın ucuyla ekiyorduk biz o tohumları, demirle yırttılar dünyanın derisini, erkeğe, aletsiz iş göremeyesin denmiş.

Dünya bir şey saklıyor içinde, kendini de bulutla sisle kaplamış saklanıyor boşlukta, taşını yerinden oynatmayalım, suyu bildiğı gibi aksın... Tecavüze uğruyor sabah akşam, o da evrenin içli gezegeni, aylı güneşli cevizi, insanın erkeğı dünyanın dişi olduğunu seziyor, kokusunu alıp hissediyor bunu, kavrayıp bilincine çıkartamıyor bir türlü, o koku bir yerlerine ulaştıkça başlarına vuruyor, gözü dönmüş şuursuz arzunun, şehvetin sonu nereye varır, kanlı seks cinayetine, canını çıkardılar dağının düzünün, füze sapıkları taze gezegen peşinde şimdi, kapama kulağını sözlerime, dünyayla öyle bir iş tutuyor erkekler.

Dilini kıs ezilirsin altında, kadınlar silahlı mücadele verdi erkeklere karşı, kuantum sıçraması deyip kapatmaya çalışıyorlar, ağaçlar altın yapraklıydı, gümüş oldu, demir oldu paslandı, ben o savaşın içindeydim, kadınların acı dumanı, külü savruldu dünyanın üstüne, daha araştırıyorlarmış, bilemiyorlarmış o arada neler olduğunu, bulamıyorlarmış nedenini, kadınlar biliyor, kimin babası kim, bu yeter onlara.

Yerden göğe ışık tezgâhı kurup öyle bitirdiler kadınların işini, Tanrının ışığıyla ticaretin büyüğü, ben tanrının aynasıyım, en mükemmel yansımasıyım, kadınlar, sınıf olduysa ışık yüzünden sınıf oldu.

Kıymetli malların depolandığı yerlerde erkek erkeğe ışık siyaseti, ışık felsefesi, ışık sapıtması, uçtu kafaları, birinci akıldan onuncu akla kadar hepsi onlara verilmiş, erkek Tanrının aynası, kadın şeytani... Şeytani resmediyorlar, şeytanın memesi yok, şeyi var elinde, erkek dirgeni...

‘‘Işık sizden kaçtı, bize çekildi!’’ Kadın peygamber lazım kadınlara, erkeğin elinden alınacak tek şey var, o da ışık! Bir kadın dağa yürüyecek, gökten başına kitap düşecek, Dünyayı kana boyadı, öldürdü erkek, kadın sağ edecek dünyayı, oku!

Dağları, ormanları, gecesi gündüzüyle bütün ıssız alanlara adım atarak, dünyayı, yitirdiğimiz yaşamsal sevinç adına geri istemeliyiz biz kadınlar.

Kadın düştü, dünya da kadınla beraber düştü, en son işte bu topraklarda yenildik, ayıyla güneşle dünyayı teslim aldı erkekler, hem savaş esirleriyiz, hem de anneleri, kız kardeşleri, zevceleriyiz, kendi içine doğru göçe başladı kadınlar, dilleri sayıklama dili oldu, bulaşık çamaşır bakışlı yaptı kendini, buharla örtüp kapattı yüzünü, kabuğı kırılmaz içli ceviz, sen içini erkeğe yediren kadın gördün mü?

Ben kocayı bilmem, aşkı bilirim, aşk erkeğı siler, işini aşkla göreceksin erkekle, kadınların dünyanın başında olduğu zamanların soluğı o, aşkın soluğı çekilir, erkeğin eti soğur.

Kadın yaşlanır yiğit olur, erkek yaşlanır rezil olur, döner hayat işte böyle.

Hırsız

Eskimemiş bir anı var zihnimde. Eskimemesinin nedeni uzun yıllar içimde uyuyup kalmış olması. Sanırım onu sarıp sarmalayıp bizzat ben uyutmuştum. Derken 2007 yılının baharında bir köşe başında kümelenmiş kızlı erkekli gençlerden yükselen gevrek sesleri duyunca apansız uyanıverdim! Oysa ben bu genç seslerini ve baharı ömrüm boyunca takip etmiş, duymuş, sevmiş biriydim. Ne olmuştu da 2007 yılı bu genç sesleri içimdeki anının sireni yapmıştı!

Onlara bakakaldım! Ne güzel gülüyor ve eğleniyorlardı. Ama bu kez midemde şiddetli bir sancı vardı. İçimde uyanan cin, Alaaddin'in lambası şeklinde midemi ele geçirmişti bir kez! Burun deliklerim sızladı, tuhaf bir kahve kokusuyla irkildim.

Şüphem yoktu, an uyanıvermişti! Kadıköy'ün çekilmiş kahve kokan loşluğunda, çarşı içindeydim. Okuldan çıkmıştık, bir sürü çocuktuk; elimizde çocuk, ilkençlik, ergenlik çantalarımız Kadıköy çarşı içinde gevrek bir muhabbetin içindeydik. Kahkahaya dolanmış bir çiğ gibi akıyorduk aşağıya doğru. Baharın ilk günleri olmalıydı. Paltoların ağırlığı, yarı çamurlu, yarı kuru yolda daha da bunalıyordu bizi. Ama gevrek kahkahalar her yerdedi.

Biraz önce bir espri patlatmıştı erkek arkadaşlarımızdan biri. Ben de ona cevap yetiştiriyordum. Derken bir başka erkek arkadaş buna bir şey söyledi. Laf ebesi günümdeydim; dayanamayıp ona da bir şey bulup bastım kahkahayı. Bir diğeri bir diğeri izledi. Kahkahalar suda yayılan halkalar gibiydi o sıra, büyüdü, arttı, sınır

tanımadı. Coşku havada hızla yayılıyordu. Gözlerimden yaşlar gelerek gülüyordum. Arkadaşlar da öyle. Sanki çarşı da gülüyordu. Kahve kokusu. O erken bahar ikindisi. Paltolarımıza sıçrayan çamur. Çantalar.

O sırada arkamdan sokulan bir kadını seçememişim. Ancak gölgesini hissettim. Onun da bu kahkaha seline ortak olacağını düşünmüştüm. Gölge bir şey söylemedi ilkin. Ama sonra usul usul seçiverdim bedenini. Bir kol, bir el... Hoyratça falan değil, yumuşakça tuttu gölgenin eli kolumu. Hâlâ ne olduğunu zerre anlamış değildim! O tutuş, kimi, neyi ne kadar tutuştu, emin olmamıştım. Yoksa tanıdık biri miydi? Hayır, hayır tanıdık olsa böyle tutmazdı. Neye karşı, kimin huzursuzluğuyla gölge, bunu da anlayabilecek yaşta değildim galiba. 14 yaşında dünyaya bakmak, 40'lı yaşlarda dünyaya bakmaktan daha cesurca ama hiç kuşku yok ki daha safçaydı.

Gölgenin sertleşmiş el derisini görüyordum kolumdaki. Ve çoğunluğu erkek olan o grubun içindeki bana, neredeyse dişiliğime seslenişinin esrarlı, sürprizlere açık rengini. "Kızım bir dakika bakar mısın bana?" Sanki kadife kutuların içindeki kırmızı astar rengi bir sestir bu. Kadifenin yumuşaklığından eser yoktu. Ancak sanıyordun ki o kutunun bir parçasıdır astar. Özenli, dikkatli, şefkatlidir. O yüzden eli, kolumu tutmuş arkamdaki gölgeye paniklemiş bir bilinmezlikle değil, bilinen zamanların bildik sıcaklığıyla dönüp baktım.

Gölgenin kadını pek hayal ettiğim gibi çıkmadı.

Kadının yüzü çok öfkeliydi!

Beni koluma attığı eliyle dürtmeye başladı. Bir yandan da hepimizin şaşkın bakışları arasında benim gözlerime kilitlenen kinini ağır ağır boşaltıyordu:

"Kızım kızım, onların yaşı çok küçük."

Ne demekti şimdi bu?

"Anladım?" diyebilirdim.

"Seni küçük şeytan!" diye directti. "Onları kandırabilirsin ama benim gibilerin gözünden kaçmaz!"

Gözlerim acıyordu. Sanırım gözlerimi faltaşı gibi açmaktan oluyordu bu. Kadınınsa umurunda değildi.

"Git sen kendine başkalarını bul! Kaşarlanmış olanları!"

Hiçbir şey söyleyemiyordum. Boğazımda düğümlenen bir kahve kokusuyla birlikte az önceki kahkahaların aksisedasıyla boğulmak üzereydim.

"Bakıyorum da bu yaşta öğrenmişsin kaltaklığı!"

Kulaklarım uğulduyordu. Annemin sesini işitiyordum: "Sana kaç kere yollarda deli gibi gülme demedim mi?" Buz kesmişim. Ancak kendimi suçlayacak kadar bile cesareti bulamadığım bir sahneydi.

Kadın, bizim bulunduğumuz yere bakan şaşkın esnafın bakışları arasında yürüdü gitti. Çarşı için bir matem havası sarmıştı onun gidişiyle birlikte! Bir de geride yığılıp kalan bir zehir.

Sadece bende değil, bulunduğumuz grubun içinde de esen bir rüzgar vardı. Bir anlığına, çok kısa bir andı bu, bir günah işlemişçesine birbirimizin suratlarına bakamıyorduk.

Birisi beni dürtüyordu. 2007 yılının baharı! Çocukların sesi!

Yanımda bir arkadaşım. Orta yaşlı kadınlardık artık.

"Şunlara bak!" dedi. "Hele şu kızlara! Bunlar olmuş canım, olmuş!"

Hatırlamıştım. İçim tırpanlanıyor, içim fena halde kaniyordu.

Sokakta yüksek sesle güldüğüm için ilk "kötü kadın" damgamı kendi cinsimden birinden yemiştım! Ne ilki, ne de sonuncusuydu. Ancak sanırım sokaktaki çılgın kahkahalarımı (en azından büyük bir bölümünü) benden çalan bu kadındı. Erkek diline yaslanarak "iktidarı keşfetmiş" olan bu kadın!

Kim bilir onunkilerini de kimler çalmıştı.

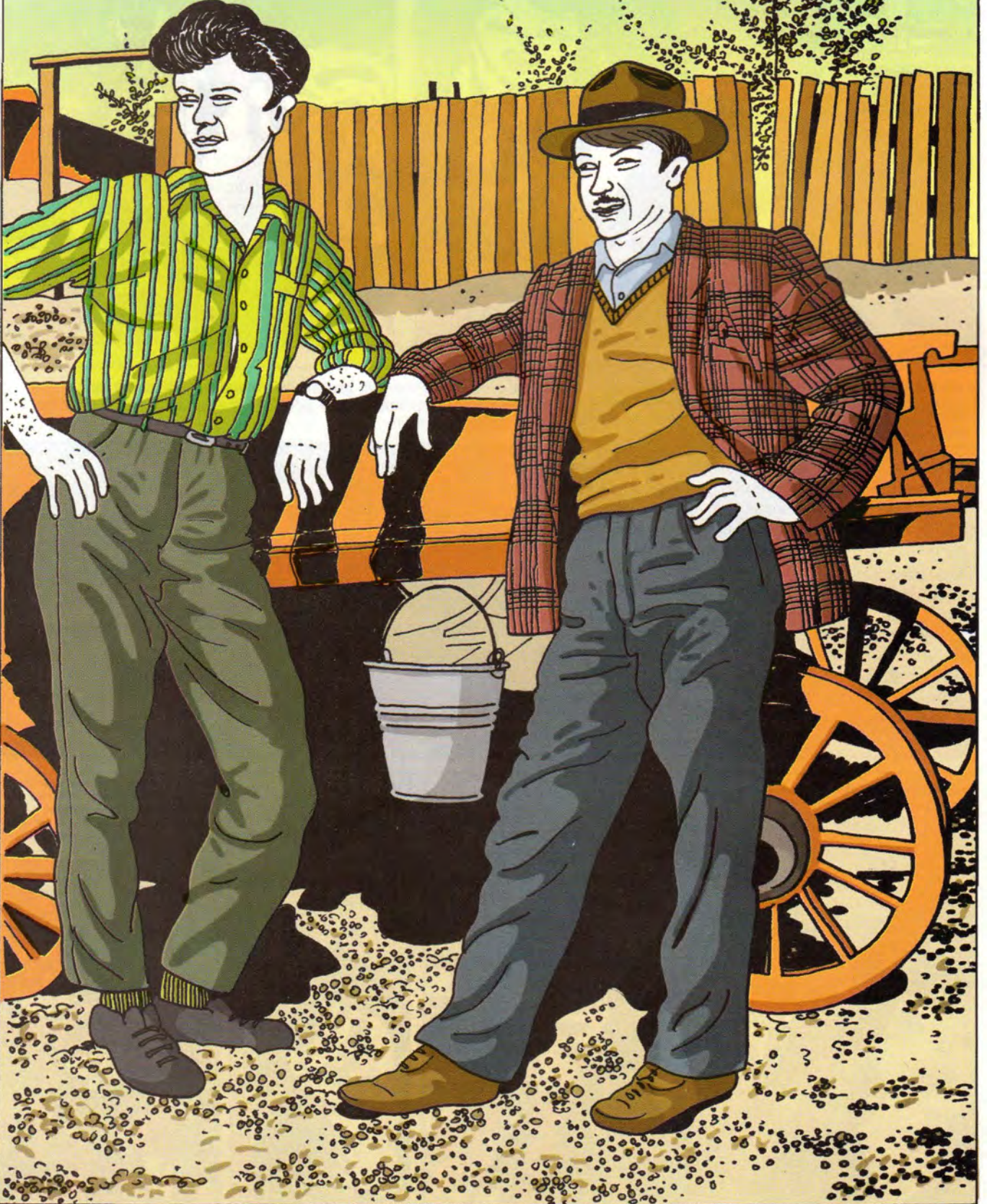

ÇİT

70'li yılların başı İstanbul...

Sıcaktı, çok sıcak... Güneşin sararttığı bir gündü. Babam ve şimdi adını hatırlayamadığım bir arkadaşı, erkek bakışlarıyla bakıyorlar bir kadının arkasından. Biliyorum, biraz önce Nevin abla geçti burdan.

Ramize Erer

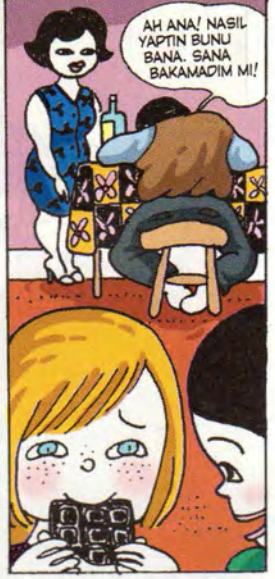
Nevin abla kapı komşumuzdu bizim. Kızı ve kira ödememek için ev sahipleri Kasım dedeyle evlenen yetmişlik kayınvalidesiyle aynı bahçe içindeki evlerde yaşırlardı. Nivea krem kokar, tombul beyaz kollarını açıkta bırakan japone kollu önlük elbiseler giyerdi. Kocasının Almanya'dan gönderdiği renkli, resimli Almanca alışveriş kataloglarını karıştırırdı mütemadiyen.

Almanya'da işçi olarak çalışan kocasını yazları görürdük sadece. Annesinin evlendiğini öğrendiği bu tatillerin birinde çok ağlamış, ağlamaları bizim evden duyulmuştu.

Utandıktan eve kapanmış, kimsenin yüzüne bakamamıştı. Biz Şermin'le onun getirdiği Alman çukulatalarını silip süpürürken o yeni rakıları içip içip, salya sümkük ağlamıştı günlerce.

Babası Almanya'ya dönünce Şermin'le tekrar oynamaya başladık bahçelerinde. Çit aralıklarından bakınca hayat sırları dolu gelirdi bize. Herkesin bildiğini ama kimselerin göremediğini görürdük o aralıklardan.

İşte o sıcak günde, çit aralığından bakarken, gözlerim tam güneşten kamaşmadan önce görmüştüm Babamla, Nevin Abla'nın gizli bakışmalarını...

Nevin abla babama abi, anneme abla derdi. Onu olduğundan küçük gösteren konuşurken kul-

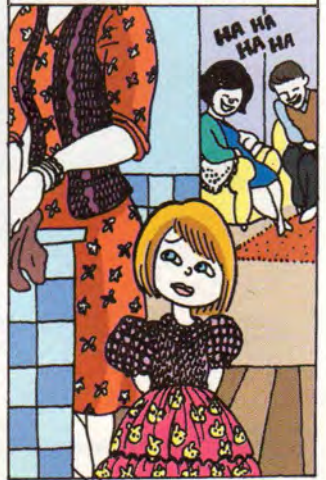
landıği bu abiler, abialar değil perçemlerine ilıstırdığı, kocasının Almanya'dan getirdiği renkli, çiçekli, böcekli şirin tokalardı. Babam ona takılmadan duramazdı.

Babamın bütün şakalarına gülerdi. Tatlıydı ama ben onu annemin yanında sever, babamın yanında sevmeydim.

Annemin yanına gider, yüzünden ne düşündüğünü anlamaya çalışırdım, sakın görünürdü. Ama nedense babamın onu değil de, başka bir kadını güldürmesinden incindiğini düşündüm. Hem de bizim evimizde..

Ben onların gitmesini isterken, annem inadına yemeğe kalmalarına ısrar ederdi.

O günde aynı şey olmuş, hep beraber sofraya oturmuştuk. Annem köfte, patates yapmıştı.

BİRAZ DAHA ALSANA NEVİN!...

YE-SENE NEVİN, PATA-TES DE AL...

İŞTAHIM YOK HASAN ABLA...

Yemeğimizi yerken birden karanlık kalmıştık, o zamanlar elektrik kısıntısı vardı.

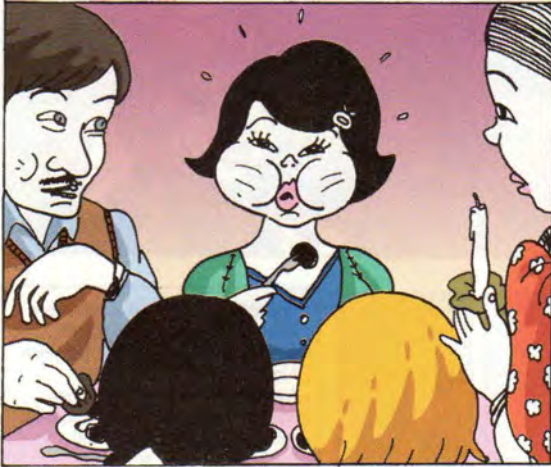

Annem mumu alıp getirene kadar elektrikler gelmişti. Nevin Abla aceleyle ağzına tikiştirdiği köfteleri çiğneyip yutacak zaman bulamamıştı. Son köfteyi de yemek üzereydi. Başındaki tokayla obur bir çocuk gibi görünüyordu.

Biz, hiç bir şey olmamış gibi yemeğimize devam etmiş, Nevin abla da ağzındakileri bitirmeye çalışmıştı. Sonra bir mazaret uydurup kaçar gibi gitmişti evimizden.

Biz başbaşa kalınca annem gece boyu tuttuğu kıkıltılarını salıvermişti.

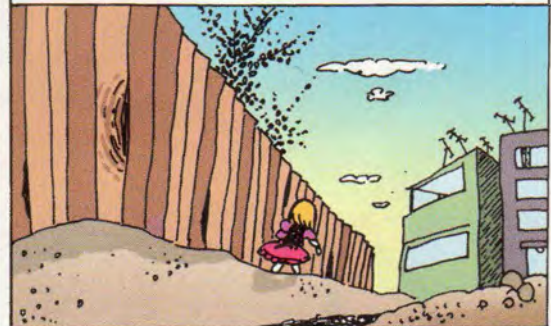
Nevin ablanın hali annemi çok güldürmüştü. Aklına geldikçe katıla katıla gülmüştü. Annemi ilk defa bu kadar gülerken görmüştüm.

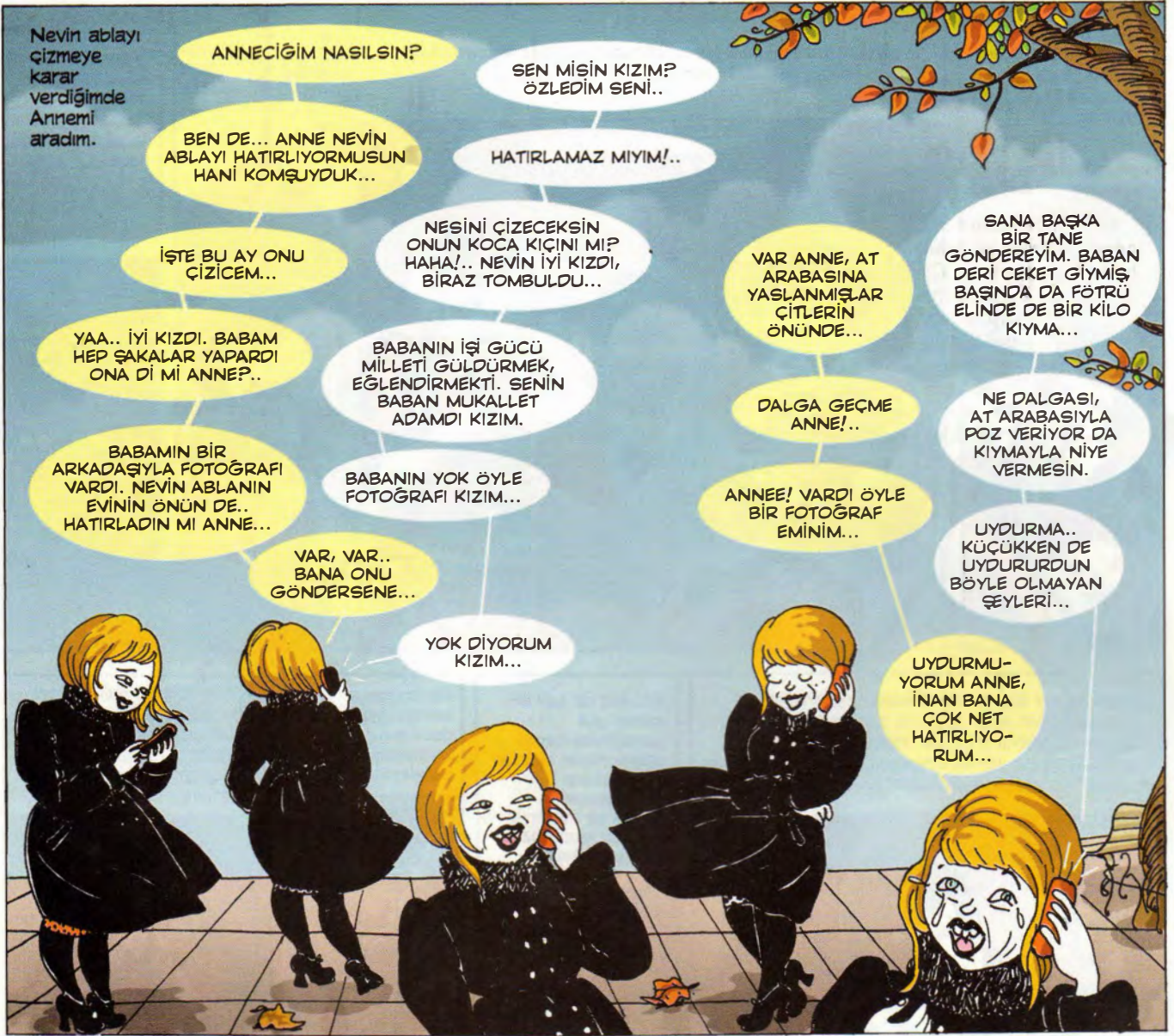

Annemin, havada patlayan rengarenk balonlara benzeyen neşeli kıkıltıları huzur veriyor bana, uyuyorum...

Nevin abla sıkıntıyla dört dönüyor yatağında. Odasına kadar gelen annemin kıkıltılarını nispet olarak alıyıyor, bir daha da bize adım atmıyor.

Kenan Abi Almanya'dan temelli dönüş yapıp biriktirdikleriyle başka bir mahalleden ev satın alıyor, herkes onun utancından taşındığını konuşuyor.

... Sıcaktı Anne, çok sıcak... O fotoğrafta ben de vardım çitlerin arkasında.

Sıcaktı.. Çok sıcak.. Annemlerin serin yatak odalarında oynarken yerde, halının üstünde Nevin ablanın kocasının Almanya'dan gönderdiği, hep özendiğim o rengarenk, çiçekli, böcekli tokalardan birini buldum. Anneme söylemiştim, uydurma demişti bana...

“Sana nasıl hitap edildiğini söyle, kimsin söyleyim sana”

Birbirimize hitap etme biçimleri, seslenme ve selamlaşma adetleri nereye ait olduğumuza, ya da olmak istediğimize dair bize ipuçları veriyor. “Çak bi tane!” Tokalaşmayla el ense çekme, sarılmayla itişme arasında, “sevdim seni ben” türünden bir selamlaşma biçimi. Esasında marjinal amerikalı siyahi gençlerin küresel kültüre hediyesi, türkçeleştirilmiş başarılı bir versiyonu. Yaşamımıza yeni girdi, erkekler arasında yaygın, erkeklerden geri kalmak istemeyen kadınlarda çıkışıyor. Peki kadınlar birbirleriyle nasıl selamlaşıyor? Hakikaten öpüşme dışında bize ait bir selamlaşma biçimi, beden dili var mı?

Hitap etme biçimlerine ve selam verme adetlerine aşina olmadan bir topluluk içinde rahat hissetmek mümkün değil. Hitap etme biçimlerine hakimiyet aidiyet duygusunu pekiştirir. Bireylerarası iletişim, dans adımları gibi öğrenilmesi gereken bir koreografiye tabi. Bu işin ustaları olduğu gibi acemileri de var; kasılanlar, samimiyet buhranına yakalanıp önüne gelenle öpüşenler... İnsanlararası iletişimin psikolojik kıvrımları yanısıra kültürel bir dokusu var. Bazen farkında olmadığımız, bize doğal gelen, aile terbiyemize bağlı olarak, yada içinde bulunduğumuz cemaate aidiyat ifadesi olarak, etrafımızdan görerek öğrendiğimiz kullandığımız selam ve adab biçimleri var. Günaydın, meraba, selamü aleyküm, el sıkma, eli göğsünün üzerine koyma hepsi farklı mahallelerin, kültürel seçimlerin, hatta seküler, dini, vurguların, sınıfsal farklılıkların ifade biçimleri. Selamlaşma, kendini ötekine tanış kılmanın ve toplumsal başşın bir ifadesi. Ancak bugünkü küreselleşen toplumda sürekli başka cemaatler, kültürlerle karşı karşıya geliyoruz ve nasıl selamlaşacağımızı bilemiyoruz, iletişim tökezliyor. Kadınların bu oyundaki varlığı işi çok daha tehlikeli ve eğlenceli kılıyor. Bir kadının elini öpmek çok farklı anlamlar ve çağrışımlar yapıyor. Doğu batı arasında el öpmenin beden dili aynı olmadığı gibi, içerdiği kültürel anlam-

larda çok farklı olabiliyor. Batılı bir erkek bir kadının önünde hafifçe eğilip, kadının elini eline alıp belli belirsiz dudaklarına doğru yaklaştırdığında salon adetlerine göre nazik bir kur yapmış sayılabilir. Doğuda ise eli öpülüp başa konan kadınlar, yaşça büyük, büyükanne statüsünde, kadınlık, bayanlık statüsünü geride bırakmış saygıya layık kadınlardır. İşte, bir Fransız erkek müslüman başı örtülü genç bir bayanı selamlamak, nezaketini ve beğenisi ifade etmek için elini öpmek üzere hamle yaptığında iletişimin kültürel koreografisi düğüm oluyor, ritm bozuluyor, taraflar acemileşiyor. Müslüman hanım elini veremiyor Fransız erkeğe. Öte yandan Paris'e gelen bir Türk erkeğe tenbih etmek gerekiyor: kadınları öpebilirsin ama lütfen erkekleri öpmeye kalkma. Örneğin Rus erkekler arasında da samimiyet ifadesi yaygın, ama Fransız erkekleri buna yabancı. Heterososyal kodların hakim olduğu toplumlarla, homososyal yani hemcinsleriyle rahat eden toplumların kültürel dokuları farklı.

Söyle bana nasıl hitap edildiğini söyleyim sana kimsin? Kadınlar kendilerine nasıl hitap edildiği konusunda erkeklerden çok daha duyarlılar, bayan, kadın, hanım, hatun tüm hitap biçimlerini ince elekten geçiriyorlar. Nitekim Fransız kadınları kendilerine hitap biçimlerini değiştirmek için hukuka başvurular. “Mademoiselle” matmazel, genç kızlar için kullanılan bu şirin sözcük belli bir yaşın üstündeki kadınlar için kullanılmıyor, ya da hiç evlenmemiş, “evde kalmış” kadınlar için kullanılıyor. Feministler erkeklerin medeni durumuna ait bir sözcük olmadığını hatırlatarak, bu sözcüğün tedavülden kalkmasını istiyorlar, en azından kimlik belgelerinde. Üstelik matmazel yerine madame diye hitap edilmeye başlanması, her kadın için genç kızlığını noktalayan, yaşını statüsünü hatırlatan zor bir geçiş. Bizim kültürel havzadaki “bacı” dan “yenge” ye, “anne”ye geçiş gibi kadınların pazar satıcılarına bile hiddetlenmesine yolaçan cansıkıcı deneyimlere benzetilebilir. Evet kadınların kendilerine nasıl hitap edildiklerine ilişkin farkındalıkları, hatta alınganlıkları yüksek.

Doğrusu bende bundan nasibimi alıyorum. Üniversite’de nasıl hitap edileceğim konusunda hassasım. Boğaziçi Üniversitesinde hocalık yaptığım dönemde, öğrencilerin bana “Nilüfer hanım” diye hitap etmesine asabiyet yapıyordum. Geleneksel Türk üniversitelerine benze-mek için, “hocam” bir dönem tedavülden kalkmıştı. Hoş şimdi herkesin birbirine, özellikle erkeklerin birbirlerine akademik yaşamdan bağımsız olarak “hocam” diye hitap etmesi sözcüğü erozyona uğrattı. Aynı memnuniyetsizliği Paris’te de yaşıyorum. “Madame” diye söze girilmesi beni geriyor. Akademik hayata hanım olmak için girmedim deyip söyleniyorum.

Esasında “hanfendi” kelimesine üniversite dışında bir itirazım yok. Tersine kulağımda babamın sesini çağırıldığı için özel bir şefkatim bile var. Babam, evdeki yardımcının bana abla demesini yersiz bulur, ve “hanfendiye şunu götürmüştün, bunu söyleyemisin” diyerek annemi örnek alır ve beni eğitmeye çalışırdı.

Birde şefkat sevgi sözcükleri var, canım, tatlım, küçüğüm, bebeğim gibi. Onu da mahremiyet çemberinde tutalım şimdilik.

Beş Kadın Yüzü

Anne...

"Adım Olga. Ama kocam her sabah yeni bir isimle vaftiz ediyor beni: Amavutluktan göç ettiğimiz İstanbul'un iki yakasını bir araya getiren bir köprü yapmayı becermiş bir edayla; "Bundan sonra Emine ol." Rusya'dan dadılık yapmak için geldiğim Arnavutluk'da buldum kocamı. Çalıştığım evin sahibinin kardeşiymi. O yıllarda, 1900'lerin başında, herkes bir yerden bir yere gidiyordu. Ailesi bir dadiya gönül vermesine içerledi. Benim yüzümden nişanlısını bırakması da kötü oldu. Sonunda ters yönle göçte karar kılındı. Kocam olacak adam nereye gideceğimize karar vermek için haritayı masaya serdi. Haritalar ülke değildi ki, neye bakıyordu ?Fikrimi beyan etmek için masaya yaklaştım. Elimde büyük yazarımız Tolstoy'un Savaş ve Barış'ı vardı, onu da masanın kenarına koydum. Sütlu çay içiyordum, onu da elimden bırakacaktım ki olanlar oldu, sütlu çay haritanın üzerine döküldü. Meğer o vakit bir fal açmış benimki. Çayın aktığı tarafa gideceğiz diye.Yani bizim Tolstoy diğerleri gibi Batı'ya, İngiltere'ye göçümüzü engelledi. Neyse, oğlumun romancı torunu gibi uzatmayayım lafi. İstanbul'a geldik biz de. Büyük oğlum Rıza burada doğdu. Hem de ne doğmak ! Ortadan ikiye ayrıldığımı sandım. Üstelik her zaman korktuğum o su yolunda, Boğaz'da, sandalla karşıdan karşıya geçerken. Yedi çocuğum oldu ve her zaman Olga olarak kaldım. Yedi çocuğum ve yedi hayatım. Okuma yazmayı yedi kere yeni baştan öğrendim. Yedi kere kızmam, yedi kere kızılılık, yedi kere su çiçeği oldum. Yedi kere aşık oldum yataklara düştüm. Hayatım boyunca kederlenmeme, sevinmeme, gururlanamama, utanmama ve endişe etmeme neden olacak şeyleri içimden söküp çıkardığım çocuklarıma borçlu oldum."

Eş...

"Ateşler içinde yanıyordum. Bir atın tepesinde, şükür ırzıma geçilmeden İstanbul'a kadar getirildim. Hareme alınacak kadar güzel bulmadılar beni. Bulgaristan'dan buraya kadar ki yolculukta yüzüme kan oturmuş, gözlerim pörtlemişti. Böyle olmayıp da beni hareme almış olsalar belki padişah soyuna çocuk verirdim. Ama öyle olsun istemezdim, çünkü kocamı sevdim. Ellerim, ayaklarım, incecik bileklerim, kadife tenim, eksiksiz dişlerim, uzun boynum. Saraylılar baktılar, baktılar, baktılar. Kız torunlarıma miras kalsın inşallah diye dualar ettiğim güzel uzuvlarıma rağmen beni Topkapı'nın ambarlarında bırakıp gittiler. Ayak işlerine vereceklerdi beni. Derken birisi akıl etti de eczacı kalfasını getirdi. "Hastalığı bulaşıcı olmasın ?" denilip saraydan çıkarılmama izin verildi. Meğer sarayın eczacı kalfası beni kendine eş olarak seçmiş de yolunu yapıyor. Anlatır, "İstanbul Boğazını geçerken parmağın suya değse koca deniz çozzzz der buharlaşırdı," diye. O kadar ateşli hastaymışım. Sonra iyileştim. Sarayda çalışan o kimsesiz eczacı kalfasıyla evlendim. Elim ayağım tutmaya başlayıp da doğrulunca "Eve gelince ne yiyecek bu adam ?" dedim. Odanın içinde durdum, düşündüm. Ne yemek pişireceğimi değil de kocamı sevdiğimi, ne mutlu dünyada birisine eş olduğumu, yer yarılsa yerin dibine girsek birbirimizi bulmaya çalışacağımızı, kolay değil artık birlikte yaşayacağımızı... Bahçeden koca koca güller kopardım, bir tas suyun içine doğradım. Kocam bana kocadır, dedim. Başkaları için hatırı sayılır bir komşu, iyi bir arkadaş, çalışkan bir ortak. Sakın dedim kendi kendime, evlilik dertlerini, kocanın ayıplarını kimseye anlatma. Anlamazlar. Pire için yorgan yakma, pireli yorganla da yatma. Kocam göz-

lerimin içine baka baka kaşıkladı sade suya tirit gül yapraklarını. Evlilikte niyettir her şeyi güzelleştiren ve zordur aynı ipin cambazı olmak. Benim eş olmakla ilgili bu hislerim umut ederim ki yüzyıllar boyunca kız torunlarımla kalplerine nakşolmuş olsun."

Kurt...

"Yazlığa Kireçburnu'na çıkmıştık. 1962 Haziran. Kızımı yeni doğurmuştum. Kırkım çıkmamıştı. Evin biricik erkeği kocamdı, o da evde yoktu. Bir kayıinvalid, iki görümceyle kocam evde olmayınca kederleniyordum. Komşu bizde, kahve içiyorduk. Kulağım bebeğin sesindeydi. Bir an ay ışığı altında şıkır şıkır yanan denizi gördüm. Ne güzeldi öyle ! Bakmasını bilmez olmuştum, dağa, taş, kuşa. "İçini kuruttu o cadılar senin," diyordu annem. İskarpinlerimi bir giyip- bir çıkarıyordum anneciğimin evinde; " Anne izin ver burada kalayım." Vaziyet böyleydi işte. Saray usulü, hamamdan sonra bir ördek yumurtası kırılıp çırpılıp karnıma sürülüyor, ovalanıyor sonra uzun bir kuşakla karnım sıkıca sarılıyordu. Böylece lohusalık bittiğinde inecekti karnım. Annem, "O cadılar sana büyü yapıyorlardır, bağlama o kuşağı," diyordu. Ama bakın şimdi de kayıinvalidem çıkışmıştı, "Ne o çıkardın mı kuşağını ?" Huzursuzlukla toparladım karnımı. Komşu kadın da tam falımı açmış: "Ay iki gözüm, kadın kadının kurdudur, kadın düşmanın var," deyivermişti. Ben de söylemiş bulundum: " Oysa kadınlar birbirine el vermeli, erkekler zorlaştırırken hayatı." Benimkiler müstehzi güldü. Bakın anneciğim gibi "cadılar," bile diyemiyorum onlar için. Ama o müstehzi gülüşleri parmak uçlarıma kağıt kesikleri yemiş gibi, küçücük lafi edilmez yaralanmalarım gibi acıtıyordu canımı. Sonra, sonra ben, "Bebek mi ağlıyor ?" diye dikildim. Kayıinvalidem, "Okutup üfletelim şu gelini, gaip ten sesler duyuyor," dedi. Yutkundum. Komşu gitti. Bebek gerçekten ağladı. Neden bilmem salona geçmiş kanepede emziriyordum onu. Balkon kapıları ardına kadar açıktı. Oysa benim ne denizi, ne yıldızları, ne geceyi seyredecek sevincim vardı. İşte tam o anda, balkonda, sandalyelerden birisi bir baştan bir başa tıkrık tıkrık yürüdü. Korktum. Korkudan bebeğimi yere attım. Bebek ağladı. Aklımı kaçırmam ve on yıl boyunca hastane sürünmem o ana tekabül eder. Bakın şimdi çekinmiyor söylüyorum: Cadıların, evet cadıların ikisi ölüp de birisi hayatta kaldığında itiraf etmişti: "O gece sandalyenin bacaklarına misinalar bağlayıp paytak paytak yürüten bizdik." "Hatırladım," dedim "o gece falda da çıkmıştı, kadın kadının kurdudur," diye.

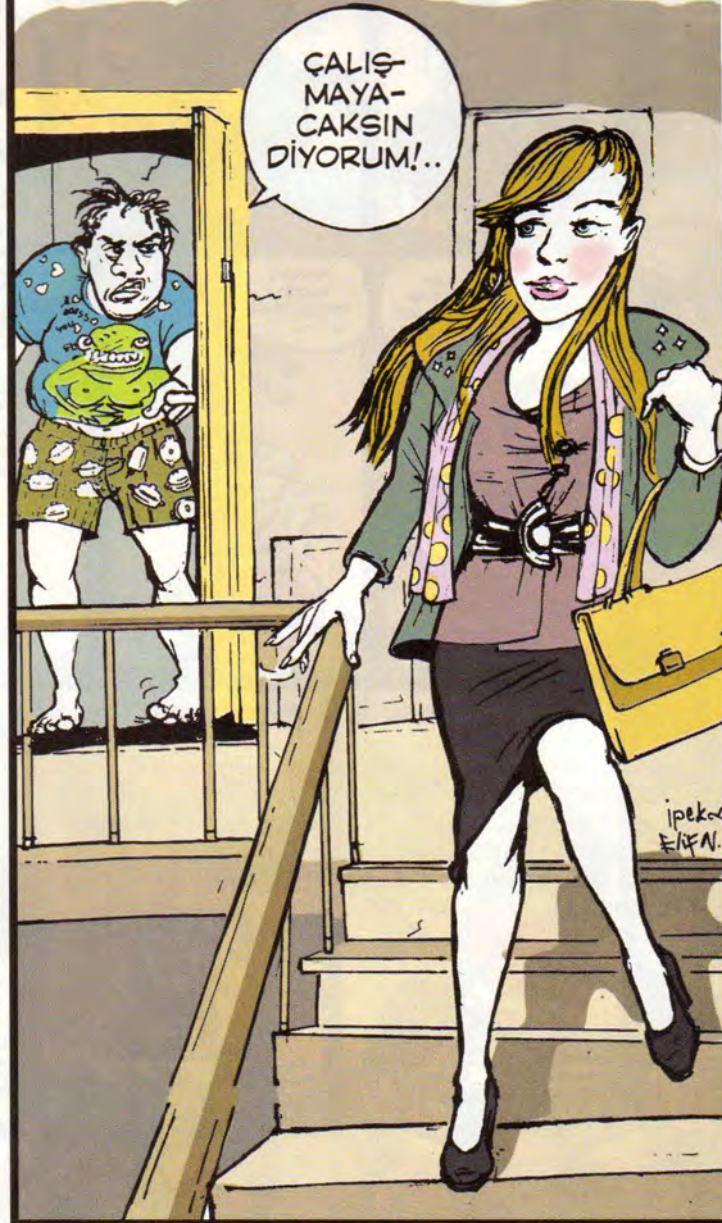
Kız çocuğu...

"Okuduğum, okutulduğum, okula gönderildiğim için mutluyum. Sizlerden çok uzakta yaşıyorum. Benim, açılan, savrulan eteklerim olmadı. Kimse de bana ört eteklerini demedi. Bana daha başka şeyler söylediler. Bir süpürge gibi kapı arkasında durmamı, sofraya erkeklerden sonra oturmamı. Küçük kardeşimi sırtıma bağlayıp ayaklarımı sürüye sürüye dolaştım çocukluğum boyunca. Gece beraber uyuduğumuz odada benim görevim annemin soluğunu kollamaktı. Tikandığında kalkmak ve annemi sarsmak uğruna gece uykularım olmadı. Bu köyden okula giden tek kız benim. Okul uzak. Yürümeye kalksam gecenin bir vakti yola düşmem gerekir. Arabaya binmem şart. Ama hangi arabaya ? Bunun için yola inerim her sabah. Tanımadığım bir araba durur binerim. Bilmediğim bir insanla kısa bir yolculuğa çıkarım. Bilmediğim, tanımadığım insanlara, arabanın içine önce şöyle bir bakarım. Bunlardan bana bir kötülük gelir mi ? Annemin tepede dikilip beni seyrettiğini görürüm. Bu adamlar beni kaçırıp kötülük yapsalar uçup gelebilir mi? Kalbim güp güp atar, dünya kalp olur güp güp atar. Bir kız çocuğu neden böyle korkarak okula gider ?"

Sevgili...

"Sabah evi topluyorum. Kabak çekirdeği kabukları, çay bardakları, puding bulaşığı tabaklar. Televizyon sabah haberlerini veriyor. Sırtım televizyona dönük. Toplamanın sonu yok. İplik iplik dağılmış ev. "Türkiye'nin AB üyeliği konusunda bundan sonraki yol haritasının ne olacağına ilişkin görüşleri...yabancı bir diplomattan...Günaydın Bay..." Dönüp televizyona bakamıyorum. Burnum tuzlu su çekmiş gibi sızlıyor. Koskoca bir aşkın ardından iki talihsiz karşılaşma: Bir: Kalabalık bir havaalanında, çek çek bavulları peşi sıra sürüklerken, ikimiz de başkalarının eşisi olmuştuk, göz ucuyla birbirimize bakıp görmezlikten gelerek. İki: Televizyon ekranında. "Başını çevirip yüzüme bakamayacak kadar, ne yaptım ben ona ?" Böyle söylemiş ortak dostumuza, hala haberlerimi aldığı İstanbul Konsolosluğundaki arkadaşına, postacıma. Diyemedim, "Çünkü hala seviyorum onu."

Her başarılı kadının arkasında bir denyo vardır.

SON

Biz İki Küçük Kızdık

Biz iki küçük kızdık. Annelerimizin ölaürüldüğü gün büyüdük. Üzerimizdeki elbiseleri, benimki kırmızı onunki mayi, anneannemiz dıktı. Gözlerimizdeki işişi, benimki parlak onunki mat, önce babalarımız, sonra kocalarımız söndürdü. Kadınları sevmeyi beere-meyen bir soyun torunuyuz. Oysa bu fotoğrafta iki küçük kız oluşuyuz. Annelerimiz henüz ölmemiş. Babalarımız bizi henüz dövmemiş. Evlenmemişiz. Kızlarımız dayak yerken susmayı öğrenmemişiz.

Biz iki küçük kızdık. Bahçede oynarken kaçırıldık. Bu fotoğrafı katilimiz çekti. Bizi öldüreceğini birsek aldişi oyuncaqlarla oynamazdık. Verdiği sözlere kanmazdık. Oynadık. Kandık. Öldük. Şimdi iki ölü yetişkiniz. Bacaklarımızın arasında sımsıkı bir kilit. Dudaklarımızın arasında söylenmemiş bir sürü söz. Aslında hiç büyümedik.

Biz iki küçük kızdık. Az önce bahçede oynamıştık. Ben doktor olacaktım, o öğretmen. Bu fotoğraf çekilirken çok yakında Selin Olacığımızı bilemedik. Sevmemişimiz kocalarımıza sevmemişimiz çocuklar doğurup, sonra onları terk ederek, bilmediğimiz şehirlerde, bilmediğimiz adamlarla sevişe sevişe gel çekeceğimizi sezseydik, ne yapar eder okula giderdik. Ben doktor oluram. O öğretmen. Ben doktor. O öğretmen. Ben doktor.

Biz iki küçük kızdık. Kendi mezarımızı kendimiz kazdık. Önce ben onu gömdüm. Sonra o beni. Önce ben onu. Sonra o beni. Bir ben onu. Bir o beni. Birbirimizi söme söme kocam bir hayat sekti sitti. Hiç şaşırmanın kız çocukları sırtlarıdır bu fotoğrafı yada pek sevilmezdi.

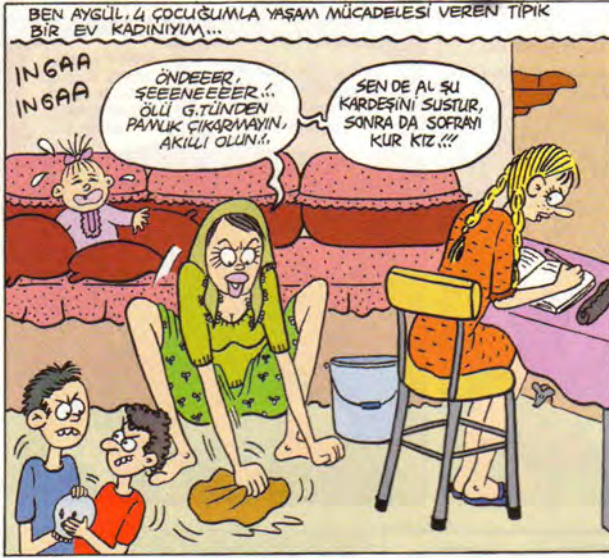
Doğuramadım ama doğurdum

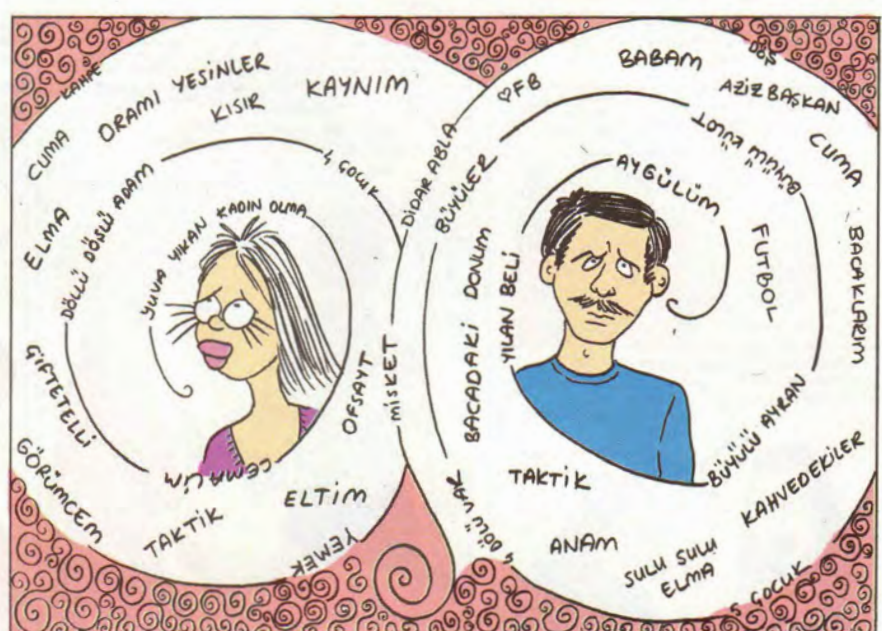
Doğuramadım ama doğurdum
Ayşegül Sönmez (Sinan'ın annesi)
Hamileliğimin altıncı ayı filandı. O saate kadar karnımda giderek büyüyen cinsiyetini de öğrendiğim yavrumu nasıl doğuracağımı hiç ama hiç düşünmemiştim nedense... Biz iyiydik. Koca bir ada gibi dolaşıyorduk. Hiç eksikimiz yoktu. Evet alkol almıyorduk. Tütün tütürmüyorduk ama her şeyi ama her şeyi yiyebiliyorduk. Hayat sonsuz bir ertesi gün açlığında ama kadersizliğinde tam tersine ertesi olmadan eğlenilen çok iyi hissedilen uzun süren bir sarhoşluk gibiydi. Güne iki tostla başlamak... Gün boyu hiçbir şey yapmasan bile suçluluk duymamak... Sadece hafifçe göbeğine, kocaman göbeğine korkusuzca dokunarak kendini iyi hissetmek... Ne yalan söyleyeyim. Ben hamileliği çok sevdim. Kendimi tam. Kurulmuş bitmiş anlamlı süper bir cümle gibi hissettim. Ne eksikim ne fazlam vardı. Ben bendim. Okuyan anlardı. Okumayan da şikayet etmezdi. Uzun, dokunaklı, soslu ya da sıkıcı diye... Ne de olsa hamileydim. Lakin bir gün gelecek bu cümleden bir tane daha çıkacaktı. Çoğu bitmiş azı kalmıştı. Kadın doğum doktorum ultrasondaki görüntüye bakarak "pipisi de büyük maşallah kurban olsun yaradana" dedikten sonra ilk kez doğumu konuşacaktık. Şimdiden epey iri olduğunu düşündüğü bebeği sezeryanla almanın doğru olduğu kanısındaydı. Normal başlayıp sezeryanla biten apar topar ameliyathaneyi açtırdığı doğumları sevmezdi. Otuz sekizinci hafta bebeği alacaktı. Zaten bir bebek otuz sekizinci haftadan itibaren olgundu. Daha fazla karnımı büyötmeye beni de şişmanlatmaya gerek yoktu. Üstelik sezeryan alt tarafları da mahvetmiyordu. Her şey yerli yerinde ve sapasağlam kalacaktı. Bunları söylerken eşime baktı. Yemin ederim baktı. Eşim bakmadığını, bebek ve benim için en iyisi neyse onu yaptırmamız gerektiğini söyledi. Doktorumuz sezeryan diyorsa sezeryandı. O doktordu. Biz değildik. Bir ada olarak mutlu olmayı sürdürmeyi ve bunları daha sonraki aylarda düşünmeye karar vermiştim. Ama yolda kimi görsem daha doğrusu kim benim karnımla ilgilense ve muhtemelen bunlar kadınlar oluyordular, onlara doğum hikayelerini soruyordum. Tuhafiyecide annem bebek yatağı için fırfır bakarken konuştuğum kadınıki unutulmazdı. Baktı karnı ağlıyor.

Hemen kalkmıştı yataktan. Herkesi göndermişti. İki çocuğu okula eşini işe... Kendisi bir çay koymuştu. Bir de sigara yakmıştı. İçe içe doğurmuştu. "Vallahi çay bitene kadar çocuk gelmişti..." Annemin kadını Kezban'ınki de öyleydi gerçi... Baktı onun da karnı ağıyor. Hah demişti. Şimdi doğurmam lazım. Hastaneleri oldum olası sevmezdi. Küvete girmişti. Pıt diye düşmüşü bebek küvetin içine. Kordonu da düş ahizesiyle ahtapot döver gibi koparmıştı. Görüncesi geldiğinde küvette kanlar içinde bunları görünce bayılmıştı. Ne gülmüşü. Kadınlar doğuruyordu. Doğuracak birine nasıl doğurduklarını anlatmayı da seviyorlardı. Kötü doğum hikayelerinden çok aklımda bu kolay doğumlar kalıyordu. Ve sekizinci aya doğru ben de nasıl doğuracağımı doğrusu merak ediyordum: kolay mı zor mu? Annem zor doğurmuştu. Meslek sahibi kadınların rahimlerinin açılmadığını iddia ediyordu. Sütleri de az oluyordu üstelik. Çağdaş kadın evrimini doğurgan tamamlamıyordu. Böyle uzun kendi içinde tutarlı kanıtlarla-yani ben ve abim- dolu bir tezi vardı. Kadının meme vermesini doğru bulmuyordu hatta. Çocuklarını mamalarla büyötmüşü. Özgürlük mamadaydı. Memede değil. Aklım hep o tuhafiyecideki kadındaydı. O çayı bitene kadar doğuran... Bunu önemsemeden ama bunu severek anlatan kadında. Belki ben de öyle doğurabilirdim. Doktorum sekizinci ayın sonunda bebeği alacağı günün tarihini belirlemeye kalkıştığında artık kararımı vermiştim. Normal doğuracaktım. Doktorumu değiştirecektim. Bebeğin kalp atışları düşebilirdi. Bebek iri ben ufak tefek olduğum için hırpalanabilirdim. Alt takımlar yırtılırdı. Seks hayatım kötüye giderdi. Köylü gibi doğurulur muydu.... Umurumda değildi. Dünyanın en sakın, kendine güvenli, doktordan çok cins bir kediye benzeyen kadın doğumcusunun kapısını çaldım. Normal doğum yaptırmakla ünlü koca şehirdeki üç kişiden biriydi. Diğerleri erkekti. İkisinin de egosu çok yüksekti. İkisi de maceranın başında kabul ediyordu kadınlar. Sonunda değil! Bu öyle değildi. Doktor uzun uzun benimle konuştu. Normal doğumun kadına kattıklarını anlattı. Bebekle çocuğun böyle bir doğum sayesinde nasıl birbirlerine kenetlendiklerini, kadının böyle bir tecrübeden nasıl güçlü ve farklı çıktığını, normal doğum

yapmanın bir mucize, dünyanın en güzel tecrübesinin belki de normal doğum olduğunu uzun uzun açıkladı. İkna oldum. Ertesi gün soluğu Avustralyalı bir hipnozcu ve masözde aldım. Doğumun kolay geçmesi için beni hipnoz edecekti. Aynı zamanda masaj yaparak -bazı bölgelere- doğumun zamanlamasını da ayarlayacaktı. Elimde buz tuttum. Her yarım saatte bir elim üşümüyor diyerek dolaştım. Saatlerce sağa doğru yatıttım başımın üstünde bebeği döndürdüm. Zaten başı aşağıdaydı. Evde küvet olmadığı için şişme bir havuz alıp içini doldurup oturdum. Her gece ve gündüz zeytinyağı ile kendime özellikle meme uçlarıma masaj yaptım. Bebek gelmiyordu. Dokuz ayı geçmişti. Artık günde iki kere bebeğin kalp atışları dinleniyordu. Bebek iyiymi ama gelmiyordu. Başı aşağıdaydı. Ve dönüktü ama gelmiyordu. Rahimde en ufak bir açılma yoktu. Dokuz ayı tam iki hafta geçti. Bebeğin kalp atışları düştü ki apar topar sezeryana alındım. Hani çayımı bitirene kadar doğacaktı bu çocuk... Normal doğum yapmak için tuttuğumuz ne hastaneye ne de odaya yetişebildik. Renoir'in bebeğini emziren anne reproduksiyonu, pilates topu, stevie wonder'in The Secret Life of Plants albümü, okunmuş nazar boncuklu tespihim, yere serip kendimi evde gibi hissedeceğim üzerinde doğurmayı planladığım Klimt'in öpücüğü renklerinde yatak örtüm hiçbirine gerek kalmamıştı. Börek yiyip Ikea'ya gitmeyi planladığım günün ortasında rutin NST çektiirmek için eve yakın hastanede kalakalmıştım. Saat yedide oğlum göründü. Karnımın içinden çıktı. Belden aşağıyı uyuşturdular. Böylelikle onu hemen kucaklayabildim. Normal doğuramamıştım. Başarısızlık gibi dokundu bu bana... Rahmim niye açılmadı hala düşünüyorum. Acaba annem mi haklı diye... Ya da annem yüzünden mi açılmadı diye... Ve bütün bunların önemi var mı? Karından ya da vajinadan? Bayan dediğin normal mi doğurmalıdır illa ki diye...

Büyüler bize yaramıştı... Ertesi gün Cemal'i arka daşın evine attım...

SEN KOCANDAN BAŞKASIYLA BİRLİKTE OLDUN MU ?? ÇOK USTASIN ..

BU NE DEMEK OLLUYOR ŞİMDİ CEMAL BEY? BELKİ SAYSAM Bİ PORNO ARSIVIM VAR. BELKİ KENDİ KENDİNİ YETİSTİRDİ... OLAMAZ MI YANİ... SORMAYACAKTIN BANA BU SORUYU?

AYGÜÜÜÜÜL DULUR, YANLIŞ ANLADIN!! AYGÜÜÜÜÜL!!

Çekemeyen oramı yesin diyen Cemal ise bütün çocukları torladı toparladı düğün bile yaptı...

5 YIL SONRA...

BASINI BAĞRI-NI YESİN CEMAL... Bİ FOTOGRAFİ BURNUNDAN GETİRDİN...

HER SENE MODA ETTİ BÜ FOTOĞRAF İŞİNİ BAŞIMA... ÇATIĞ KARI!!

Bayan Yanı dergisinden yazma teklifi aldığımda sınırlarımı zorlayacak ama denerim diye düşündüm. Zira hem bir başörtülü olarak hem de siyasi olarak benden her yerde beklenen ciddi olmamdı. Yıllar önce bir televizyon programında sanatçı Uğur Işılak'ı konuk etmiştik. Bize üç ilkesi olduğunu söylemişti; "samimiyet, samimiyet, samimiyet". Bu motto benim gibiler içinse "ciddiyet, ciddiyet, ciddiyet" şeklinde formüle edilebilirdi ancak.

Nitekim TV programlarındaki zaman zaman dalgacı halim, iki ay önce dahil olduğum sosyal ağ Twitter'daki anlık yorumlarım nedeniyle bazen ya da sık sık ciddiyete davet ediliyorum. "TV'de çok güldün, yakışır mı muhafazakâr, münevver bir hanıma?" tepkilerinin yerini sosyal ağda sözlü uyarılar alıyor; "Memleketin bu kadar mühim meselesi varken sen Angelina Jolie'yi, Carla Sarkozy'yi ya da Wulfun karısını mı dert ediniyorsun? YAZIK SANA" gibi... En sık aldığım uyarı ise "mühim meseleler dururken bu ıvır zıvır konularla neden meşgul oluyorsunuz?"

Benim gibilerden çevrenin beklentisi over-doz (ah şimdi de Türk dilciler hemen Türkçe konuş diyecek) "ciddiyettir"...

"Ayşe Hanım ciddi olun" uyarılarını en son Oscar törenlerini yorumlarken aldım. "Müslüman münevver bir hanıma bu tweet'ler yakışır mı?" ...Yakışır mı bilmiyorum ama muhafazakar camianın özellikle kadınlarını full ciddi tahayyül eden bu erkek beklentisi de bi tuhaf. Şu ismi aklıma gelmeyen (Stanford gibi kalmış) filmdeki kadınlar gibi bir robotlaştırılmış münevver kadın hayali sahiden hayali! İnsan her daim önemli konular konuşabilir mi?

"Boş dünyalık işlerle uğraşıyorsun?" tepkisi de daha çok dindarlardan gelir. Meselelere siyasi bakanlar ise "Türkiye'de çok sorunuz var, bunlara kafa yoracağınıza biraz fikir üretin" derler. Dört bir yandan ve her kesimden gelen bu çağrılar muhafazakar-münevver kadınlardan beklentinin yüksekliğinin en iyi göstergesidir.

Bir de öbür tarafın tepkisi var. "Vay be kadına bak bu işlerden de anlıyor", ya da "bu 28 Şubat iyi oldu" şeklinde. "Vay beee..." tepkisi de sizi kısıtlar. Karşıtların övgüsünü taşımak da zordur. Bundan da tepki alırsınız. Ama en çok söylenen motto şudur: "Ahmet Hakanlaştın seen"

“Muhafazakâr Münevver Hanım” Şartları

Yani bizim camiada muhafazakar bir bayanın ciddiyeti yüksek dozda yaşaması ve yaşatması gerekir. 1980'li yıllarda kurulan "İdealist Hanımlar Derneği'nin amaç ve hedeflerine uygun davranması, "bayan" değil "hanım" olması, fiziğini kültürü ve imanı ile bütünlemesi....

Siyasette Bayın Yanı

Ben fikirlerine katılmasam da çevremdekiler çok aksi olduğumu söylerler. Belki de bu nedenle de bu sefer ciddi yazmam gerekmediği halde aklıma hep ciddi konular geliyor. Mesela kadınlar siyasette neden az, sorusu... 90 yılı yaklaşmış Cumhuriyet tarihinde onca özgürlük teşvikine rağmen kadınlar neden siyaset sahasında yoklar. Hem de yüzyıla yakındır tekrar ettiğimiz "biz seçme seçilme hakkını batı uluslarından önce aldık" özdeyişi beynimize kazınmışken.. Burada Nezihe Muhiddin'in 1927'lerde söylediği "Kahvehane peykelerinde müsekkinine esrar çeken birine verilen siyasi rey hakkı, kendini müdrik, tahsili mükemmel bir kadından esirgenebilir mi?" itirazının lafzen değil ama fikren yüzyıldır sürdüğünü hatırlatmak isterim. Kadınların 28 Şubat'ı öyle 15 yılda falan bitmiyor.

Ancak ben meseleye şimdiye kadar hiç değinilmeyen bir başka yerden bakacağım. Ataerkil siyaset geleneği falan gibi üst perdeden değil de pratikten bahsedeceğim.

Otobüste olduğu gibi siyasette de "yanı" kısmı çok önemlidir. Bence kadınlar bu yanında durma meselesini başarmadıkları için siyasette var olamıyorlar. **Başbakan yanı, bakan yanı, genel başkan yanı gibi...** Önemli siyasi kişiliklerle yan yana oturmak, yan yana durmak, yan yana resim vermek önemli bir konudur. Siyasi kariyerinize katkıda bulunur, imajınız güçlenir, sizin ne kadar itibarlı olduğunuza ilişkin kamuoyunda kanaat oluşturur. Otobüsteki bayan yanı gibi siyasette mühim kişi yanı da güvenli bir yolculuk telkin eder.

Tarih boyunca kadın siyasetçilerin resimlerine baktığımda da bu engele kadınların hep takıldıklarını görüyorum. Zira resimlerde yoklar. Biraz da şuursuzluk durumu da olabilir. Ancak bugün bu konuda tüm partilerde bir şuurlanma hali görüldüğü. Bu sefer de uygulama sorunları çıkıyor kadınların karşısına. Ama bu çözümsüz bir sorun değil.

Önce devlet ya da parti protokolünü ezberleyip kimin nereye oturması gerektiğini bilerek bir hareket planı oluşturmalı. Siyasi hayatının ilk yıllarında bunu tabii ki yeterince idrak edebilmiş değildim. Bu nedenle toplantılara çok erkenden gitmeyi, kapılan sandalyelerle bütünleşmeyi, koltuk için birini tutmayı akledebilmiş ve de akledenleri de anlayabilmiş değildim. Bu nedenle çok dirsek yiyip kendimi en önden en arkaya itilmiş bulduğum çok olmuştur. Parti'nin ilk yıllarında Ankara yollarını deneyimli siyasetçi büyüklerimiz ile ekip olarak aşar gider gelirdik. Yol boyu onlardan din-

lediğimiz hatıralar bu konuda bilgilenmemize neden olduysa da şuurlanmamızı sağlamadı. Zira bunu eski moda siyasetin bir parçası gibi görürdük. Tabii ki yanıldık.

Başbakana yakın, bakana yakın, belediye başkanına yakın olmak için erkekler, mühim mevkiyi bir saniye bile boş bırakmamının yanı sıra (kadınlar lafa dalıp, ona buna laf yetiştirirken de mevki kaybediyorlar) dirseklerini üçgen yapıp yandakileri geriye itme taktiğini de kullanıyorlar. Ancak bunu kadınların uygulaması çok zor. Çünkü güç eşitsizliği var, tersi bir itmede yuvarlanır gidersin. Bu nedenle bu konuda ancak cüsseli ve dirayetli hanımlar büyük başarı sergiliyorlar. Bir de politikacılar nezaket gösterip mecburen yerlerini size ikram etseler de (ki bu çok kıymetli bir ikramdır bilin!) korumalar çoğunlukla aynı cömertliği göstermez. Dirsek taktiğinde aman dikkat diyorum zira arada telef olmak var!

Bu konuda eski usul "dirsek" taktiğini bırakıp daha taktik ve fiziksel güç istemeyen yöntemlere yönelmek lazım. Toplantılarda salona erkenden gidip başbakan yanı, arkası, çaprazında kendinize önceden yer ayarlayabilirsiniz. Burada da uyarılara hiç aldırmadan "mih" gibi yerinizde oturacaksınız. Sizi oradan kaldırmaya çalışanlar mümkün olmadığını görecekler. O esnada erkeklerin kendi aralarında kötü laflar ettiklerini duyabilirsiniz. Bu bir yıldırma taktiğidir. Sakın ha üzerinize alınmayın!

Ayakta resim verilmesi gereken yerlerde ise birçok dirsek arasında kalabilirsiniz. Burada da yaradan kuvvet kararlı ama zarif bir dirsek hamlesi ve arada kalıyorum çığılığı ile onları etkisiz hale getirebilirsiniz. Bu söz özellikle mühim kişi tarafından duyulursa hemen korunmaya alınırsız ki bu da pek de isabetli olur. Artık o günlük mevkiiniz sağlamlaşmıştır.

Kadın Haklarında Şuurlu Siyasetçi

Konu siyasetten açılmışken son on yıllık siyasi tarihimi içinde erkeklerin kadın hakları konusunda ne kadar çok bilgilendiklerine tanık oldum. Mesela Parti'nin ilk kurulduğu yıllarda program tüzük v.s. bütün gündemlerde kadın meselesini gündeme getirdiğimiz her yerde "feminist misiniz" diye soran erkeklerin yerini sular seller gibi kadın hakları tarihini ezberlemiş erkekler aldı. Her şeyden önce her 8 Mart kutlamasında, seçme seçilme hakkı yıldönümlerinde, şiddete son günlerinde köylerde şehirlerde kadın haklarını anlatmak zorunda kalmak onları çok değiştirdi. En son bir Urfa milletvekilinin geçen dönem TBMM kürsüsünden yaptığı kadın haklarını "daha evren gaz toz bulutuyken"den başlayarak anlatan konuşması buna delildir.

Joumana Haddad (6 Aralık 1970, Beyrut)

Lübnanlı ünlü şair, çevirmen ve gazeteci. An Nahar gazetesinin kültürel sayfalar editörü, edebiyat ve sanat alanında yayın yapan Jasad dergisinin genel yayın yönetmeni. Eleştirmenlerce beğenilen pek çok şiirleri olan yazar, 7 dil konuşuyor. İtalyanca, İngilizce, Fransızca, İspanyolca ve Arapça yazdığı kitaplar yazdı. Ayrıca 20. yüzyılın bilinen 150 şairinin şiirlerinden oluşan bir antoloji çevirisi yayınlandı. Arapça olarak kaleme aldığı son yayını "Scheherazade'yi Öldürdüm, Kızgın Bir Arap Kadının İtirafı" 13 dile çevrildi.

“Diğer” Cinse Mektup

Joumana Haddad

Gentilmenler!

Biz kadınların çoğunluğu, siz erkeklerin çoğunluğundan, bizi sadece anneleriniz, kızlarınız, kızkardeşleriniz, sevgilileriniz, karılarınız, mallarınız, aksesuarlarınız, uşaklarınız, oyuncaklarınız olarak görmenizden bıktık ve yorulduk.

Kendimize inanamamızdan ve sizin bizlere inanmamanızdan bıktık, yorulduk.

Sizin bizleri, sizler için ya çok yetersiz ya da çok fazla olarak değerlendirmenizden bıktık, yorulduk.

Sizlerin, bizleri bağıllık manyağı ve kendilerinizi de bağıllık fobisi olarak görmenizden bıktık, yorulduk.

Evede oturup börek, çörek pişireceğimizi çalışıyor olmak suçluluğunu hissetmekten bıktık, yorulduk.

Sizlerin, bizleri sadece çocuk yapmak için yaratılmış olarak görmenizden ve bizlerin de hayallerimizi ve kariyerlerimizi geliştirmek hakkımız olmadığını zannetmenizden bıktık, yorulduk.

Düzenli insanlar yerine bokları, naziklerin yerine kabalı, şevk içinde düzenli çalışanlar yerine nüfuzlu zenginleri seçmekten bıktık, yorulduk.

Namussular yerine kancıkları, samimilerin yerine sahteleri, sadık ve sevgi dolu olanların yerine genç ve güzelleri seçmekten (ki istesek hepimiz bunların hepsi olabiliriz) bıktık, yorulduk.

Sizi manipüle etmek ya da sizden vazgeçmek arasında tercih yapmaktan bıktık, yorulduk.

Sizin rahatlayıp bizim selimize katılmamanızdan bıktık, yorulduk.

Ellerimizi size ortaklık için değil de taviz için uzatmaktan bıktık, yorulduk.

Sizlerin erkekliliğinizden emin olmanız için sizi siyah bir pelerin ile örtmek ve kendimizi de ucuz bir seks metası olarak teşhir etmekten bıktık ve yorulduk.

Gelip sizi bulacağımıza sizin bizi bulmanızı beklemekten bıktık, yorulduk.

Sizin muhtaç olmayı bir zayıflık işareti olarak kabul etmenizden bıktık yorulduk.

Sizlerin bizlere tepeden bakmanızdan ve bizlerin de sessiz kalmamızdan bıktık yorulduk.

Yüzsüz ya da saldırgan olarak görülmekten korktuğumuz için yataкта insiyatifi ele alamamaktan bıktık, yorulduk

Hangi hareketlerin hanımlara yakışır, nelerin yakışmaz olduğuna sizlerin karar vermesinden bıktık, yorulduk.

Göbek yağımız, göğüs dekoltemiz ya da makyajımız ile ilgili olarak endişelenmekten bıktık, yorulduk.

Sizlerin göbek yağımız, göğüs dekoltemiz ve makyajımıza bakmanızdan da bıktık, yorulduk.

Bizlerin romantik, sizlerin de ayakları yere basan adam olarak vasıflandırılmasından bıktık, yorulduk.

Elektrikli olduğunuzu bilmeyen bir tutuklunun dikenli tellere koştuğu gibi, bir gecelik ilişkilere koşmanızdan bıktık, yorulduk.

Sizlerin her zaman sekse hazır olduğunuzu düşünmemizden bıktık, yorulduk.

Oturp dertleşmekten kaçınmanızdan bıktık, yorulduk.

Her zaman sizi anladığınızı zannetmemizden bıktık, yorulduk.

Bizi hiç bir zaman anlamadığınızı farzetmekten bıktık, yorulduk.

Sizleri savaş ganimeti olarak görmemizden bıktık, yorulduk.

Bizleri nasıl olsa burada olarak görmenizden bıktık, yorulduk.

Sizi memnun etmek için yataқта tatmin olmuş gibi rol yapmaktan, sizi desteklemek için sessiz kalmak ve sizi memnun etmek için yalanlar söylemekten bıktık, yorulduk.

Bizim kuvvetimizden rahatsız olmanız, başarımızı bir tehdit olarak görmemiz, zekamızdan ürkmeniz, bağımsızlığımızdan memnun olmamanız, kadın olmak gururumuzdan kendinizi hadım olmuş gibi hissetmenizden bıktık, yorulduk.

Hakkımızın ne olduğunuzu sormaktan ve eşit ortak gibi kabul edilmemekten bıktık, yorulduk.

Sizden devamlı şüphe etmek, size durmadan itaat etmek ve sizinle devamlı mücadele etmekten bıktık, yorulduk.

Kendimizin ve haklarımızın Allah, gelenek, fiziki üstünlük, sosyal değerler ve "eve kim ekmek getiriyor" mazaretleri ile aşağılanmasıdan bıktık, yorulduk.

Size kuvvetli olduğumuzu ispat etmekten bıktık, yorulduk

Sizin bizlere daha kuvvetli olduğunuzu ispat etmeye çalışmaktan bıktık, yorulduk.

Sizi tongaya düşürmek için çocukça oyunlar oynamaktan bıktık, yorulduk.

Zayıf taraflarınız anlaşıldığında bir hıyar gibi görülebileceğiniz kompleksinizden bıktık yorulduk.

Bizden haksız ve imkansız ümitlerinizden bıktık, yorulduk.

Vücudunuzun yukarı kısımları ile aşağısı arasında muvazenesiz kan dağılımından bıktık yorulduk.

Her suçu aybaşı ağırlanımıza yüklememizden bıktık yorulduk.

Sizlerin dünyadaki açlık dahil, her problemi viyagrafin halledeceği inancınızdan bıktık yorulduk.

Uzaklaştırmacı, soğutucu feminizmin esiri olmaktan bıktık, yorulduk.

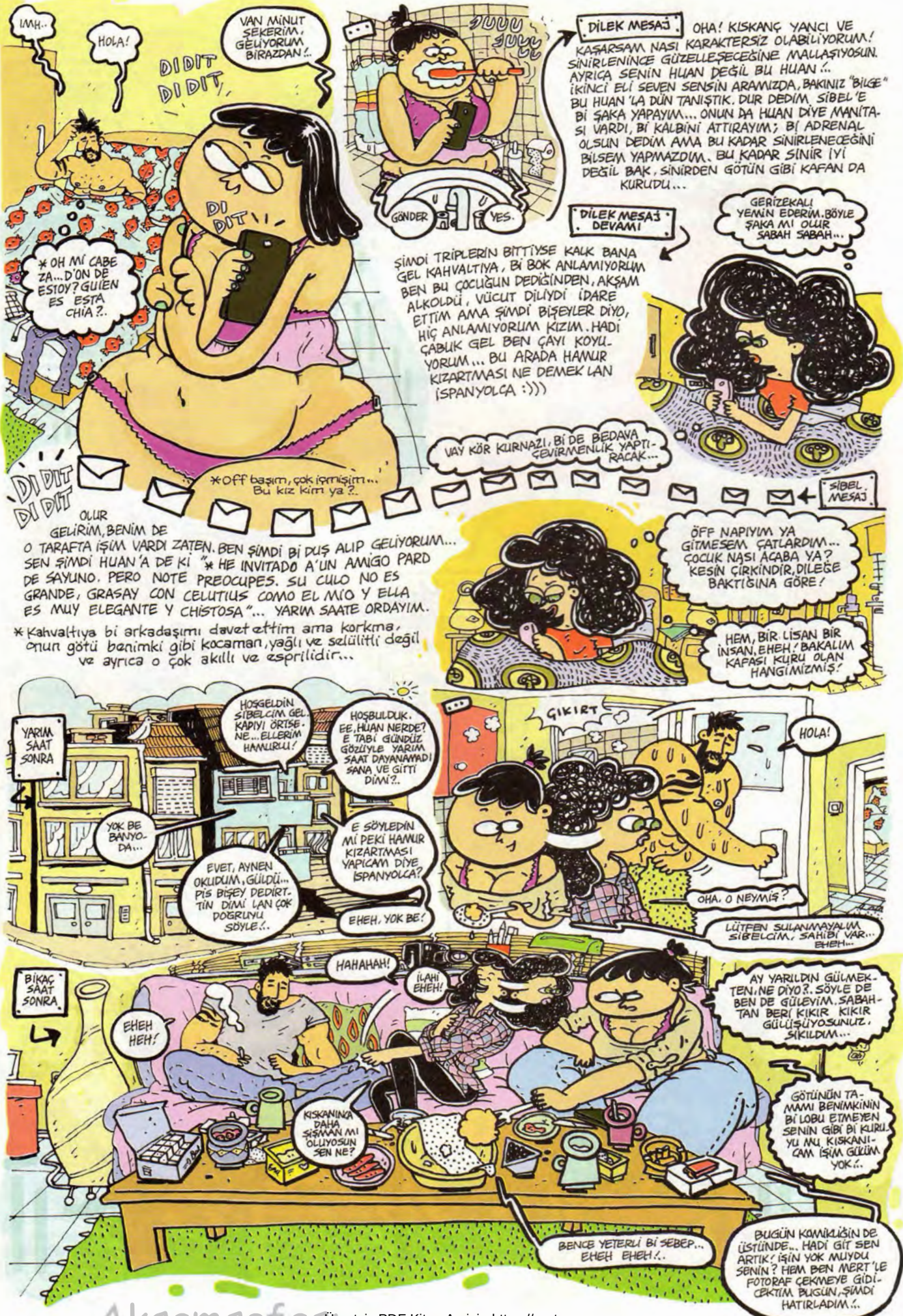
Uzaklaştırmacı, soğutucu maçoizmin esiri olmanızdan bıktık, yorulduk.

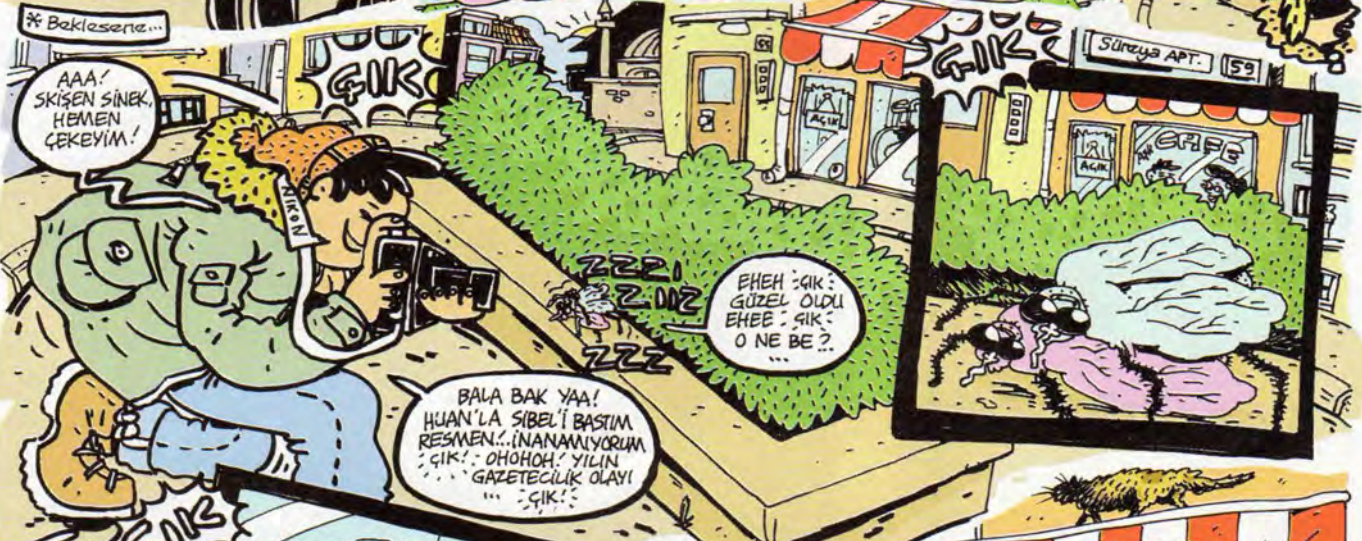
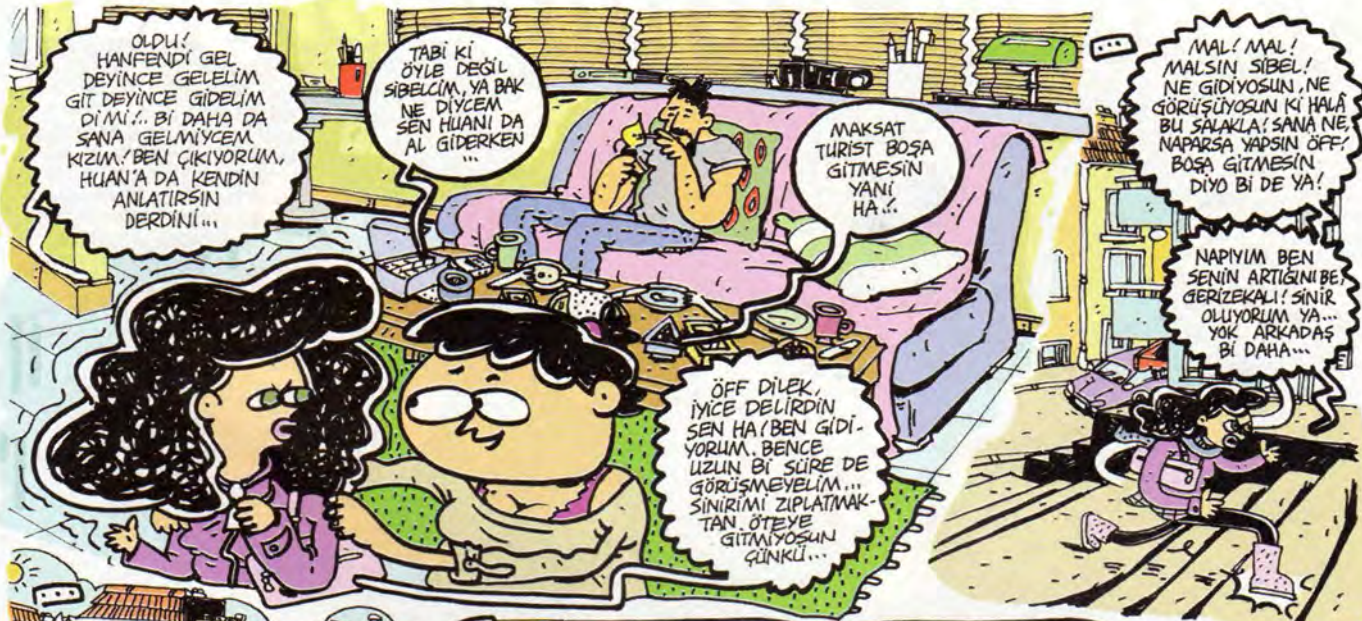
Tâvizkâr Şehrazatlar olmaktan bıktık yorulduk.

Sizlerin kendinizi yenilemez süpermen olarak görmenizden bıktık yorulduk.

Evet, münakaşasız çok yorgunuz.

Şimdi söyleyin bakalım, sizler değil misiniz?

Vasiliki Papageorgiou

Sappho'nun anısına

*Acıyla dünyanın seyrine daldım alacakaranlıkta
Kalbimdeki deniz dolusu suskun atışlarla
Yara almamış günah nakışlı bellekle
Ağacın dallarına kelime oyma hüneryle*

*Arkadaşlarım, kadın erkek, zamanın oyuncağı olmuş
Ara ara görünürlerdi bana puslu rüyalarda
Anlatırlardı bana boğuk çığlıklarla
Aşâğılarda otlayan sürünün unutuşunu*

*Ben ise soğukkanlılığımlı bozmadan aşkın alevini canlı tutuyorum
Ağlayıp sızlamaya yer vermiyorum, yalanı kabullenmiyorum
Güzelliğe hizmet ediyorum ben. Parmak uçlarımı ıslatan,
dudaklarıma su serpiştiren üzüm taneleri tatlı*

*İçmek için gözyaşımı bekleyedursunlar
Her bir neslime korku saçanlar
Gözleri apaçık, şaşkın, bir uçuruma bakıyorlar
Zifiri boşluklarda oltaya takılmış balıklar gibi*

Babası Zeliş'e o lafı söylediğinde, Zeliş henüz 16 yaşındaydı...

Zeliş sesini çıkarmadı... Olmaz demedi...

Babası bunu "olur" a saydı... 16 yaşında evlendirildi...

Gelin gittiği evde kaynana, kaynatas; kendinden küçük dört, kendinden büyük bir çocuk daha vardı...

Sofraya en son o oturur...

Kalırsa, ya da fırsat bulursa yardı...

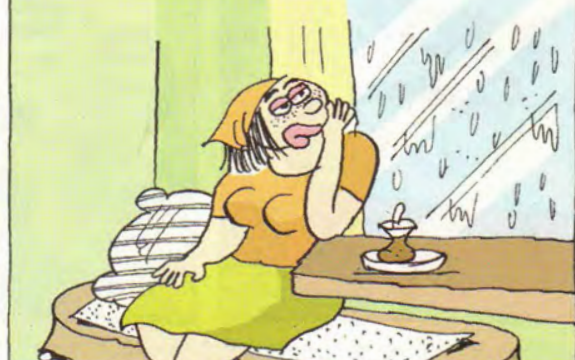
Kocasının kardeşlerini o büyüttü...

Zamanla kendisinin de üç çocuğu oldu...

Çamaşır, bulaşık, ev temizliği; Kocaya, kaynanaya kaynataya hizmet, çocukların bakımı... Yıllar yılları kovaladı...

Bütün bu yıllar sadece ve sadece hizmet etmekle geçti...

Hatta arkadaşları bile onun bu yumuşaklığını kaçırmadı...

İki eli kanda olsa "olmaz" diyemezdi...

Özlem Kumrular

TC Erkekliği İçin Vize Koşulları

-En az 6 ay geçerli akıl sağlığı raporu.

-Objektife olabildiğince uzak verilmiş bir poz, kulaklar görünmeyecek, -zaten gülme ve güldürme ilminde bir ilerleme olmadığı için- mümkünse ciddi. (Parola: Tebessüm bile etme!)

-Kanser, malarya, vebaya sebebiyet vermediğine dair tam teşekküllü hastaneden sağlık raporu.

-Ayakta, yatarak, her türlü tedavi edilmelerinin mümkün olmadığına dair sağlık sigortası. (Tedavi edilebilenler başka menşeden olduklarına delalet).

-Hayvanat bahçesinden imza sirküleri.

-Daha önceki hatunlardan naaş bordrosu.

-4 ayda sigortaları attığına dair rapor.

-Tüm aşılannın yapıldığına dair tam teşekküllü hastaneden rapor.

-Vize başvurusu dolduracak kadar

Türkçe, ilkokuldan terk el yazısı, imza yerine basacak sağlam bir başparmak.

-Bulunduğu ayının Faaliyet belgesi fotokopisi.

-Allah vergisi levha (Rakım: 0 km)

-18 yaşını geçmemişse, mümkünse bundan sonra da geçmeyeceği, kımıl zararlısı gibi çoğalıp yayılmayacağına dair veli onayı.

-Daha önce cimrilik edip ödemediği hesapların cüzdanı, bütünü gayri makulden ibaret olduğuna dair belge ve kendisine son etapta gösterilen kapının Fotokopisi.

-En yakın mezarlıkta kabir rezervasyonu.

-En uzak ülkeye deport edileceği uçak rezervasyonu.

-Hesap ödeme konusunda bir gelişme kaydedemedikleri için vize ücretlerinin elden ödenmesi, sonradan hesaba yazılıp kaçılmaması

Evrende Niçin Bulunuyoruz?

- Yavrum, Sıdika sen temincek telefonda konuşurken birisine "koca" mı dedin? Yanlış duymadım de mi? Bi gelişme mi var çocuğum?
- Hayret bişey anne ya. Nası duyabiliyosun? Teee sokakta, kapının ağzında konuşuyodum Ezgisi'yla? Nası oluyo da beşyüz kilometre çapında, içinde koca geçen tüm konuşmaları duyabiliyosun? Telekulak mısın, big bradır mısın nesin ya?
- Anayım ben ana, big bradır felan değil. Gelinlik kızı olan her ana içinde "koca, TOKİ, Doblo; esnaf" geçen cümleleri otomatikman duyar... Anne olunca sen de anlarsın...
- Ama sen yanlış anlamışsın... Konuşmada geçen "koca" niteleme sıfatı olarak kullanıldı...
- Haa... Ne bu kız, niteleme sıfatı, dolaylı tümleç felan? Türkçe öğretmeni mi çocuk? Atanmış mı bari? İnşallah ailesi esnaftır, tek başına öğretmen kocayla olmaz...
- Öyle değil Karagözüm; varlıkların durumunu, rengini ya da biçimini bildiren sözcüklere niteleme sıfatı denir. Cümledeki isme sorulan "nasıl" sorusu bize niteleme sıfatını verir. Örnek: Nasıl bahçe? Koca bahçe...
- Nasıl koca bulucan sen Sıdika? Bu kafayla nasıl olucak? Nasıl?
- Anne sence evrende bu nedenle mi bulunuyoruz?
- Ben bulunmuyorum evrende Felan, sensin o evrende bulunan gerizekalı!. Karı sıkıştı mı lafı döndürüp dolaştırıp evrene getiriyo ya. Evrende bütün mahlukat evde mi kalmış yani? Nasıl evren? Koca evren... Elbet bi köşesinde, bazı işe yaramaz, bi baltaya sap olamamış, hazır yiyecek gezenlerde, senin gibi yaratıklar vardır ama cemiyetin genelinde her mahlukat, belli bir yaşa gelince kendine bi koca bulur. Kocanın önüne lig TV pakedi ve bira koyar, koca bunun önüne, tek taş yüzük ve TOKİ tapusu koyar, çocuklarını yapıp TV izlemek suretiyle, takdir edilen ömrü doldurup ölürler.
- Evrenin başka köşelerini bilemiyoruz işte, çocukken o kadar istedim bir teleskop almadınız.
- Ahıyyy.... Ağzını yiyim ben o Erzurumlu ilköğretim Müdürü'nün... Ne kadar da doğru söylemiş adam. Ufakenden ezicen yılanın başını. Daha yürümeden vuran kafaya teleskobu felan. Abin gibi büyüdükçe düzelir zannettik seni. Ola ola başımıza evren polisi oldu karı.
- Bu abimin normal hali mi? Nasıl yani?
- Nasıl abin? Normal abin... O da başlarda sen gibiydi, ilkokul ikiye giderken, babannenin gözlüğüyle karıncaları felan büyütüp bakıyodu. Sonra hatta bizden mikroskop istedi bu. O zaman ben de cahilim tabi, çocuğa cin musallat oldu sandım ne üzülüm ne üzülüm kendikendime. Sonra işte ortayı bıraktıktan sonra dövüş sporlarına felan merak sardı, kafayı brikete kiremite felan vura vura normal bi insan evladı oldu. Allahıma bin şükür, daha da "mikroskop" lafı felan duymadım ağzından.
- Hayret ben de kafama epey darbe aldım ama... Herneyse... Şimdi sen evrendeki herkesin kafasına bişeyle mi vuruluyo demek istiyosun...

- Bak haala evren diyo karı yaa. Nasıl Sıdika? Kaltak Sıdika. Neyle vuruyorum? Terlikle vuruyorum. Kime vuruyorum? Sıdika cadalozuna vuruyorum... Nerede vuruyorum?
- Evrende... Ah...

* * *

- Sıdika kız, açık konuşalım. Neden mikroskop aldın lan sen bana durduk yere... Bişey mi demeye çalışıyosun abiye? Nereme bakıcam lan ben bu mikroskopa?
- Çocukken istemişsin ya abi... Hiç bişey için geç kalmış sayılmayız. İstersen senle abi kardeş okula gider dışarıdan üniversiteyi bile bitirebiliriz. Bilim insanları olabiliriz mesela. Düşünsene, Saka Kardeşler... Uçağı icad eden Wright Kardeşler ya da baloncu Mongolfier Kadeşler gibi...
- Sensin lan mongol. Soruma cevap ver! Nereme bakıcam ben o mikroskopa. Ne demeye çalışıyosun lan sen bana? Erkek adama hiç mikroskop hediye edilir mi? Kardeş katili mi edicen kızım sen beni? Hapislerde mi çürüyim istiyosun hılan... Ömrümü mü çürütülen lan mapus damlarında... Anne al şu karıyı elimden, beni bitiricek yoksa yaa, istikbalimi karartıcak yaa... Mikroskop alması bana yaa... Söndürülen mi lan sen bu Samim'i, gençliğime de mi acımıyosun kız, niye beni katil etmeye uğraşıyosun... Hılaaayn!

Bir kedinin günlüğü

Sevgili Kuzenlerim,

Tabiat bizim boşuna mücadele etmeye çalıştığımız bir şeydir. İnsanlar bunu bir türlü anlayamazlar. Bütün kediler gibi ben de hava kararıken biraz daha fazla hiper-aktif olurum ve oyun oynamak, şakalar yapmak isterim.

Sanki yapacak başka işleri yokmuş gibi, bizi seyreden insanlar da bu hareketlere "Akşam kaçıklığı" derler!

Düşünebiliyor musunuz, akşam kaçıklığı! O bazı "duyarlı hayvanların" davranışlarını hesaba katarsak biz kediler yavruyuz.

Açıkça konuşmak gerekirse, ben dışarı çıkıp eğlenmeyi seviyorum (ya da kelimenin tam anlamıyla "çıldırma"). Bunu artık daha seyrek yapıyorum, sadece kış olduğu ve bu sebeple kapılar daha sık kapalı olduğu için değil; o kapıların ardında gerçek el değmemiş bir yer olduğu için. Yanlış anlaşılma olmasın — Ben vahşiler ile başetmeyi zor bulmuyorum. Biz eskiden orada yasadık —Yabanda — Baylar bizi evcilleştirmeden önce. En azından bizi evcilleştirdiklerini düşünmelerine izin verebiliriz.

Evcilleştirme meselesine geri dönersek... Ben sadece yıldırlardır tek bir eve gidiyorum. Şikayet ettiğimden değil. Orada rahattım, bir sürü yemek var ve menü tam zevkime göre. Alet edavata bile alıştım. Orada kendimi sınırsız hissediyordum....purrrr...ve mutluyum...

Biz kediler öyleyiz. Birinin bizi sevip sevmediğini hissederek ve tabiatımız gereği de bu konuda yapabileceğimiz hiçbir şey yoktur. Ve bize bu sebeple nankör diyenlere de katılmıyorum. Pek bir şey konuşmadığımız doğrudur ama... Bizi anlayanları sever ve bizde onları severiz, meow.

İnsanların farklı olduğunu farkettim. Evet öyleler. Çok değişik erkekler tanıdım. Bazıları erkek, bazıları deli adam ve bazıları hiç erkek değildi. Doğrusu, artık kapsamlı bir analiz yapmayı bıraktım, çünkü daha çok deli adam bulmaktan korkuyorum az adam arasından. Ve buna uygarlık diyorlar...

Uygarlık ve kanalizasyon, insanları gözlemleyince ve sokaklarda dolaşınca bunların arasında hiç fark yok gibi. Ve insanların yaratabildiği her şeyden sonra hayvan çiftliği insan çiftliğinden çok daha uygar bir yere benziyor. Hayvan çiftliğinde kim kimdir tam olarak bilebiliyorsunuz, insan çiftliği ise her şey karmakarışık. Onların çiftliğinde insanlar bir günde bir hayvandan ötekisine dönüşebiliyorlar. Bilhassa bu tip dönüşümlerde çok iyiler.

İnsanlar ve hayvanlar arasındaki fiziksel benzerliklere gelince, bazen bana gerçekten varmış gibi geliyor. Sokakta yürürken insanların birbirlerine "Seni domuz" diye bağırdıklarını duyuyorum. Bunu iltifat olarak mı yoksa hakaret olarak mı söylüyorlar benim için hala anlaması zor. Fakat, domuzlara dair bildiklerim (Hayvan Çiftliği adlı baş yapıtımdan) ve bazı erkeklerin davranışlarından... Bazıları domuz diye çağırılmaya bile layık değil. O zaman bazı insanların nasıl olduğunu tahmin edebilirsiniz. Ve nasıl oluyor da insanlar hayvanlar üzerinde yumurtlayamadıkları (bir sürü erkek bir çiftine sahip olmakla övünse de) ve hiç süt vermedikleri halde (bazı kadınlar çocuklarına bile vermiyor), bir sürü hakka sahip oluyorlar? Ve bütün bunlar güzellik uğruna ve bütün silikonlar (en başta erkek istediği için konan). Öyleyse değerli kuzenlerim, bu erkeklerin sizi ne kadar önemsemediklerini size sadece yılda bir tek, Mart ayının başında tam belirtmek gerekirse sekizinde gün vermelerinden anlayabiliyor musunuz? Ve tam olarak niye bu ay? Bu ay değişen ve önceden kestirelemeyen havası ile bilinir. Artık bu ayı sizinle bir özdeşlik kurdukları için mi yoksa tesadüfi olarak seçip seçmediklerini düşünebilirsiniz.

Öyleyse sevgili kuzenlerim neyseniz o olun. Tabiiyattan daha güzel hiçbir şey yok. Sizi sevenler tarafından saygı görürsünüz. Silikonlardan kurtulun, çünkü sizi yemek isteyen biri olursa da, dolu olduğunuz tüm kimya ve silikonlar sebebiyle ısırdıktan sonra sıkılırlar. En azından ölçülü yapsanız ama hayır... Silikon taktırmak, müdahale etmek ve rakamlar konusunda ölçülü değilsiniz. Güzel güzeldir, ama bana sorarsanız, bir çok kadın sonrasında öncesinden çok daha kötü gözüküyor. Bir sürü "müdahaleden" sonra kendilerini çok kolayca bir skandalın ortasında bulabilirler, kelimenin tam anlamıyla patlayıp skandal olabilirler. Ben bir güzellik uzmanı olmaktan çok uzağım ama... Bana da karşıdan karşıya geçerken kornalar çalıyorlar. Tamam, bu bazen kırmızı ışıktaki geçtiğim için olabilir...

Öyleyse, sevgili kuzenlerim, neyseniz o olun. Size saygı duyanları sevin, sizi sevenlere saygı duyun... Bir 8 Mart daha geçecek. Tekrar ayaklarımızın üzerine düşeceğimiz, en azından biz kediler, meow, meow, purrrr.

Kadına çocuğa şiddet... Ez ezebildiğin kadar!

Kadınlar gününe 1 kala yine başladığımız yerdeyiz...

Sevgili Bayan yanı okuru... Eğer bu dergi baskıya girene kadar bir mucize olmaz da "kadına şiddet yasası" bu güdük haliyle çıkarsa görün o zaman arbedeyi... Bayanlar, hanımlar, kadınlar, kızlar, han-fendiler... Artık kem kendini nasıl tanımlarsa, kıyameti koparacak.

Bundan birkaç ay önce, ünlü feminist Avukat Hülya Gülbahar haklı olarak ve delirmiş vaziyette "yahu daha bizden ne istiyorlar, durup durup Ankara'ya görüş için çağırıyorlar, bizim şimdiye kadar yazıp çizdiklerimiz her yerde, alın kullanın işte... Yok, hayır illa ki 'yazın, getirin, ama kısa yazın, neredeyse hap yapın, suyla yutalım' diyorlar" diye söyleniyordu. Üstelik daha "adalet" ve "kalkınma"nın tırpanı yasa için devreye girmemişti. Bu kadınlar yanı tam 236 kadın örgütünün en değerli beyinleri, 6 ay doğru dürüst bir yasa çıksın diye geceli gündüzlü çalıştı, ama geline noktada yine arkadan dolaşan hükümet aile bireylerini değil, aileyi korumayı tercih etti. Artık yasanın ardından gelsin şiddet, gelsin ensest, gelsin 'sözde töre' cinayeti, artsın çocuk gelinler, kalsın bayan yanı...

Kadını aile içinde korumayı tercih etmeyen zihniyet, oto-büste, trende korumayı uygun buluyor...

Kadına şiddet deyince gözümün önünden Tortumlu kadınlar gitmiyor... Derelerine HES yaptırmamak için buldozerlerin önüne çıkan ve bu yüzden yemedikleri dayak kalmayan 17'sinden 83'üne Tortumlu kadınlar. Aslında Tortumlu kadınları görünce

tarih kitaplarında, romanlarda anlatılan Nene Hatun, Kara Fatma ne yaman kadınlarımış anladım. Huzur içinde uyusunlar, torunları onları hiç aratmıyor.

Tortum'a, ilk kez Eylül'de gittim. Ünlü "suça sürüklenen çocuk" Leyla'nın öyküsü

dikkatimi çekmişti. Hakim amcası HES eylemlerine gitmesini yasaklamıştı, hatta HES eylemine katılanlarla konuşmasını da! Öyle bir ceza ki bu, sanki Leyla İstanbul'da yaşarmış da, o cumartesi bir eyleme katılası gelmiş gibi... Hakim beyin anlamadığı şeydi: Leyla ve ailesi HES eylemine katılmıyordu. Bizzat kendi yaşam hakkını savunuyordu.

Tortum'a gittiğimde bir köy dolusu kadın beni kucakladı... Yürürken sürekli insanın kafasına elma, armut gibi meyvelerin düştüğü köyde kadınların kararlılığı, Leyla'nın cesur yüreği, "vay be haksızlığa kafa tutan az sayıda topluluktan biri..." düşünce-siyle köyden ayrılmamı sağladı. Tabi milletvekili olarak gidince kamuoyunun gündemine daha çok gelmişti.

Vaaay! Siz misiniz milletvekiline dert yanan... Ben-den sonra jandarma, polis kim var kim yok, dalmış köylülerin arasına, yaşlı genç, kadın erkek demeden öyle bir gir-işmişler ki! Toz toprak içinde yerlerde sürüklenen kadınlar, daha beter dövülen erkekler.

Bu ağır travmadan sonra, bu kez 'köyün kadınlarını kalabalık ziyaret edelim, belki daha caydırıcı oluruz' diye bir grup kadın milletvekili arkadaşla gittik. Kadınlar aynı

coşkuyla karşıladı bizi. Yaralarını berelerini gizleme-den, "ölümümüzü çiğnerler..." diyerek.

Öyle zalimdiler ki gelenler, ölü bile çiğnerlerdi...

Bu kez döndükten sonra, bir gün bir köylü aradı. Sesi titriyordu; "vekilim yardım et, 300 kişilik kolluk geliyormuş, jandarma, polis, asker... Önden de iki ambulans yola-lamışlar..." Son cümle kulak-larımda zonklarken Erzurum Valisini nasıl aradım nasıl bağlattım hatırlamıyorum. Bir kişinin burnu kanasa validen bilecektim.

"Bir bordo bereliler gelmedi vekilim, onların dışında herkes geldi bize karşı..." diyordu bir köylü.

Tortum'da fiziki şiddet bitti ama psikolojik şiddet başladı. Şimdi neredeyse köyün yüzde 90'ı sanık. Ne zaman ziyaret etsek, ya da köylülere destek olsak, arkamızdan yeni yeni davaların açıldığını duyuyoruz. Tek başına Leyla'nın 3 tane davası var. Bir sürü jandarma ve polis köylüden şikayetçi

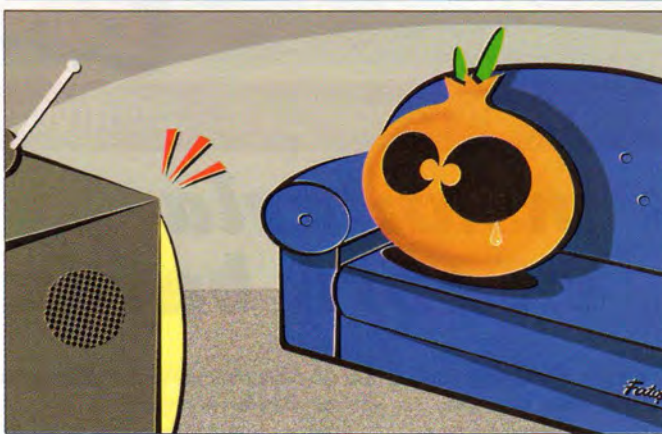
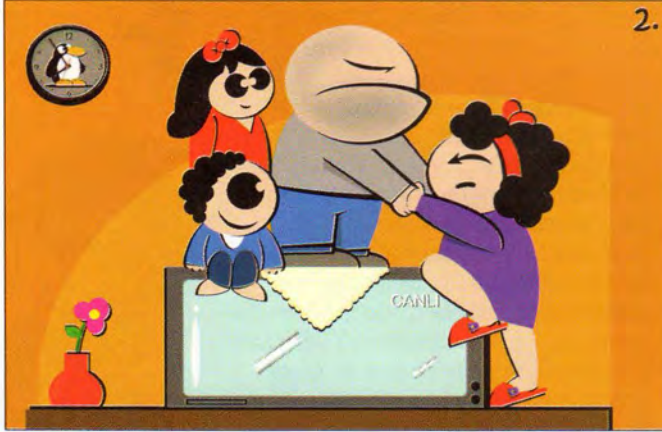
olmuşlar, "taş atıp yaralıyor-lar" diye...

Taş atan çocuklardan sonra taş atan köylüler... Yakındır HES eylemcisi köylüleri TMK kapsamına almaları. Demedi demeyin.

Taş atan çocuklar deyince canım acıyor... Son Pozantı rezaletine tanık olduktan sonra geceleri yattığımda güzel yurdumun hangi cehen-nem köşesinde çocuklar is-tismar ediliyor diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Çocuk ceza-evinde geçen olaylara "mün-ferit" olarak bakan zihniyet, giderek pis kokular yükselen, rezaletin ayyuka çıktığı du-ruma karşı müdahale için hala çocuklardan şikayet gelmesini bekliyor.

Tortum'da köylülerin akan temiz sularını borulara hapsedip onlara gölet yap-mayı vaat etmişler... Pozantı'daki çocukları oradan uzaklaştırıyorlar, yeni, belirsiz bir geleceğe doğru... TL'ye de yeni kılıf giydirmişler, hayırlı olsun vatana millete...

..Kabuğu soyulup ortadan ikiye kesildikten sonra, hilal gibi doğranmış soğanları küçük parçalara ayırın! bir tavada kızgın yağ içinde soğanı öldürüp.....

• 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü çiçek verme yarışmasına çevirenler.. 8 Mart 1857'de Amerika'nın Newyork kentinde tam 40.000 dokuma işçisinin daha iyi çalışma koşulları istemiyle greve başlaması ancak polisin işçilere saldırması onları fabrikaya kilitlemesi ve çıkan yangın sonucu çoğu kadın 129 işçinin ölmesidir. 8 Mart'ı analım, anmayanları uyaralım!!

• Erkeklerin de memeleri var. Neden diye düşündünüz mü? Varsa neden sütleri yok diye düşündünüz mü? Ben bugün hep bunu düşündüm ve cevabı buldum. Bence başta erkek memesinde de süt vardı, ancak bunlar kaytardı, çocuğu emzirmeyi reddetti ve kullanılmayan meme köreldi. bkz. kuyruk...

• Adıyaman'da Alevilerin evlerine tuhaf işaretler kondu ve sorumlu olarak çocuklar gösterildi. Çocuklar artık büyük işler başarıyorlar. Alevi evleri tespiti, örgütlü şekilde cinayet işlemek, evlenmek, umre ziyareti vs..

• Çocuklar gelin olmasın, şeker de yiyebilsinler, damat da olmasınlar. Onlar da şeker yesinler. Okullarına gitsinler.

• Türkiye'de 8 mart, törelerdir, tecavüzcüleriyle evlendirilen kadınlardır, kocaya satılan, okutulmayan kız çocuklarıdır. Karanfil, lale, sümbül, papatya, menekşe, gül değildir...

• Çiçek yine alın alamayın demiyorum. Ama herhangi bir gün alın. Elinde çiçek buketiyle cesurca yürüyen adamlar canımızdır.

• Bayan Yanı yalnızca dergi adı olsun.

• 4+4+4=Haydi kızlar eve!!

• Pozantı cezaevinde taş atan çocuklara cinsel taciz ve işkence. Sebep olan, göz yuman, susan ve yapanlar, hepinizin başına, taş atan çocuklar kadar taş düşsün!!!

• Hasta tutuklu Yasemin Karadağ'ın yaşama hakkı var. Tek böbreğiyle!!

• Sivas katliamı davası, zaman aşımı utancıyla karşı karşıya, Sivas'ı unutma!! 13 martta duruşma var..

• 3 aydır işçilerin ücretlerini ödemeyen ve gerekçe göstermeden işten çıkaran Hey Tekstil yani Kagider başkanı Aynur Bektaş..

Her Kışın Bir Baharı, Her Kadının Bir 'Pazartesi'si Var...

Türkiye'nin sayılı feminist yayınlarından olan Pazartesi Dergisi, bir kısmı daha önce Kadınca, Feminist ve Kaktüs gibi yayınlarda yer almış ve Türkiye'deki feminist hareket içinde önemli yere sahip yazarlarca 1995'te çıkarılmaya başlandı. 2002 yılına kadar aylık 32 sayfa tabloid bir dergi olarak yayınlandı. 2003 – 2005 arasında standart formatıyla yayın hayatını sürdürdü. Mart 2005 sayısı "10. Yıl 100. Sayı" kapağıyla çıktı. Mart 2005'ten sonra 5 sayı daha çıkabilen Pazartesi, maddi imkansızlıklar yüzünden 2006 – 2007 yıllarında 3'er aylık tematik kitaplar halinde yayınlandı ve ne yazık ki yayın hayatını noktaladı.

10 yıllık serüveninde Pazartesi'nin yazar kadrosunda Ayşe Düzkan, Beyhan Demir, Nevin Cerav, Filiz Koçali, Nesrin Tuna, Canan Şenol, Perihan Mağden gibi isimler yer aldı. Ayrıca LeMan çizerlerinden Feyhan Güver, Ramize Erer ve Semra Can'ın da çizgileriyle çeşitlenen dergi, basının tüm kalelerinin holding medyasının eline geçmeden önce çıkan özgün ve özgür yayınlardan biri olarak Türkiye basın tarihindeki yerini aldı.

Pazartesi dergisinin içeriğinde temel anlamda kadını ilgilendiren her mesele yer alıyordu. Bazı konular sadece kadını ilgilendirirken (ağda, adet sancısı, ilk deneyimler), bazı konular ise kadını da ilgilendiriyordu. Pazartesi'nin hazırladığı ve büyük yankı uyandıran kapsamlı dosyalar arasında 'aşk',

'Mehmetçik ve cinsellik', 'annelik', "klitoris" gibi ana başlıklar var. Hemen hemen her sayıda yer alan "Ayıp Köşe"; okuyucuların fantezilerini ya da deneyimlerini aktardıkları bir erotik köşe. Suya sabuna dokunan diğer haber ve makaleler arasında ise aile dizilerinin iktidarı, çocuk pornosu, ezilen kadınlarla ilgili dosyalar, varoş kadınları, 90'ların ortasında varoşlardaki Kürt kadınları, direnen halkların direnen kadınları, kız yurtları, satıcıları – üretenleri erkek olan dünyada madde bağımlısı kadınlar, pornografiye karşı erotika, Osmanlı'da ilk Müslüman memureler gibi başlıklar var. Pazartesi'nin ana meselesi ise kuşkusuz tecavüz davaları, kadına karşı şiddet olayları ve her anlamda – her alanda ezilen kadınlar... Pazartesi bu hassas ve zor konularda takındığı yalın tavır düşünüldüğünde de önemli bir dergi.

Pazartesi artık çıkmıyor; lakin yayınlanmış sayılara PDF formatında www.pazartesidergisi.com adresinden ulaşabilirsiniz.

Pazartesi'nin kurucularından Ayşe Düzkan Pazartesi'ni anlatıyor:

“Trauma görmüş insanlarla yüz yüze gelmek, en zoru buydu”

İlk siyasi eylemini 1973'te yapan ve 1984'ten beri feminist hareketin içinde olan, çeşitli kampanyalarda aktif görev alan Ayşe Düzkan, Pazartesi dergisinin kurucularından. Meslek ha-yatı boyunca Demokrat Gazetesi, Yeni Gündem, Feminist, Express, Post Express, Pazartesi, Pişmiş Kelle, Hayalet Gemi, Yeni Gündem, Radikal, Milliyet Pazar ve Özgür Politika'da yazılar yazdı, röportajlar ve haberler yaptı. Düzkan'ın bir de Çalar Saat adlı kitabı bulunuyor. Şu sıralar Star gazetesinde çalışmakta olan Ayşe Düzkan ile Pazartesi'yi konuştuk, gündeme de dokundurmadan edemedik...

Şöyle bir düşünce var Türkiye'de; bu belki doğru bir mantık değil, ama çok yaygın: "feminist dergiler erkek düşmanıdır" ya da sadece kadınlardan bahseder diye düşünülür. Pazartesi öylesine sağlam dosyalar ve haberlerle dolu ki, her halde bu yönde eleştiriler almadınız...

Çok teşekkür ederim, ama hiç erkek düşmanlığı yapmadan feminist olunmayacağının da altını çizmek isterim. Almaz mıyız, aldık tabii... Aslında Pazartesi çok özgün bir noktada durduğu için çok ağır eleştiri almadı. Mesela feminist gibi olmadı, ama tabii cinsellik dediğimizde falan hop oturup hop kalkanlar oluyordu; o konuda çok cesurdu Pazartesi. Kaç dava açıldı unuttum. Ama ağır, iz bırakmış bir eleştiri hatırlamıyorum. Eleştiriler zorluk yaratmıyordu, dert bile etmiyorduk aslında. Ama biliyorsun bir sürü kadına yönelik şiddet haberi yapıyorduk. Hatta kadına yönelik şiddet Pazartesi ile birlikte bir haber konusu haline geldi bile denebilir. Bunun anlamı sürekli olarak trav-

ma görmüş insanlarla yüz yüze gelmek, en zor olan kısmı buydu.

Tabii bu erkek düşmanlığı falan, hep söylenirdi. Erkekler çok hassastır. Mesele tecavüz, dayak olmuştur. Bir sebebi vardır. Sen azıcık dalga geç, hemen kırılırlar. Bizim en ciddi eleştiri aldığımız sayımız, ilk sayımız oldu. Orada ciddi bir kopma yaşadık. Metin Kaçan ve Alp Buğdaycı'nın genç bir kadına tecavüz ve işkence ettiklerine ilişkin davada tavır alalım, entelektüellerin ciddi bir bölümünün karşımıza geçmesine sebep oldu. Metin'in mizahçı arkadaşlarının ona verdiği destek de işin cabası... Murathan Mungan'ın, o davanın intikamını Yüksek Topuklar kitabında aldığını söylediği iddia edilir ki, bu iddianın doğru olabileceğine ilişkin bazı gözlemlerim var.

Peki sonra bölünen bu entelektüeller bölündükleri yerde kaldılar mı, yoksa yeni sayılar birbiri ardına geldikçe, dergiyle ilgili daha tarafsız yargılara vardılar mı?

O da oldu, o da oldu... Ama mesela bir daha selamlaşmadıklarımız da oldu. Entelektüel olmak bir sorumluluk yüklemeyi insana Türkiye'de. İnsan haklarına ilişkin iki davayı izlersin, mahkemede görürsün herkes affeder. Hele ünlüysen iyice kolaydır işler. Ancak feminist falansan, yani zor kabul edilir bir pozisyonun varsa, her durumda tekrar tekrar iyi, masum ve solcu oldu-

ğunu ispat etmen gerekirdi, o zamanlardan söz ediyorum.

Şimdi öyle değil mi?

Hayır, şimdi daha meşru feminist olmak. Ünlü bir Kuruçeşme toplantıları vardır, duydu mu biliyorum?

Hayır duymadım.

Çok önemli değil. 90'ların başında bütün solcular toplandı. Daha sonra BSP ve ÖDP'ye giden süreç. Toplantılar yapılıyor. Bizi davet etmediler radikal feministiz diye. Beş yıl sonra aynı insanlar ÖDP kuruculuğu teklif etti. Şimdi 90'ların ortasından farklı.

90'lar özellikle Kürt sorunu bakımından çok sert yıllar. Derginin tavrı ne yöndeydi?

Evet, şimdiki gibi... Pazartesi o konuda çok net tavır aldı. Dergi 1995'te çıktı. O kış Diyarbakır'da demokrasi kurultayına davet ettiler bizi. Ben de konuştum kurultayda. Şöyle bir şey dedim; "yıllarca siz Kürtlere de biz kadınlara da sizi biz kurtaracağız dendi. Ayrı ayrı yerlerde bunun böyle olmayacağını anladık ve kendi kuruluş hareketlerimizi oluşturduk." Gördüğümüz ilgiyi, sevgiyi, desteği anlatamam. Derdi olanın burun kıvrırmaya vakti yoktur ki. Zaten daha önce Kürt feminist dergileri vardı; Roza, Jujin...

Hala varlar mı, yoklar sanıyorum artık değil mi?

Hayır yok. O süreçte Kürt ulusal hareketinin ana damarı çok fazla şeyi içine çekti diye düşünüyorum.

Pazartesi'de mizah da var... Karikatürler de var, ama o anlamda demiyorum. Bazı yazılar ve köşeler son derece esprili hazırlanmış.

Evet komiktik. Kendi adıma konuşayım, kendini mizahtan alamayan bir insanım. Bir strateji olarak da alay, şikayetden daha devrimci geliyor bana. E, o ara Perihan Mağden en heyheyl döneminde. Düzenli yazıyor. Sonradan bu son süreçte bazı yazıları okuduğumda ben de hakikatten komikmişiz dedim. Bazı şeyler eleştirilmeyi hak etmiyor bir de.

Hazırladığınız dosyalar büyük ses getiriyordu herhalde diye tahmin ediyorum. Çok enteresan konularda dosyalar hazırlamışsınız. Nasıl oluyordu o süreç? Konuya beraber mi karar veriyordunuz; bir ofis ortamı mı vardı? Nasıldı?

Tabii tabii. Büro var. Bir yazı kurulu vardı, profesyonel çalışan, bir de genel yayın grubu. Herkes düzenli orada, geleni gideni çok, hareketli bir ortam ve çok ilginç kadınlar geliyor. Düzenli toplantı yapıyoruz.

Nasıl kadınlar geliyor?

Her tür. Solcular, seks işçileri, ne bileyim karikatürcüler, yazarlar...

Ne amaçla geliyorlar? Sohbeta muhabbete mi, dertleşmeye mi?

Evet evet. O da var tabii. Mesela son dönemde Uğur Kılıç'ın annesi gelirdi. Mehtap gelirdi; Öküz'de yazar seks işçisi arkadaş. Saat beş; o, Ramize (Erer), biz, annem çay içiyoruz. Annem simit getirmiş (rahmetli klasik müzik sever, AKM'de konserden çıkıp uğruyor). Mehtap da Kürt böreği. Öyle beş çayı içilirdi.

10 yıl mı çıktı Pazartesi? Tamamı da böyle hatıralı mı geçti?

Son kitap hali farklı, ondan önce evet hep böyle hatıralı. İlk yıl bir büromuz vardı, sonra her katı 60 metrekaare kadar olan beş katlı binamıza taşındık. Bir kat kafe, bir kat arşiv. İnternet öncesi dönem, görsel arşiv var. Elma resmi biriktiriyorsun mesela; elma görseli gerekti mi onu kullanıyorsun.

Bir sabah kahvaltı ediyoruz kafede. Ölüm oruçları zamanı. 3 tane iri yarı adam girdi içeri. "Ayşe Düzkın'la görüşmek istiyoruz" dediler. Nevin de ısrarlı. Sonunda biri "biz adını Lambda'dan aldık, Anadolu Ayırları grubundanız, burada toplantı yapmak istiyoruz" dedi. Anadolu Ayırları adında eşcinsel bir grup toplantı yapmak istiyor meğer. Rahatladık tabii. Yıllar sonra o gruptan Ahmet Yıldız töre cinayetine kurban gitti.

Sonra çıktınız mı ortaya?

E tabi, çocuklara çay ikram ettik.

"Ayıp Köşe" gerçekten gelen okuyucu mektuplarından mıydı?

Çoğu. Tek tük bizim yazdığımız da oldu. Ama okuru hafife alma sakın. Okurken zorlandığınız bile oldu.

Ne anlamda zorlandığınız?

Çok sert bir cinsel içerik vardı kimisinde.

Çok mektup geliyor muydu?

Gelirdi. Yazı da gelirdi çok.

Mektup yazıp dertlerini paylaşan kadınlar oluyor muydu?

Onlar telefonla arardı. Her saat telefon gelirdi. Saat 10 buçuk, telefon gelir. Sonuç olarak büro değil mi... İkinci binada kafeyi de işlettik bir dönem. Sema Pişkin-süt aday olmuş kongreden, telefonla röportaj yapıyoruz mutfakta. Bir yandan da çorba karıştırıyorum falan... O da sadece bize konuşuyor. O önemli bak. Birçok kadının sadece Pazartesi'ye konuşabileceğini, güvenebileceğini biliyordu.

Özleniyor mu o yıllar Ayşe Hanım?

Hem evet, hem hayır. İlk mitinge 1973'te gittim ben. 14'üme girmemiştım daha. Siyaset hep belli biçimlerde hayatımda oldu. Ama öyle bir tempo başka. Hayatında başka bir şeye yer bırakmıyor. Pazartesi'nin bir özelliği vardı. Günlük gazete okuyan her kadın anlardı yazılanların çoğunu. Teori çok az olurdu. Bir de eskiden bize mail gelmezdi. Pazartesi okuru internetle ilgili değildi. Ama şimdi çok mail trafiği var.

Ayşe Düzkân'la kadın gündemine dair...

Eğitim sistemindeki yeni düzenleme ile ilgili görüşlerinizi neler? 4+4+4 sistemi nasıl olacak sizce?

Görünüşe bakılırsa bu yedi senelik eğitimin kız çocuklara açtığı daha uzun eğitim imkanını ellerinden alacak. Kızların geleceğiyle ilgili babalarının, abilerinin, yani ailelerindeki erkeklerin karar verme, geleceklerine el koyma hakkını güçlendirecek.

Bu uygulamanın özellikle doğu illerinde çok faydalı olacağını iddia ettiler...

Bütünyle kızların, kız çocukların zararına, onları evliliğe mahkum etmeye yönelik bir düzenleme. Doğru illeri - batı illeri diye bir ayrım doğru değil. Çünkü o illerde İstanbul'dan, Ankara'dan çok daha ileri özgürlük arayışları var. Ama kırsalın imkanlarını daralttığı kızlar için çok zararı olacağı şüp-hesiz.

Bu uygulamaya karşı doğru tavır nasıl olmalı? Olayı İmam Hatiplere indirmek isteyen bir de laik kesim var...

İmam Hatipleri meselesi de önemli aslında. Çünkü eğitimin laik olması da çok gerekli ve önemli. Ben Türkiye'de meselenin İslamcılar ve laikçiler arasında cereyan etmediğini düşünüyorum. Mesele eşitlik ve özgürlük yanlıları ile sömürü ve tahakküm yanlıları arasında. Dini eğitimin güçlendirilmesi, bu kadar güçlendirilmesi, esas haline getirilmesi, önemsiz bir konu değil bir yandan da. Yani orada laikçi dediğin kesimlere hak veriyorum.

Emniyet Müdürlüğü kadına yönelik şiddete müdahale edecek özel bir tim oluşturuyor. Kadına şiddet meselesi emniyetteki özel timle çözülebilir mi?

Kadına yönelik şiddetle ilgili tek bir tedbirle çözüm mümkün değil. Birden fazla şey gerekiyor ve bu da onlardan biri. Zaten her konu öyle. Mesela narkotikten sorumlu bir ekip de var. Kadına yönelik şiddetin, genelde aile içi şiddetin, aynı bir suç alanı olarak tanımlanması önemli. Ama kendisi şiddete bu kadar meyyal bir teşkilat, bununla mücadelede ne yapar; orası meçhul... Kadınları güçlendirecek adımlar olmadan bu hiçbir şey tabii. Onun yolu da aile dışında yaşamı desteklemekten, mümkün kılmaktan geçer. Çünkü adı üstünde "aile içi şiddet". Ama hükümet politikaları bunun tam aksini öneriyor ve destekliyor.

Polis teşkilatına genel bir eğitim vermek daha akılcı olmaz mı? Neredeyse haftada bir "karakolda kadın şiddeti" adıyla haberler görüyoruz.

İkisi farklı şeyler. Polis bir soruşturma yöntemi olarak şiddetten vazgeçmeli. Ama aile içi şiddet bir uzmanlık alanı ve ayrı bir birim Avrupa'da. Kadın hareketinin önerisiyle başlayan bir şey. Aile çözülen bir kurum dünyanın her yerinde. Mesele nasıl çözüldüğü. Özgürlükçü biçimlerle mi çözülecek, yoksa çokkarlılık vb. artan tahakküm yöntemleriyle mi? Muhafazakarlar aileyi destekliyor, ama nasıl bir aile destekledikleri? Sosyal bilgiler kitabının kapağındaki aileden epey farklı. Muhafazakar kadın yazarlar türedi; kadınlara ikinci eşe, şiddete vb. şeylere baş eğmeyi öğütleyen.

Bizde yanlış bir düşünce vardır, kapitalizmle patriyarka iç içedir diye. Oysa birinde zorlandık mı ötekine sığınırız. Babadan, kocadan yıldık mı işe gireriz mesela. İşten atıldık mı da aile evine döneriz. Gidecek ailen olmasa kolay mı patrona diklenmek.

Nur Serter polemliğini biliyorsunuzdur. Meseleyi nasıl değerlendiriyorsunuz? Pazartesi dergisinin Temmuz 1996 sayısına bakıyordum şimdi. Claudia Roth Fahişelere benzetilince "Fahişelere saygı duyuyorum" demiş, siz de kapak yapmışsınız.

Nur Serter'in yetiştirilme tarzında ve bugününde böyle bir bilinç yok. Bu isim kargaşasını yaratanların daha önce de Perihan Mağden'le ilgili benzer bir vukuatlarının olduğunu duydum. Dolayısıyla ilk kızdığım, o adam. Kendisi büyük ihtimalle fuhuş müşterisi olmuştur, porno izler, ama bir kadını aşağılamak için adını bir seks işçisine verir. Nur Serter'i aşağılamaya çalıştığına şüphe yok; bizim seks işçileriyle ilgili fikirlerimizden bağımsız olarak. Bunu atlamak doğru gelmiyor bana. Nur Serter'in ikna odaları gibi bir baskı aracı oluşturmuş olması, onun bir saldırı altında olduğu gerçeğini gözümüzden saklamasın. Öte yandan rezil ve zavallı olan geçim için seks hizmeti vermek değil, seks için para vermek zorunda olmak. Bu kadar insani bir ilişki biçimine bile para ödemedi ulaşılamamak çok acayip. Açıkçası kadınların zor anlayacağı bir şey ve erkeklerin bununla övünmesi çok tuhaf.

Pembe Hayat LGBTT olaydan sonra, "Nur Serter'e yapmak istenen hakareti anlıyoruz, ancak bu meseleyi böyle tartışmak seks işçilerinin toplumsal algılarına bir şey katmıyor" minvalinde bir açıklama yaptı.

Olgun ve mantıklı bir tepki vermişler. Mesele algıda değil zaten. Son yılların en ciddi sorunlarından biri her konunun algıya ilişkin varsayılması. Bir insanın para ya da çıkar karşılığında cinsel ilişkiye girmesi insani bir durum değil. Dünyamızın insani olmayan yanlarından biri bu. Üstelik bugün dünyanın birçok yerinde basbayağı kölelikle iç içe yürüyor. İstanbul'da genç Slav kadınlara köle gibi el konup seks hizmeti vermeleri sağlanıyor. Bunu engellemenin tek yolu -ki İskandinav ülkelerinde denenmiştir- müşteriyi ve satıcıyı cezalandırıp kadını cezalandırmamaktan geçiyor. Hatırlarsınız benzer bir tepkiyi Ölüm Pornosu'nun çevirmeni vermişti; "bana fahişe muamelesi yaptılar" demişti. Çok yanlış bir tutum, ama o re-fleks de kabul edilir olmasa bile, çok anlaşılabilir değil.

Son zamanda mantar gibi türeyen şu "moda" programları hakkında görüşlerinizi almak istiyorum.

Ben hiç tv seyretmiyorum neredeyse. Ama giyim - moda dersin diyecek lafım var.

Buyurun...

Moda ve giyim meselesi son derece standardize. Neyin moda olduğu belli, herkes tek tip giyiniyor. Şıklık ve güzellik takıntısı halinde. Topuklu ayakkabıların çoğunun yasaklanması gerek, sağlığa aykırı oldukları için. Ama sıradan insanın, ortalama insanın estetik ilgisini yönleltebileceği, bir tür plastik sanat nesnesi olabilecek tek şeyi giyimi ve saç. Makarna fabrikası işçisi olan, büroda telefonlara bakan genç kızın heykel ya da kolaj yapacak hali yok.

Kadınların süse düşkünlükleri öğretilen bir şey midir, yoksa içgüdüsel, genetik midir ne dersiniz?

Tabii ki öğretilen bir şey. Zaten cinsiyet ilişkileri değiştikçe erkekler de süslenmeyi arttırdı. Bu ilginin yakınlaşması da kadın erkek eşitsizliğini azaltacak şeylerden biri. Sen beğendiğin çocukla buluşmaya giderken üç saatte hazırlanıyorsun, o 12 dakikada. Nasıl eşit olacaksınız? O da biraz daha çabalasın değil mi...

Silici

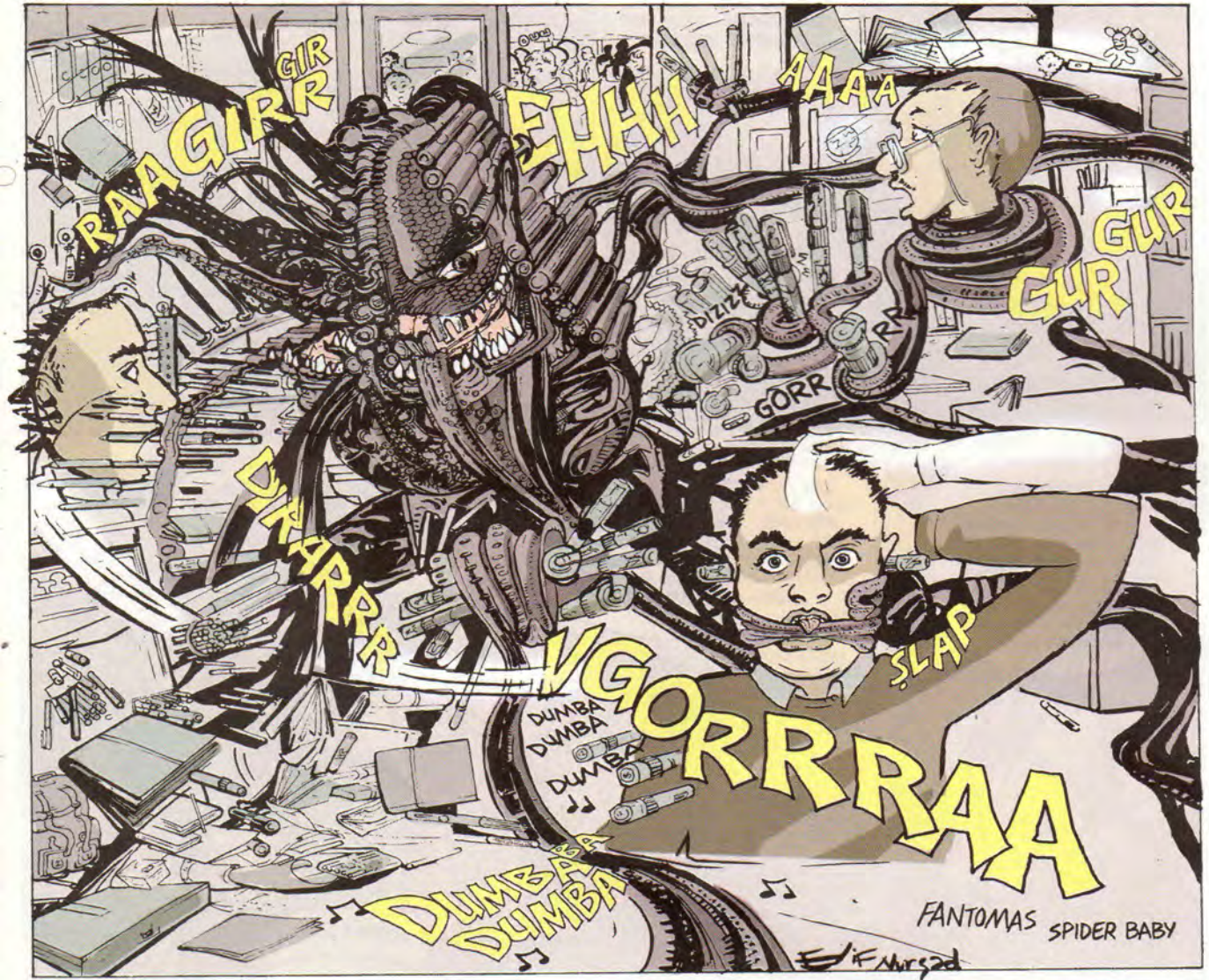
Elif Nurad

Bayan Yanı'nın çıkmasıyla çizgi dünyasındaki rekabet ortamı iyice gerildi. Uzunca bir sessizlikten sonra erkek çizerlerin baskısıyla, kırtasiyelerin bize Tıpeks satışını durdurması büyük bir mahrumiyet yaşanmasına sebep oldu. Bunca zaman eksigimizle, kusurumuzla bile zar zor kabullenilmişti ve bu güçle haksızlığa direndik. Ne var ki artık canımıza tak etti! Koskoca Taksim'de bize Tıpeks satacak kimse yok mu? derken...

LeMan Dergisi... Olağan bir çalışma günü...

Bayın Yanı ve “8 Mart”lar

Sanıyorum birkaç yolculuk yapmış ya da yapmakta olan her kadının bir “Bayın Yanı” anısı vardır. Yoksa kalkıp da mizah dergisinin adını ne diye “Bayın Yanı” koyacaklardı ki!

Genliğimde, Ankara-İstanbul (vb) arasında epey otobüs yolculuğu yapmışımdır, “kadın başıma!”

Kırkly yıllar olsa gerek. Ne de olsa artık üniversiteli olduğum için kendimi ‘yetkin vatandaş’ sanıyordum galiba.

Yetkin ve de etkin! Şehirler-arası (İstanbul-Ankara) otobüs bileti almak üzere zamanın ünlü firmalarından birinin bürosuna gittim. Tek kişilik bir yer istedim. Satış görevlisi arabanın kromisine bakarak “Hiç boş yerimiz yok!” dedi bana. Galiba 15 numaralı kolduk boş görünüyordu elindeki kağıtta. “Bu nedir peki?” diye sordum. Yanıtını, hep anımsarım: “Orası bayan yanı değil!” “Olsun ne fark eder ki!” demiş bulundum. Satış görevlisinin bakışı beni korkutmadı diyemem...Pes ettim sanıyorsanız yanılırsınız!!

Alın bakalım işte. GÜYA kadınların rahatsız edilmemesini sağlamak için icat edilen bir önlem bile kadınlara karşı bir ceza gibi uygulanır gider. Ve daha nicesiyle hep böyle uğraşır durursunuz. Erkeği kendi günahlarına karşı korumak bile kadınların (hem de en aslı) görevidir. Yaşasın eşitlik!

Sonra sonra, gün gelir ülkemizin kadınları da 8 Martlara ulaşır. 8 Mart gününü ilk ne zaman idrak ettiğimi anımsamıyorum bile. Kadınlığımızın onurunu yüceltmemiz için (yılda bir günün) kadınlara ve dahi annelere “tahsis edilmesi” gerektiğinin ya da bunun bir yasak savma olup olmadığının bilincinde olamadım hiç. Bayramların çoluk-çocuk ayrımsız bütün insanlar için olduğunu sanırdım.

Eh, artık spor alanları kızlara açılıp saçılmasın diye 19 Mayıslar da yasaklanır oldu.

Tüm bayramlarına sahip çıkan, tüm yaşamı bayram etmek için dayanışan kadın-erkek tüm insanlara hak edilmiş mutlu bayramlar dileğiyle!

Ve de bayramları bayram eden öncü mücahitlere saygıyla!

Barcelona

Rosa Regas

Kadın Olmanın Talihsizlikleri’nden

Nice zorluklar ve yasaklara kadınlar; şiirden dizayna, mimarlıktan resme kadar pek çok disiplinde yine de yaratıcı olabildiler. Ama bu konudaki doğallaştırılmış yaklaşıma örnek vermek için, kendimi geçtiğimiz Ağustos ayında ülkenin en ilerici gazetelerinden birinde yayınlanan ve 20. yüzyılın bir dizi ünlü yazarının nasıl edebiyat yaparak hayatta kaldığını açıklayan bir makaleyi anmaktan geri tutacağım. Değişik ülkelerden 14 yazara hepsinin fotoğrafının ve biyografisinin olduğu şekilde yer verildi: Boris Vian’a, Brushes Chatwin’e, Louis Ferdinand Celine’e,

Bukowski’ye, Saint Exupéry’ye, Italo Svevo’ya, London Jack’e, Raymond Chandler’a,

André Malraux’ya, Maxim Gorky’ye, Frank Kafka’ya, George Orwell’a, Dashiell Hammet’e ve Georges Pere’ye ayrılmış bir alan vardı. Ve tek kadın Colette idi. Az

çok aynı zamanda yaşamış yazarlar olan ve aralarında çok erkeksi bir çağda ve dünyada başarılı olabilmeyi başarmış Carson Mc

Cullers, Clarice Lispector, Simone de Beauvoir, Virginia Woolf, Gabriela Mistral ya da Alfonsina Storni; sanki yaşamak ve ileri doğru gitmek için mücadele etmek zorunda kalmadılar.

Aynı şey yılın, 10 yılın ya da yüzyılın en iyi yazarlar listesini verdiklerinde de oluyor: kadın sayısı, her nasılsa, her zaman yetersiz. İşin kötüsü biz kadınlar en çok okuyan, kitap satın alan, alabildiğimizde resim ve çizimler alan, konferanslara katılan, sergileri ziyaret eden ve konserlere giden kesimiz. Belki de bu ümit verici gerçek genel anlamda

yayınevlerinin ve kültürel tesislerin daha az kadın düşmanı olmasına yardım edebilir. Çünkü eğer bir kısım erkek bizi sadece anne, eş, hizmetçi ya da fahişe olarak, varoluşa dair görüyorsa, bu öyle ya da böyle görmesi, adaletli ve adaletsiz görmesi değil basitçe hiç görmemesi anlamına geliyor.

Kırk yaşına bir kala ben bir roman yazdım

Alzheimerden titreyen babamın karşısına oturup aferin bekleyen çocuklar gibi gözlerine bakarak, elimdeki kitabı gösterip;

"Baba, ben bir roman yazdım," dedim.

Babam hiç cevap vermedi, bir bana bir elimdeki kitaba bakıp,

"Eee yazdıysan yazdın, sen ne pişirdin hele onu bir söyle, bugün bana hiç portakal soymadın," dedi.

Canım sıkıldı, elimde kitap mutfağa gittim, okuryazarlığı olmayan annem yüzüme tükürüp,

"Tüü, seni çatlak seni, hiçbir şeyi unutmamış hepsini yazmışsın" deyince anladım ki annemle aramı bozmak isteyen ablam bazı bölümleri okumuş anneme.

Ağabeyim karşıma geçip, "Sen de utama yok mu kız, neler yazmışsın öyle,

yoksa o ağacın altında oynayan kız sen misin? Maşallah, kırdığın bütün cevizleri dökmüşsün ortaya. Hadi bizi düşünmedin, kocanı da mı düşünüyorsun? Edebiyat edepten gelmez mi, sen neden geliyorsun böyle..."

Müdürüme, ben bir kitap yazdım dedim. Yüzünü evraklardan kaldırmadan,

"Eee, hani işler çok yoğundu, bak bir de kitap yazmışsın!"

Koltuğumun altına bir tomar evrak sıkıştırdı,

"Sen git, bunlara cevap yaz," dedi.

İşyerinde birkaç gün önce kitabı alan ellili yaşlardaki Hatice Abla ıkına sıkıla yaklaşmış

"Aytenciğim, ben bu kitabı geri vermek istiyorum" deyince, "Hay hay" dedim. "Kusura bakma ama bu kitabın

içinde 'O' geçiyor," dedi. İçimden yüzüne karşı sen daha eşeğin z.ki bölümüne gelmemişsin dedim. Sonra yüzüne karşı dış sesle,

"Hatice Abla, seni rahatsız eden orospu kelimesi mi?"

"Sus Ayten, sus! Sessiz ol. Bir duyan olacak."

Ya Hatice Abla, sen fanusta mı yetiştin? Bu yaşına dek hiç kimse sana bir kez bile orospu demedi mi yani? Öyleyse senin hiç baban, abin, amcan, sevgilin, kocan olmadı, sen hiç karakola düşmedin mi? Bu topraklarda kendisine hiç orospu denmemiş kaç kadın vardır, acaba?

Hatice Abla dönerken koridoru kitabımla baş başa kaldım. Kapağına bakıp, sayfalarını çevirip kendime, sen delisin dedim.

Şenay Eroğlu Aksoy

Kuyruk

Kar altında her yan. Evimin karşısındaki boş arsaya bakıyorum pencereden. Bir dişi köpek, arka ayaklarını kirip oturmuş kiçinin üstüne, gözü penceremde. Bakışıyoruz bir süre, bunca uzaktan dişi gözlerimizle konuşuyoruz. İlerde, üst kattaki komşunun tombul kızı, otomobillerini temizliyor, kuryör bir güzelce karları. Ergenlikten çıkıp kadınlığa yürüyen oynak memeleriyle eğiliyor otomobilin üstüne biz

bakışırken. Eviçlerinde dolanan kadınlar, yüzyıllardır paslı iğnelerle etlerine saplanan atasözlerini taşıyor sessizce.

Tarlayı düz al, kadını kız al.

On beşinde ya erde ya yerde

Kadın erkeğin şeytanıdır.

Biz kımultısız, durgun bakışıyoruz dişiçe. Birden çekiyor gözlerini, başını döndürmesiyle koşması aynı anda oluyor sanki... Lapa lapa yağın karın altında, vücudunun her yanında bir

kıvraklık, bir neşe... Pencereyi açıp koştuğu yöne doğru eğiliyorum. Kuzeyden, arsanın en az ışık sunan köşesinden görünüyör erkek köpek. Pürüzsüz karda coşkulu izler bırakan ayaklara değil, işveyle sallanan kuyruğa takılıyor gözüm; hayat dolu, meydan okuyan kuyruğa. Pencereyi kapatırken kendi kadınlığım geliyor aklıma, yıllardır etime iğnelemeye çalıştıkları atasözlerine inat işveyle sallıyorum kuyruğumu.

Pınar Şenel

Biraz Mürekkep Yalamakla Olmuyor

Mürekkep balığı gibidir mürekkep yalamış erkekler. Sıvışırken ortalığı epey pisletirler. Durum komiğidirler.

Yuttukları boya yetmez hamlıklarını terbiye etmeye. Olmadık yerde beklenmedik vakitte pörtleyen kirlı sözcükleriyle, cıllı taş devridirler.

Kadınlardan pek duymazsınız; "tecavüz kaçınılmazsa tadını çıkar" diye yumurtlamayı pek seven onlardır. Başa bela olanların da, kadın olsun erkek olsun, "rahatlatıldığından" söz ederler. Usta ironicidirler.

Dinlemeyi bilmezler. Aslında bunu istemezler. Dertleri baskın çıkmaktır; hep söz kesip lafa girerler. Susturabilene aşk

olsun, beyninize darbeli matkap, konuş-tukça şişirirler. Narsistik kişilik kakofon-isidirler.

Dişiyi etkilemek için voodoo dansı yapar gibi seken, sahip olduğu renkli tüyleri açıp açıp gösteren teşhirci kuşları televizyonda belgesel diye izleriz; bunları skeç diye. Olmak istedikleri şeyin parodisidirler.

Hangi kendini bilmez ret edebilir onları, erkeklikleri bir sürçtü mü, taşar her yerden acul kepazelikleri. Vezir takılırken rezil ederler kendilerini. Zoraki haysiyettirler.

Erkek adamın sevdiği kadın uğruna biraderliğin kutsal töresini sarsamaya-

cağını öğretmiştir ağbileri. Asıl olan kaynakların erkekler arasında bölüşümü olduğu için, anlaşmaları ihlal etmezler. Paket program olarak gelirler.

Kaybetmekten korkmaksızın seven, onlar değildir. Söylence Deli Dumrul'u der ama asıl kahraman onun adı anılmamış sevenidir. Tarihi yazarken de yaşarken de, rol çalan aktördürler.

Basit düşüncelerine rağmen, kaosu onlar yaratmıştır hep. Tarih his story'dir. Yeraltına zorla gömülmüştür kadınların sayfaları. Fakat toprak ana elbet kuscaktır bunları. Birbirlerine saç örüklerinden kenetlenerek gelecektir kadınlar. Akıllı ahtapotlar gibi.

Özel odası olmayan yazar - kadın edebiyatına dair notlar

"Madame Bovary benim" demiş Gustave Flaubert. Kadın edebiyatının en iyi örneğini illa da bir erkeğin yazmış olması ne garip değil mi? Peki, Madame Bovary kimdi? Kocasından bıkmış, haddinden fazla aşk romanı okuyup mutluluğunu ülküleştirmediği sevgililerinde arayan, son sevgilisi onu bıraktığı anda da kendisine kıyan taşralı burjuvasına ait bir kadın. Bir *Madame Bovary*'nin ortaya çıkması için belki de yüz kadar ucuz aşk romanı yazılması gerekmişti. Aynı şekilde nice roman yazılmış olması gerekti bir tane *Don Quijote*'in çıkıp diğerlerini silmesi için.

Kadın edebiyatı diye bir şey var mı gerçekten? Bir çok kadın okur hemen "tabi ki var" diye ortaya atlar. "En çok kitap alan kadınlardır ya zaten" derler istatistiklere işaret ederek. Yayıncılar da onaylar bunu çünkü en çok kadın okurlara satarlar ya kitaplarını. Kültür ve edebiyat hakkında yazan bir çok gazeteci de nedenini açıklamak mümkün olmayan bir sinsilikle bu fenomenin karşısında hayret içinde kalırlar ama bir türlü bir kadın romanının nasıl kadın romanı olduğunu açıklayamazlar.

Bana sorarsanız "kadın edebiyatı" Borges'in "protestan at biniciliği" gibi nispetsiz bir şeydir. Elbette ben de bu tarz yaftaların pratik tarafını reddetmiyorum. Bu yafta, yayıncı alıp taksın ve "genel okur" (alın size bir şüpheli yafta daha) ona göre seçimini yapsın diye vardır. Ancak, bir yazar için bu yaftalar herşeyden önce telörgüden bir engeldir, üstünden atlamak zorundalar.

Peki kadın edebiyatı nasıl bir şey olabilir? Cadıların varlığına nasıl inanıyorsak kadın edebiyatının varlığında da öyle inanıyoruz. Peki, yukarıda bahsettiğimiz okurlar "kadın edebiyatı" denince neler bekliyorlar? Bir gençlik romanında esrar, seks ve alternatif müzik grupları olması gerekmektedir; bir Latin Amerika romanında uçan balıklar, domuz kuyruklu bebekler, bilge fahişeler ve palmyeler olması gerekmektedir vs. onun gibi bir şey: Jean Racine'nin *Fedra*'sından (bakın, bir erkek tarafından yazılmış olan bir roman daha) Siri Husvedt'in *Erkeksiz Yaz*'ına kadar kadın edebiyatı "kadın kalbi ve zihninin çetrefilli işleyişini ve insan ilişkilerinin ince kimyasını irdelemektedir." Bu şatafatlı cümle *Virginia'ya Göre Hakikat (La verdad según Virginia)* adlı kitabımın arka kapağında yer almaktadır ama aynı zamanda Antigone'nin *Sofocles* adlı eserine de uydurulmuş olabilir. Bahsettiğimiz yaftanın oldukça genişliğinden mi ne, var olan kitapların çoğu "kadın edebiyatı" sınıfına girebilir aslında: kadın okurlarına yönelik bir hitapla başlayan Boccaccio'nun *Decamerone*'sinden McInerney'in *Bright Lights Big City*'sine kadar.

Kadın olarak bazı konuları daha mı iyi ele alabiliyoruz? Olabilir. Tuhaf yaratıklarız biz: Boston Üniversitesi'nden bir grup araştırmacılara göre erkeklere göre karanlıkta daha iyi görür, daha iyi duyar, daha iyi koku alır, acılara daha hızlı ve daha keskin bir şekilde karşılık vermişiz. Ancak akciğerlerimiz erkeklerinkisi kadar genişlemez, daha hızlı atmasına rağmen kalbimiz de öyle, genişleme kapasitesi daha azmış. Elbette o kadar çok istisna var ki; mesela her kadın iyi yemek yapmayabilir - ki ben onların başında gelirim.

Aslına bakarsanız bence hiç bir yazar bile belli bir konuyu veya kişiyi yazamaz. Konular ve kahramanlar onu arar, veya daha doğrusu onun içindedirler zaten. Yazar, kalemini eline aldığı anda bir tanrıdır.

Denizaltında bir alem yaratır, erkek kadın, köpek dinazor, tamamen keyfine kalmış şeyler bunlar. Tek şartı var, yarattığı şeyin kendine ait bir hayata bir canlılığa sahip olması.

Bu noktada bütün iyi kitaplar birleşir, yaftaları ne olursa olsun. İçine para attığında harekete geçip dans eden oyuncak bebeklere benzerler kitaplar. Okur ne zaman bir kitap açarsa yazılanlar hayata geçer. Nitekim kitaplar bu oyuncak bebeklerden daha iyidir çünkü okurları içine çekebiliyorlar.

"Bir kadının roman yazması için paraya ve kendine ait bir odasına ihtiyacı var" demiş Virginia Woolf 1928'de. O zamanlar bu lafin devrimsel bir boyutu vardı. Bugünlerde para ve özel oda meselesi mesele olmaktan çıkmış durumda ve *tabi ki* kitap yazan erkeklerin de para ve kendilerine ait bir odaya ihtiyaçları olduğu apaçık ortada. Artık şöyle desek daha doğru olur herhalde: kadın yazarlarının çocuk bacaklarına ihtiyacı var; veya Marcela Serano'nun dediği gibi "kitap yazan kadınlarının bir kocaya ihtiyacı var". Karıları bütün işlerini yapan en az üç erkek yazar tanımım ben: makale ve gazete kupürlerini arşifler, müsveddelerini düzeltir, tashih yapar, kocalarının yazdıklarını bilgisayara geçirir, ev işlerini yapıp hesaplara da onlar bakar.

Evlenip ev kurmak isteyen birisi Nasreddin Hoca'ya sormuş: "Ev işlerini nasıl bölüşürsünüz yenge hanımla?" "Çok basit," demiş Hoca "ben büyük işlere bakarım o da küçük işlere." "Öyle mi?" demiş soran kişi, "demek ki sen evin hesap işlerine bakıyorsun." "Hayır, o bakıyor" diye cevaplamış Hoca. "Hm, o zaman sen çocuklarının eğitimiyle ilgileniyorsun..." demiş öteki. Hoca: "Hayır, o." Öteki, şaşkın şaşkın "Nasıl olur? Anlamadım ben bu işi," demiş, "peki sen neyle ilgileniyorsun o halde? Neyin kararını veriyorsun?" Hoca: "Ben evrenin doğuşundan, hayatın anlamını bulmaktan, dünyadaki zulmü, adaleti vs. vs. düşünmekten sorumluyum."

Hoca'yı bir yana bırakıp bu yazının başlığını aklıma getiren Virginia Woolf'a dönelim. Virginia Woolf parasını da odasını da bulup çocuk yapmama kararıyla o yönden de tedbirini almış. Ancak bunlardan hiç bir tanesi bir işe yaramayacaktı eğer Virginia Woolf bildiğimiz Virginia Woolf olmasaydı. Çünkü yazmak için kadınlar da erkekler de sadece bir şeye ihtiyaç duyarlar: yetenek ve anlatılacak hikayeler.

Elbette zaman da önemli bir faktör. Kafka ve Arlt mesela, ikisi gündüzün bir işyerinde çalışıyor geceyle de yazmakla meşgul olurlardı. Bazıları otobüste yazar, bazıları da hapiste. Rowling,

Harry Potter'i bebeği yanında bir bebek arabasında dururken barlarda yazdığını söylüyor. *Chanchada*'nın yazarı Marie Darrieussecq ise *El bebé* adlı romanını böcekbilimiyle ilgili notlar alarak yazmış. Üstelik bu roman en iyi satan eseri olmuş.

Virginia Woolf'un ortaya attığı iki sorun hala çözümlenmemiş bir vaziyette karşımızda duruyor: kadının gerçek mahiyeti ve romanın gerçek mahiyeti. Romanın mahiyeti hakkında Henry James, Milan Kundera ve Patricia Highsmith yeterince yazdı, buna bir kaç satır daha eklemek hiç gerekmez.

Kadınlığa sıra gelince, bu konuda birçok şakalar yapılmış: kadınların kafasında nelerin olduğunu gösteren boş sayfalarından ibaret olan kitaplardan Bernard Shaw'ın şu meşhur tanımına kadar: "kadınlar şu saçları uzun ve akılları kısa olan yaratıklardır."

Bu sorunun cevabı yok, aslında önemi de yok. Kalemini eline aldığı anda veya yaşamını yaşadığında hiçbir kadın kadın oluşunu düşünmüyor. Gerçek mesele kendisi gibi olmaktır, başka birisi gibi değil. Ne pahasına olursa olsun, her gün ve her sayfada kendisi gibi olmaktır bütün mesele.

internet aslında faydalı birşey

‘Kadınlar kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendiler. Bunu gözlemlemekten çok hoşnudum.’

Bugüne kadar canlandırdığınız en çarpıcı, en dikkate değer kadın karakteri hangisi idi?

O kadar çok var ki! Canlandırdığım kadınların güçlü ya da güçsüz olmalarına dikkat etmedim doğrusu, canlandırdığım karakterler arasında bazı arızaları olan ezik ya da hastalıklı kadınlar da oldu. Burada önemli olan bu kadınları kendi koşulları içerisinde tanımlayabilmek onların dünyalarını en doğru şekilde yansıtabilmek ve böyle kadınlarda var diye bilmektir.

Sanat kariyeriniz ve sosyal hayatınız boyunca kadın olmaktan dolayı yaşadığınız sorunlar oldu mu? Böyle bir ayırım yapmıyorum, insan olarak karşılaştığım güçlükler oldu.

Bir röportajınızda insanların ezilen, tecavüze uğrayan kadın görmekten bıktığını, tam karşıtı kadın tipini görmek istediğini söylemişsiniz... Kadının gücünün ortaya çıkmasına herkesin başta erkeklerin ve kadınların yardımcı olması lazım, burada özellikle kadınların altını çizelim.

Dünya Emekçi Kadınlar Günü sizin için ne ifade ediyor?

Benim için bütün günler Dünya Kadınlar Günü'dür ama bazı sağır kulakların o gün hiç olmazsa boyuna bunu duymalarında yarar görüyorum.

Dergimiz Bayan Yanı'nın amaçlarından biri kadınlara biraz moral ve güç vermek, tamamı kadın çizerler ve yazarlar tarafından hazırlanan dergimiz çeşitli kadın sorunlarını işliyor...

Ne güzel, çok tebrik ediyorum. Kadınlara destek olacak, kadının güzel yönlerini ortaya çıkaracak, kadının yeteneklerini, becerisini keşfedecek her çabaya saygı duyarım. Çünkü ne olursa olsun hala kadın dünyanın pek çok

toplumunda hor kullanılmış ve kullanılmaktadır. Pek çok Batı ülkesinde kadınlar başkaldırmıştır ama maalesef dünyanın pek çok yerinde bu başkaldırı olmamıştır. Türkiye için de bu böyledir ve başka türlü bir saygıya ihtiyaç duyduklarını düşünüyorum. Kadınlar artık dünyanın her yerinde kendi ayakları üzerinde durmayı öğrendiler, bunun önemini anladılar ve kabullendiler. Ben bunu gözlemlemekten çok hoşnutum.

Pelin Buzluk

Koşu

Kadın sanki yavaşlığı sever. Bir göle adım adım girerken. Serinlik usulca yürür sıcak bacaklarından yukarı. Ama siz yok musunuz, hem küçük adım sever hem hızlı olmamızı istersiniz. Onca kent koşturmasının içinde başını kaldırıp gökyüzüne bakarken ve "Burada gökyüzü değişiyor" derken bir çocukla el eleder kadın. (Ve gökyüzü evet her yerde farklıdır.) Bıraksanız ağaçlardan inmez. Topuklu ayakkabılarla yere sapsarsınız onu. Yanağını kalp atışı dinler gibi nemli toprağa dayayıp, ellerini daldırır ya yeryüzüne... İşte bu yüzden manikürlü elleri seversiniz. Bedenini tanıyıp sevdiğinde, beğendiği renkleri, dilediği gibi giydiğinde tecavüze uğramak niyetinde olduğunu söylersiniz. Oropsu dersiniz. Aslında şahlanıp devrilmek ister buruşuk

çarşaflarda, sevdiği adamlarla. Severek sağalar, sağaltır. Maliye bakanlığına gönderip cüzdandan aldırırsınız. Sayfalarına çiftleşmeleri işlesinler diye. Sonra "bayan" dersiniz ona. Hani şu topuklu ayakkabı giyen, bir çantaya maaşının yarısı kadar para ödeyen, manikürsüz ellerinden utanan, toprağa bir kez bile el sürmeden organik gıda peşinde koşan bayan. Oysa doğası ne güzeldi. Bir zamanlar çocuk olduğuna göre... Şimdi minik ofis camlarından, çok yukarıda bir gökyüzü bulmuş, bakıyor. Yol kenarlarındaki ağaçların içten içe yaşadığını çoktan unutmuş. İyi giyimli, ama üzgündür soyunurken.

Bizler ve Onlar

Kadın hakları denince alınacak yolun daha ne kadar uzun olduğunu düşünmeden edemiyor insan. Yıllardır süren çabalara rağmen pek çok konuda eşitlik sağlanamadı. Kadın — erkek farkının ne olup ne olmadığı okullarda olsa olsa cinselliğin dışında yeterince öğretilmiyor. Küreselleşme ise sorunları daha da ağırlaştırıyor. Günlük hayatta izlediğim bir sürü ayrıntıyı düşündükçe güleyim mi, ağlayayım mı, bilemiyorum. Bir kaç örnek vermem gerekirse...

Uzun yıllar önce küçük bir kız çocuğu Kopenhag'daki atölyemin camlarına burnunu dayamış, merakla bakıyordu. İsmi sordum, söyledi. Kaç yaşında olduğunu sorunca da "5 yaşındayım, hem de sadece bir küçük kızım!" dedi! Avrupa'nın en eski demokrasisi olan Danimarka'da bu cevap daha da şaşırtıcı gelmişti.

Danimarka kültür müsteşarı, erkek çocukların eğitiminde büyük zorluklar yaşanmaya başladığını, inanılmaz bir gelişme gösteren kız çocuklarının yanında iyice zorlandıklarını anlatmıştı. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kadın olmasının, eğitimde baba figürünün giderek azalmasının etkilerini tartışıyorlar şimdi. Eşitliğin vazgeçilmez bir unsur olduğu bir ülkede böyle işte sorunlar.

30 Yıldır Yaşadığım Fransa'da da Şaşırp Kalıyorum Sık Sık

Lokantalarda, kahvelerde rastladığım sadece kızlardan oluşan grupların avaz avaz konuşmaları, en tiz perdeden kahkahalar atmaları, kızlı erkekli gruplarda da gene kızların

ve sadece kızların aynı davranışları... İsin kötüsü, oğlanlar sus pus oturuyor! Çıtları çıkmıyor. Bu kızlardan birine neden bu kadar bağırıldığını sordum, "Boşanıyorum, onun için!" demez mi?

Bir de Reklamlar Var, Beni Çok Şaşırtan...

Dünya güzeli bir hatun, nefis evinin önündeki kayalıklara oturmuş, sırtında bir şal, yıldızlara bakarak kahvesini yudumluyor (Kahve reklamı). Yakışıklı sevgilisi gelip yanına oturuyor, kolunu sevgiyle omuzuna doluyor hatunun. Bir yıldız kayıyor, adamcağız sevgilisinden bir dilekte bulunmasını istiyor. Kadın, "diledim bile!" der demez, kaya parılıyor; adamcağız uçurumdan aşağı düşüp yok oluyor.

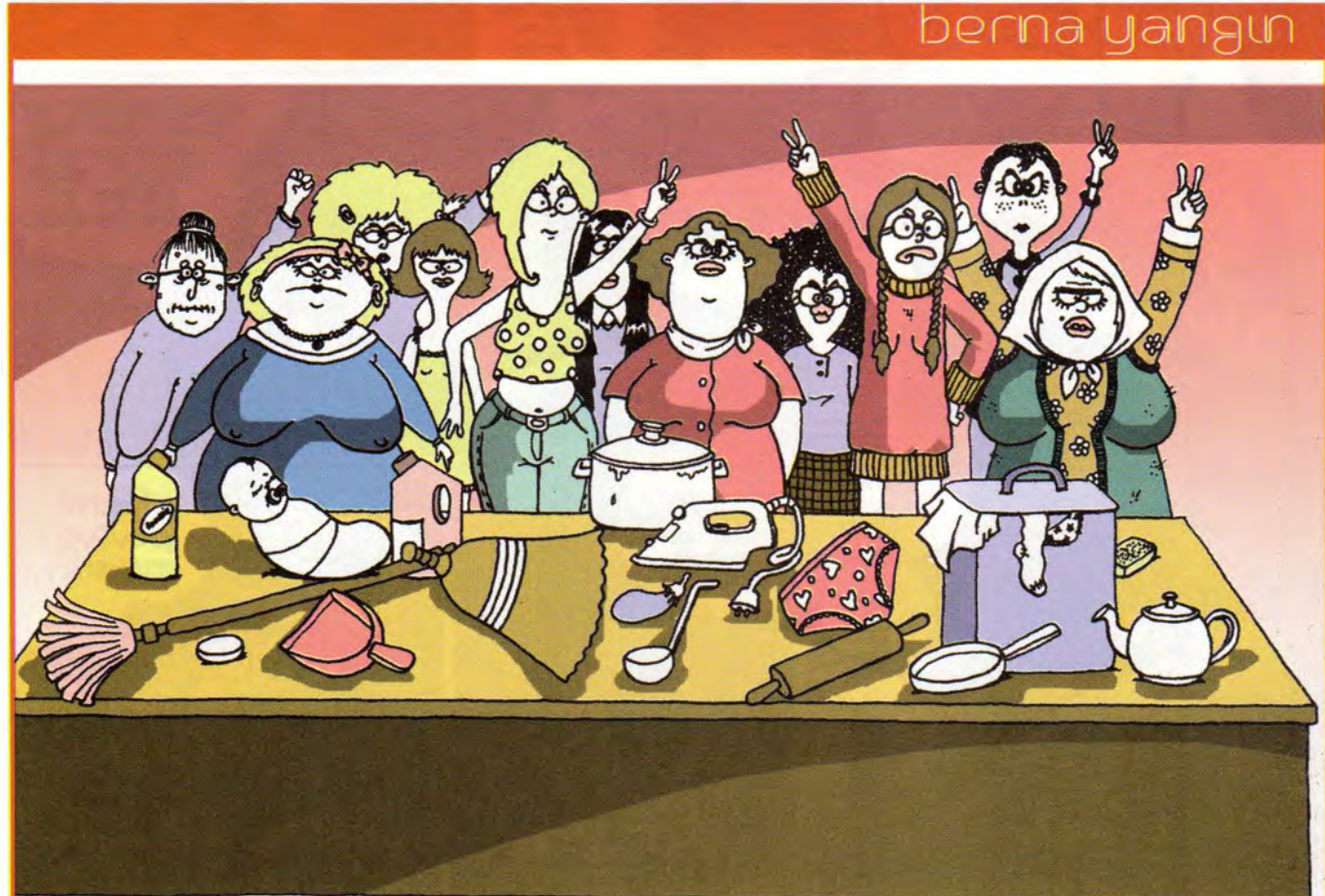
Bir Reklam Daha...

Gene pek hoş bir hatun, sevgilisinin evine geliyor. Hayran oluyor yeni mutfağına adamın. Biraz sonra da o mutfak aşkı olan adama elinin tersi ile vurup pencereden dışarı fırlatıyor. Ama bu seferki kadın, deminkinden az daha insafı olsa gerek; adamcağız saç başı saman toprak içinde, şaşkın mı şaşkın dönüyor mutfaka gene...

Kadın Özgürlüğünün Böyle Gösterilmesine Gel de Şaşma

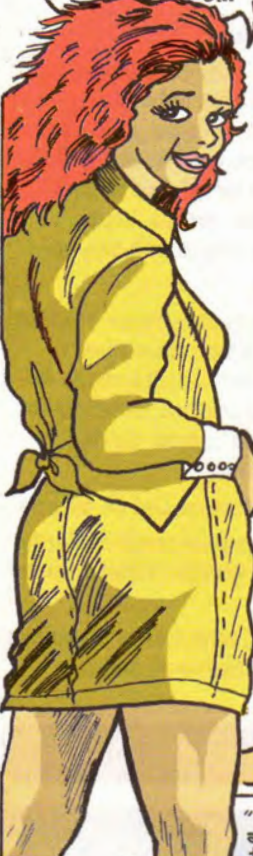
O sinir olduğumuz kadınsız erkek grupları meyhanelerde efendi efendi otururlardı; gelen hatun grupları rahat etsinler diye hafifçe sırtlarını dönerek.

Evet, kazanmalıyız tüm özgürlükleri, ama lütfen bu savaşı erkeklerle birlikte yürütelim; ödlerini koparak değil...

KIZIM GİTME
DİYORUM ŞU HERİFE!
O BİR MAYMUN...
ÖLDÜRÜR SENİ Bİ GÜN,
GİRTLAGINI SIKIVERİR...

AY ANNE YAAA,
HİÇ DE BİLE ÖLDÜR-
MÜYO, TAM TERSİNE
HER ŞEYDEN KORUYO
OZ...

GÖĞSÜNDE
YATMAK ÖYLE
GÜVEN VERİYÖ Kİ
BANA... GÜÇLÜ
ERKEĞİM,
RUH İKİZİM
BENİM...

ONCA KADIN
ARASINDAN
BİR TEK
BENİ SEÇTİ,
BENİ
SEVDİ...

SİMİ GÖRLÜYÖRÜM Kİ
YALNIZSING... BEN DE
YALNIZIM... KARIM BEN
HİÇ ANILMIYÖ... BOŞA-
NİCAM ONDAN SANA
MI GİDELİM
BANA MI?

- Kızım, Cezmi Bey'in göğsünün nesi
var? Adam noter katibi... işinde
gücünde... Hem o seni öldürmez de
Uuuuuüüü...

- ...Seninkinin göğsü öyle
geniş ki, dikkat et de başkasına
çarpmayasın a benim salak kızım

Ya anne
baksana
ne şirin...
Yerim
senin
o kiloş
ağzını

Sevgisiyle
beni
avucuna
aldı...

- Ama arkasına sakladığı
avucunu görmüyorsun ki

... Hem öyle akıllı ki, okusa başba-
kan bile olurmuş... (AMERİKANİ!)

HAH TAM ÖYLE
DUR YAVRUM... GÖTE BAK,
KİM KARDEŞYAN MÜBAREK...
OGH GELİYÖ, GELİYÖ...
HINAAARRRRRSHH...

- Onunla kozmik
orgazm yaşıyoruz,
bütün çakrara-
rımız birle-
şiyö... Ara-
mızda
müthiş bir
uyum var...
Bazen
iletişim
zorluğu
yaşasak da
biliyorum,
çok seviyo
heni...

NE DÜŞÜNÜYÖSÜN SEV-
GİLİM?

EBENİN-
KİNİ... Bİ
SUS BE...
ACINICAM,
SİPTİCİM
DIŞARI...

"Bu tipler daldan dala
atlar... Hem de bir dalı
tutmadan ötekini
bırakmaz..."

OGH!
MER-
HABA,
SAAT KAĞ
ABLA ?!

LAN ŞERREFSİZ...
YENİ Mİ YAVRU?.. VER
BİRAZ DA BEN GEZDİ-
RİYİM YENGEİM,
YORULMUŞSUN-
DUR... AMANIN
PEK DE
KÜÇÜKMÜŞ

KÜÇÜK İYİDİR FERİT ABİ
HİHOHA... BİRAZ DAHA
MUZLA BESLİYİM
VERİRİM... SENDE
KİMETLİ Mİ...
EHE EHE EHE!..

- Onun bu
doğallığını
seviyorum.

... Hem de
çok espiritel
benim
bebişim...
Aynı
Cem Yılmaz.
Hep
güldürüyö
beni...

KULEYİ
GÖRLÜYÖ
MUSUN
LAN?..

GÖRÜ-
YORUM
AŞKITIM
...

O KULE
SANA
GİRSİN! HİHAHA
HAHOO...

BENİ ULUDAĞ'A
DA GÖTÜR NOOLUR,
DÜNYA TURLUNA
ÇIKALIM
SENİNLE...

İYİ DE ÇOK
YAPIŞTIN BE
GÜZELİM... ELİM UYUŞ-
TU... YOK MU SENİN ANAN
MANAN, GİT DOLAŞ... BEN
SENİ ARARIM...

- Zamanla biraz
utaldı mı ne... Yok
yaa... Mutlaka
benim gözümü bozuk-
tur... Can'm King
Kong'um, erkeğim...

Beni
seviyo
musun..

OİNK!
OİNK!
OİNK!

• Ex bir gün, elinde çiçek demeti ile geldi. Demeti bana maydanoz uzatır gibi uzatıp, "al! çingene sıkışan trafikde zorla sattı" dedi. "bir gün de elinde bir çiçekle gel" diye kocalarına serzenişte bulunan kadınlar aklıma geldi de, sade çiçek demeti ile olmuyormuş, sunum kalitesi diye bir detayda varmış meğerse..

• Ex'in anasına gidilecek her Pazar günü kapı önünde tüm randımanı ile duran araba, EX bana mutfak alışverişini teklif ettiğinde günler öncesinden motoruna kedi sıkışmıştır, tamircide motor temizlerken, olayın üzüntüsü ile çay içilir ve eve gelinir, Dragos Belediye Tesislerinde mükellef bir kahvaltı teklif ettiğinde, araba hırsızlar tarafından çalınır ve polis karakolunda ifade verilirken olayın şoku ile çay içilir ve eve gelinir, hazırladığım kahvaltı beklenir.

• Ex ile ayrılık arifesinde birbirimize gözükmeden evi kullandığımız günlerde, yıllarca "bana makinaları kullanmayı öğretsene" diyen EX, bulaşık makinesini çalıştırmış. Ne kadar imkansız bir şey ki, eve girdiğimde ilk cümlem "bu eve hırsız girmiş" oldu. Meğerse eve gelen hırsız değil, makinalardan birini kullanmayı öğrendiğinde, erkeğe gelen ayrılık özgüveni imiş.

• Ex ile keşke dijital aletler çıkmadan önce boşansaydık, resimleri elle yırtıp parçalamak daha rahatlatıcı olurdu.

• Her gelin kız nişanlandığında, oğlan tarafı elinde bir "SÖZ BOHÇASI" ile gelir, ama ben nişanlandığımda EX kaynana ve EX görümce beni evlerine çağırarak elime, iş başvuru formlarından oluşan bir "SÖZ DOSYASI" uzatırlar.

• "Kırpiyi annesi pamuğum diye sevmiş" atasözünün ne anlama geldiğini, EX kaynana EX'i severken anlamıştım.

• Ex ile evliliğimizde Pazar Gününe,

denk gelen bir sevgililer gününde annesi elinde bir buket çiçek ve yanında ablası, eniştesi eşliğinde, "sevgililer gününüz kutlu olsun" diye gelmişlerdi. Bu sevgililer gününün memleketinde bir dini bayram havasında kutlanmasının beynelmîneliğinden miydi acaba?

• Anneler yanlış biliyorlar; "Tabakta yemek bırakmayın, tabaklarınızı iyice sıyırın ki, nişanınız güzel olsun". Nişanınız güzel değil, EX'de ki gibi, sıyırınız tabak kadar kel oluyor.

• Ex gündeme ters bir adamdı. Eğer öyle değilse bana ters bir adamdı. Çünkü, evlenme yıldönümünde boşanma haberleri, doğum günümde ölüm haberleri, tatil ve bayram günlerinde mesai saatleri haberleri içeren muhabbet ederdi.

• EX ile evlilik bitiş zamanının yaklaştığını, kirli çamaşırlarda renkli-beyaz ayırmayı öğrendiğinde anlamıştım. Oysa daha A-B programı, 30 derece hassas, narin, elde yıkama, sabit renkliler, yünlüler ayırımları vardı.

• Ex'in evlilikte en uyumlu zamanı ben hasta iken, o işten gelince kapıyı açtığımda, hemen ceket, gömlek, kravat çıkarıp benden önce hasta yatağına yatıp, "ayyyy her yerim dökülüyor, üzerimde bir kırıklık var, ne yiyecez, lahmacun söyleyelim mi?" dedikten 1 saniye sonra derin bir uykuya dalmasıydı. Tek fark ben hastalıktan inerken, onun horlamasıydı.

• EX, saatte 60 km, yani yolculukta örgü örebileceğim bir hızla araba kullanıyordu. Benim örgü hızıma göre, İstanbul-Çanakkale arası bir kol boyu uzaklıkta idi.

• EX'e "beni seviyor musun?" diye sorduğumda; "seviyoruz, herhalde!" derdi. Bünyesinde sevgisinden emin olamadığı kaç kişi vardı acaba?

• Ex gider gitmez zilde ikimizin ortak soyadı yazılmış ismimizi minik minik parçalara ayırıp elektrik süpürgesi ile çekti.

• EX ile evlilik

iğim bitmiş, ama birlikte aldığımız bozulan bilgisayar harici belleğimin garantisi bitmemişti. Fatura Ex'in üzerine ve ben isminin telaffuz edilmesine dayanamıyorum. Bütün teknik servis elemanlarının koordine olup "EX BEY" ve hatta "EX EXOĞLU" demesi, bellekte kaybolan belgelerimi unutturacak kadar çok güç verici idi.

• EX'in tek sadakati, hep elinde tuttuğu ve hatta yatağa birlikte girdiği tv kumandasına karşı idi. Gece boyu uyku arasında sürekli kanal değiştirdi. Dijital aletler açıldığında veya elinden kurtulup yataktan atlayan kumandanın kırılma sesinde, beni uyandırıp "içerde biri var galiba" derdi.

biri var galiba" derdi.

• EX; benim doğum günümde dahil olmak üzere kutlanacak her özel günde, marka mağazadan kendine aldığı kravat, gömlek gibi hediyelerle dolu kocaman bir çanta ile gelirdi.

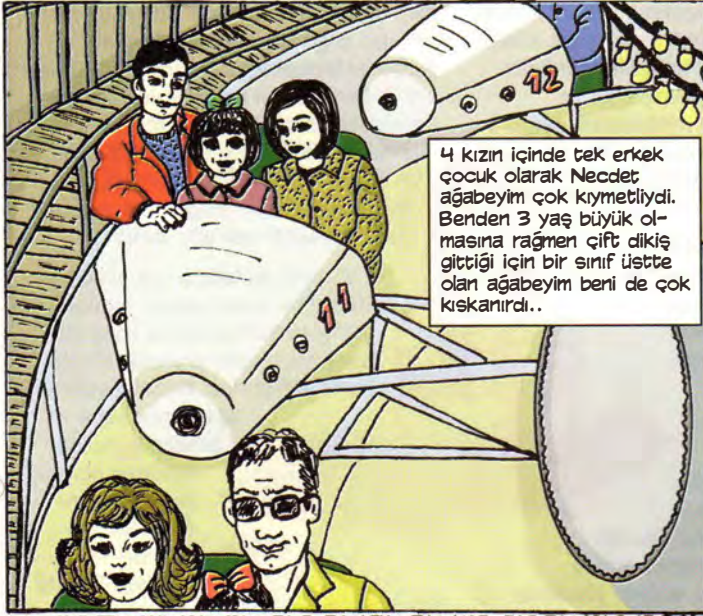
• EX ile eski günlerden birinde, mar-kete gidene kadar bana mayışık bir şekilde bakarak, vitesleri değiştiriyordu. Ben arabadan inip otomatik kilitlenen, dışarıdan açılmayan kapıdan indiğim anda, camdan gördüğüm tüyleri, kılları diken diken olmuş iki canlı idi. Arabanın içine giren ve vitesin üzerine konuçlanan kediyi, benim elim diye okşarken, kedide bir insan tarafından okşandığı için memnunken, şimdi ikisi açık kapı arayışlarını içinde, çığırıyorlardı..

• EX bir çaybahçesi kahvaltısında, çardaktaki sarmaşıktan parlak zemin kafasına atlayan kocaman kertenkeleden sonra timsah sembolü mağazadan giyinmeye başladı. İnsanın aklına düşmek bu olsa gerek.

• EX, ön koltukta yolculuk ettiğimiz bir uzun yol otobüsünde uyuduğunda, rüyasında muavin görmüş ve muavin ona "çok horluyosun abi, in otobüsten" demiş. Kısa süreli kabusunu o kadar gerçek zannediyordu ki, ben böyle olmadığımı bir dakikadan bile kısa uyuduğunu söylediğim halde inandırmadım. Muavin bile uyudu. EX uykudan kıvrandığı halde 13 saatlik yolda gözünü bile kırpmadı.

• EX ile 2 saatlik feribot yolculuğunda sonra Ada'ya yaklaşırken araba anahtarını kanta sokup çevirdiğinde, çatırdayarak kırılan anahtarın sesi, çatırdayarak yıkılan evliliğimden daha korkunçtu.

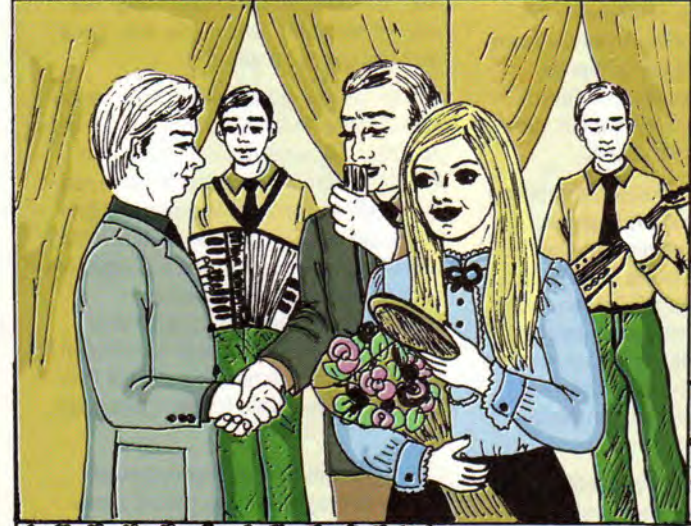

4 kızın içinde tek erkek çocuk olarak Necdet ağabeyim çok kıymetliydi. Benden 3 yaş büyük olmasına rağmen çift dikiş giittiği için bir sınıf üstte olan ağabeyim beni de çok kıskanırdı..

Okulun bale grubundaydım.. Ancak çalışmalarında giydığımız kıyafet ağabeyimin pek hoşuna gitmiyordu.. Baleden ayrılmamı ve babama bunun kendi kararım olduğunu söylememi ister dururdu..

Ancak beraberce "espana canı" eşliğinde yaptığımız İspanyol dansı onun için bir tehlike arzetmezdi..

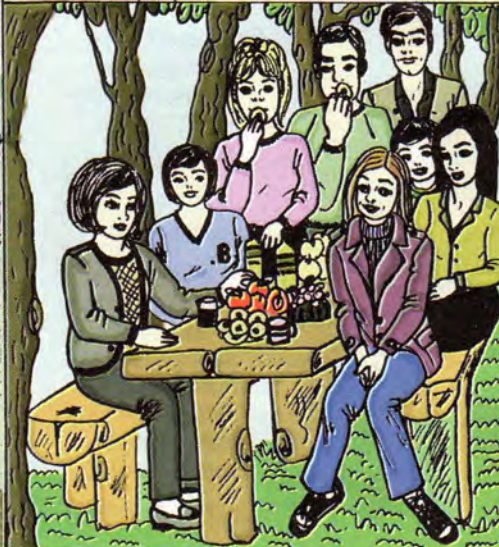

Okul balosunda yaptığımız bu dans gösterisi sonrasında bana bir ayna hediye etmişlerdi..

Aynı zamanda folklor ekibindeydim ve bu ağabeyimin çok hoşuna giderdi çünkü geleneksel kıyafetlerimiz kapalıydı!!

Bizim sınıftan bir kızla flört eden ağabeyim de sınıf gezilerimizin değişmez ismiydi.. O pikniğin beraberce gittiğimiz son gezi olduğunu bilseydik objektife böyle gülümseyebilir miydik?

Ağabeyimi 17 yaşında kaybettik..

Komşularda Şenlik

Hazırda vizem varken, 3 haftalık Apokries (Karnaval) şenlikleri için karşı komşu Adalardayım. Çeşme'den Hios'a (Sakızadası) geçerken kafam karıştı biraz; yanlış gemiye bindiğimi sandım. Gemide sadece Türkler vardı. Meğer her hafta sonu buradaki esnaf kolları açık, karşıdan gelecek Türkleri bekliyor. Hatta zengin Türklerin gelmesini sağlamak için harıl harıl kumarhane çalışmaları sürüyor. Eh artık düşmanlık bitti, komşuluk, dostluk var...

Karnavalı coşkuyla ilk karşılayan Atinalılar oldu. 12 Şubat'ta 2 bini geleneklere uygun maskelerle, 8 bini de polis kılığında girerek 10 bin kişilik bir grup Sintagma Meydanına çıktılar ve Atinalılara tam bir Apokries Şenliği yaşattılar. Etraftaki vitrinleri de kırarak işsizlikten ağlayan camcıları sevindirdiler. Şenlikleri biraz daha renklendirmek istemiş olacaktı ki, Nevruz ateşi yakıp Atina'nın en güzel yapılarından, kullanım süresi dolan yüz yıllık Attikon Sinemasını ve etraftaki binaları yakarak meydanı temizlediler.

Meydan şenlikleri sürerken ülkenin başındakiler Parlamento binasında ayrı eğleniyorlardı.

"Bu halkı daha ne kadar sağabiliriz?"

"Ülkeyi iflasa götürsek mi, IMF paketini onaylasak mı?"

"Bu geceki futbol maçı ne olur?"

Adalarda Durum

Adalarda durumlar biraz daha sakin. Buradakiler yeni bir kasete sardılar, gündüz onu çalıyorlar. "Kriz, kesinti, Troyka, grev" diye. Gece yine eski havalarına dönüyorlar. Gündüz bağırma-ktan kuruyan boğazlarını tavernalarda nemlendiriyorlar. Gelsin uzolar, çipuralar... Başındakilerin sıhhatine de bir kadeh içerek analarına selam gönderiyorlar. Türkiye'de Rum tavernası denilince akla canlı buzuki müziği yapan yerler gelir. Oysa Yunanistan'da taverna, sıradan lokantadır. Ama işi de biliyorlar; deniz kokan tabaklar dolusu mezeleriyle, uzo kendiliğinden akıyor mideye. Ancak bir de o garsonların terbiyesizliği, tabakları, çatalları getirip masanın ortasına kafana vurur gibi getirmeleri yok mu... O tabakları bir gün alıp kafalarına geçirmeden, şuradan bir ayrılacak...

Dün sabah sahilde yürürken, hafiften yağmur da yağıyor, bir balıkçı teknesi

yaklaştı. İçinden bir adam elinde kovayla çıktı. Kovayı çakıl taşlarının üzerine boşalttı. Merakla yaklaştım. İki kilo kadar ahtapot vardı. Satıp satmadığını sordum. Satıyormuş. Ben tüm aptallığımla hepsini alarak, hem adamı sevindireceğimi, hem de ülke ekonomisine katkıda bulunacağımı düşündüm ve de akşam uzunun yanında izgara ahtapot bacağı hayali kurdum. Adam bana bakmadan, hemen satmayacağını, bir saat kadar dolaşmamı, bir saat sonra gelirsem vereceğini söyledi.

E oha! Adam ahtapotlarıyla vedalaşacak belki, neden denizden çıkardığını anlatacak, bütün bunları yaparken de ben yağmur altında dolaşacağım. İzgara bacak hayalim çabuk bitti.

Samos'un Pitharion kentinden, Türkiye sadece bir buçuk mil olmasına rağmen, Kuşadası'ndan, Vathi limanına gelmek bir buçuk saat sürüyor. Ancak kışın düzenli gemi seferleri yok. Samos, adaların en yeşil olanı ve şaraplarıyla ünlü. Şarap müzesinde her çeşit şarabı parasız ikram ediyorlar. Ben pek sevmedim. Likör kadar tatlı. İyi ki sevmedim, sevseydim oradan nasıl çıkardım acaba! Samos, Gökçeada'yı pek aratmıyor. Akşam hava kararınca yolda hiçbir canlı dolaşmıyor.

Hios (Sakızadası) daha hareketli. Hios'lular denizcilik konusundaki becerilerini "biri kaptan bir armatör" diyerek dile getiriyorlar. "Sakızlılar ikişer ikişer gezer" sözü meşhurdur. Ben onların aptal ve beceriksiz oldukları için ikişer ikişer gittiklerini düşünmüşümdür hep. Öyle değilmiş.

Osmanlı işgali altındaki yıllar boyunca, Osmanlılar yolda karşılaştığı Rumu kendini sırtında taşımaya zorlarmış. Hioslular da yolda ikişer ikişer gezerlermiş ve uzak-
tan bir Türkün yaklaştığını gördüklerinde,

hemen biri diğerinin sırtına çıkarmış ki, Osmanlı yükünden kurtulsun. Böylece Türk Rumun sırtının yüklü olduğunu görünce hiçbir talepte bulunmadan geçer, gidermiş. O dönemlerde Hios Adasından yüklüce vergiler almak isteyen Osmanlıları hala anıyorlar.

Büyük orucun başlama günü olan "Kathara Deftera" (temiz, kutsal Pazartesi) günü her sene Mastihohoria'da (Sakız köyü) kişileri ve durumları tanıyan Sakızlı bir köylü, bir Osmanlı ağası gibi giyinip meydanda kurulmuş koltuğa oturur. Meydandan geçenlerin ekonomik durumlarına göre kurbanlarını seçer. Seçtiği kurbanlarını mesleklerine göre şakalaşarak en anlamsız, komik sebeplerle onlardan vergi toplar. Toplanan paraların hepsi kültür derneğine bırakılır.

Yunanistan iflas etse bile, halkı eğlenmekten asla vazgeçmeyecek gibi duruyor. Siestadan vazgeçemediği gibi... O saatlerde sinek bile uça rahatsız oluyorlar. Uyanınca da telefona sarılıp "delivery" kahve siparişi veriyorlar. Nasıl krize?

Ve benim beceriksizliğim bir kez daha kanıtlandı

Çeşme'ye gelmeden bir kaç saat Çanakkale'de kaldım. Kaldığım süre içerisinde 3 kişiyle tanıştım. Birincisi emekli öğretmen. Enver Hoca, Yunanistan'a gideceğimi duyunca benden ona buralarda iş bulmamı rica etti. İngilizce dersi verebilirmiş. Olur Hocam... Sen biraz sabret. Yunanlı gençler zaten Türkiye'ye göç ediyorlar. Memleketinden gitmen de gerekmez; onlar gelir seni bulur. İkincisi şeker bir kadın. Onun da bir ricası vardı. 1960'lı yıllarda İstanbul Bağcılar'dan o zamanlar 8 yaşlarında olan Kica ya da Nica, o da olmadı Lica'yı bulmamı ve onu çok özlediğini, çok sevdiğini iletmemi istedi. Bu bilgilerin bana yardımcı olamayacağını söylediğimde, "Yunanistan avuç kadar, istersen bulursun" deyiverdi. Özür dilerim Gönül Hanım, senin isteğini beceremedim.

Üçüncüsü bir beydi. Katina olduğumu duyunca... Vataniye dolayısıyla bana da kızgın. Çünkü Yunanistan ona vize vermemiş. Ah be güzel arkadaşım. Sen nereden bileceksin ki ben asıl vatanımda "gavur", diğer tarafta "Türk tohumu"yum.

Artık adam'ı çok özledim. İki gün önce dostum Stelyo'yu aradım; ne var, ne yok diye. "Kimse ölmedi" dedi. İyiymiş... Fire yok... Kadınlar Günü yaklaşırken, Selman Esmerer Efendi bizim, sadece bizim, öcülerin giremeyeceği, akide gibi pembe metrobüs hediyesi beni çok duygulandırdı. Rica etsek bir tane de Gökçeada'ya gönderirler mi?

Ama ben binmeyecegiiii...iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiim...

Herhangi bir 13 dk Herhangi 2 kadın

Sevval Sam

00:05 kim
00:06 bi akrabam çok uzun anlatırım sonra
00:06 tmm
hay allah
00:06 böyle şeyler ol-
unca hayatta insan bi duruyo ya..
00:06 evet
00:06 o anda ne yap-
tığını unutuyosun hani..
00:06 zaten hiç
ölmecikmiş gibi yaşıyoruz bi de..
00:07 sonra şoku at-
latınca ne yaptığını hatırlamaya çalışıyosun.
00:07
00:07 ve sonra çok anlamsız geliyo bi an..
işte tam olarak or-
dayım başta hayat olmak üzere herşeye şükretmek lazım biliyorum bilmesine de şimdi ne yaptığımı, niye yaptığımı hatırlamaya çalışıyorum... hayat beklemiyö o sırada
00:08 teoride okey de işte.. insan pratikte bi siçiyö zaten
00:09 kediler acıkiyo, pronetten ödeme soruyolar, birileriyle konuşuyorum ne konuştuğumu kendim bile an-
lamıyorum
00:09 karşılaşmadan önce bi türlü biliyosun.. ama karşılaştığında da başka türlü biliyosun..
00:09

şaşkınımm biraz kuzucum bi yanımda her daim böyledir zaten
00:10 canım :)
00:10 öbür yanımda ağrıyo galiba bu ara yanlarım ağrıyo hahaha bazen senin profil resmindeki yasta hissediyorum kendimi
6-7 flan mısın orda?
00:11 6 bçk.. tam arası hahah
00:11 belki de bunlar küçük aşılardır. daha büyüklerinden öncesi için... alışmak için..
00:11 orada değilim zaten ölümle problemim yok hayatla ilgili derdim
00:12 yok.. geride kalmakla ilgili demiştim zaten o da hayata dair... bana da son dönemde annemle ilgili bi korku geldi ila nihayi yaşamıcağ kimse ve ben hiç bi yakınımi kaybetmedim daha henüz aşılamadım yani
00:13 ben kaybettim
00:14
00:14 can arkadaşım, kuzenim, babaannem, babam hepsi de bir günde... beklenmedik
00:15 kaza gibi mi
00:15 babaannem yaşlıydı
00:15 aynı gün?

00:15 bir intihar, bir kaza, biri yaşlılıktan, biri de kalp olduğunu tahmin ediyoruz. yok aynı gün değil ama beklenmedik... neyse. konu ölüm diil çıkalım burdan
00:16 evet
00:16 konumuz hayat :)

00:16 <3
00:16 nasıl yaptın o kalbi?
00:17 < boşluk 3
ay pardon birleşik
< ve 3 birleşik
00:17 <#
00:17 hahahhhaha-
hahha
00:17

>3
hahahahahah
00:17 hahhahhaahha-
hahha
hahahahahha-
hahha
tersi
00:18
<3
00:18 heeyyyooooo
00:18 maymun zeka

testinde
00:18 !!!! bravooo!!
00:18 hahaha
00:18 heueheue
bak bi de kuş var
<")
hahahaha
ben bi sigara içiim. bugün sadece ve sadece 1 tane "cik" sigara içtim...

berna yangın

BİR SLOGAN VAR, SLOGANDAN İÇERÜÜ...

FOTOĞRAFINIZI GÖNDERİN, KARİKATÜRLERİMİZDE OYNATALIM

Hüsne Çiçek Güler

BU KARİKATÜRDEN SONRA DA DIŞ
MACUNU REKLAM TEKLİFİ GELMEZSE
BÜTÜN DİĞERİM ÇÜRÜTÜRÜM, EVET
BUNU YAPARIM!!!

Yağmur Yoksulabakan

Ayşe Tuncel

Ödül-Kayhan
Karaman

Tülin Uçar

HAYDİ ARKADAŞLAR
BANA EYVALLAH!..
SİZ TÜKENMİŞ OLABİLİRSİNİZ AMA BEN
MARATONA DEVAM.. DAHA KATEDECEK
ÇOK YOL VAR ÖNÜMDE.

Eda Tekyıldız

Hülya-Sibel

Bora Pak

Meryem Hoşer-Kerem Saka

özge & Wolfgang Wambach

Nazlı Asıl - Nezir İkin

Mehmet Uluca

İlgim, Doruk, Alparslan

Ben eskiden sana aşıktım !

Madem kadınlar olarak kadın deneyiminin, kadın bakış açısının öneminden bahsediyoruz, bende bu vesile ile dünyaya geldiğimden beri kadınlarla kurduğum ilişkilerden söz etmek istiyorum. Tabii ki önce annem vardı. Güzel memeleri, yumuşacık teni ve küçük yeşil gözleriyle çok güzel bir kadın. Ama maalesef onun o güzel memelerinde çok vakit geçiremedim, beni çok emzir(e)medi. Bunun hep ezikliğini yaşadığımı düşünürüm, orada daha çok uyuya kalmak ve ordan daha çok beslenmek isterdim. O andan itibaren onunla olan ilişkim hep özlemle ve ona ulaşamamakla geçti.

Neyse ki hayatımda bir kadın daha vardı, ablam. Benden 9 yaş büyüktü ve benim için dünyanın en muhteşem varlığıydı. Hep onun peşindeydim. Mahalledeki arkadaşlarıyla dolaşmaya gidip beni yanına almadığında kahrolurdum. Annem babam gezmeye ve misafire meraklı olduklarından bana hep ablam bakmaya mecbur kaldı. O bu durumdan ne kadar memnundu bilemem ama en azından geçenlerde öğrendiğime göre ben doğmadan bir kardeş istemiş, bu az da olsa içimi rahatlatmıştı. Annemle babamın hır gürü içinde ablam benim için çok önemli bir dayanağı. Resmen ona tutunuyordum. İlkokuldayken hastalandığımda, okuldan beni o gelip alırdı, okul çıkışı evde yalnız ikimiz vardık ve beraber aynı dizileri seyrederdik. Sonradan farkettim ki, ben bütün önemli çocuk filmlerini kaçırmışım, Wizard of Oz gibi, onun yerine daha çok ablam yaşındakilerin seyrettiği daha müstehcen: Dirty Dancing, Teenwolf,

Grease gibi filmleri defalarca seyretnmişim. Tabii ki hep onun odasında vakit geçirmek isterdim ve odadaki her şeye özellikle duvarlardaki posterlere hayrandım, ama ablam zaman zaman beni odasından kovardı. Babamı işten arayıp ablamı ağlaya ağlaya şikayet ettiğim çok olmuştur. Daha sonra ablamdan erken bir yaşta ayrılmak zorunda kaldım ve bu bende büyük bir yara açtı. Onun yanında, onun desteğiyle büyümeyi ve eğlenemeye kaldığımız yerden devam etmeyi çok isterdim.

İmdadıma yine benden bir kaç yaş büyük,

UMUTLU EV KADINLARI

hem okuldan arkadaşım hemde karşı komşum olan bir kız yetişti. Her dakika birbirimizin evindeydik. Bir çok kez bütün gün lallak yapıyoruz, ders çalışmıyoruz diye ailelerimiz görüşmemizi yasakladı, biz ne yapıp edip o zaman bile görüşmeye devam ederdik. Bir keresinde annem bizi neredeyse yakalıyordu fakat ben önce arkadaşımı dolaba tıkayarak, sonra da müsait bir anda camdan aşağı atarak durumu kurtardım-(ev girişi kattındaydı) Ondandır bir gün bile ayrı geçirmek istemezdim. Birbirimizde yatıya kaldığımız gecelerde sabaha kadar konuşur, gülmekten ölür, ancak gün ağırınca uyurduk.

Hayatımızın ilk yıllarında hemcinslerimizle oldukça romantik, sevgililik ilişkisine benzeyen yakın ilişkiler kuruyoruz. Birbirimize aşk mektupları yazıyoruz: "Seni ne kadar çok sevdiğimi bilemezsin, bir tek sen varsın, sensiz bir hayat düşünemiyorum" diyor. Kavga etmeyi, sonra barışmayı, karşımızdakini canımız gibi sevmeyi onlarla öğreniyoruz. Hayat üstümüze üstümüze geldiğinde onlara dayanıyoruz.

Derken büyüyörüz, artık erkek sevgililerimiz oluyor. Bazen aynı erkeği beğeniyoruz, rakip haline geliyoruz. Bazılarımız evleniyor, bazılarımız evlenmiyor. Araya biraz mesafe giriyor. Artık birbirimize aşk mektupları yazmıyoruz.

Kadınların diğer kadınlarla olan münasebetlerinde tabii ki herşey toz pembe değil. Birbirimizi ölesiye sevmeyi bildiğimiz gibi acıtma konusunda da ustayız. Bir keresinde 96 yaşındaki büyük teyzem bana öyle kızmıştı ki... "Sen kimsin, benim hiçbir şeyim değilsin" noktasına getirmişti sözü. O yaşta bile beni o kadar incitebilmiş olmasına şaşırmıştım. Kadınlar

kırdıklarında hemen oc alma konusunda da oldukça hızlı, artık bir kadın arkadaşım beni incittiğinde, onu aynı gün farkında olmadan incitecek bir şey yapıp yapmadığımı sorguluyorum.

Bazen ebeveynlerimiz bizi güzellikleriyle, başarılarıyla, bilgileriyle ezabiliyorlar. Hiçbir zaman onlar kadar güzel, bilgili ve başarılı olmamız mümkün değilmiş hissi veriyorlar. Ellere fırsat geçtiği an: "Ayy! Sen hiçbir şey bilmiyorsun!" diye başlayabiliyor cümleleri; "hayret o kadar da üniversite okudun" diye sürebiliyor.

Hemcinslerimize duyduğumuz o sevgi ve hayranlık zaman zaman kıskançlığa dönüşebiliyor. Aradaki çizgi zaten çok ince gibi. Kendimizle karşılaştırmalara girdiğimiz ve kendimizi eksik hissettiğimiz anda büyü bozuluyor. Kadına kadına iken herşey biraz daha kolay ama kendimizden daha güzel bulduğumuz bir kadın arkadaşımız ile erkek arkadaşımızın aynı ortamda olması bizi rahatsız edebiliyor. Bu kıskançlık durumu acı bir çıkmaz gerçekten ve bundan kurtulmak nedense zor oluyor. Belki aradaki o ilk aşkı ve dayanışma imkanını unuttuğumuz içindir.

"Benim yakın arkadaşlarım hep erkektir" diyen ve bu durumu kabullenen kadınlara katılmıyorum. Kadınlarla kurduğumuz ilişki, dünyayla kurduğumuz ilişkinin bir parçası. Rekabetin ve kıskançlığın ötesine, yine o çok keyifli yere geçmek zorundayız. Ben kadınlarsız bir hayat düşünemiyorum.

i Yaşasın kadın dayanışması !

Tüm eski kadın aşk/arkadaşlarıma, kardeşlerime ve abla larıma selamlar...

♥ Seneye 4 + 4 + 4'lük eğitim sistemine geçecek ya; tartışmalar sürüyor. Ben de kendi çapında bi eğitim sistemi icat ettim. Şimdi şöyle oluyor: Her evde imal edilen 3 adet çocuğun birini bir yıl, diğerini öbür yıl yolluyoruz okula. 3.'ü ise yedekte bekletiyoruz ki biri hasta masta olursa, ya da sınıfta kalırsa devreye sokuyoruz. Nasıl? (Ben buldum! Ben buldum!)

♥ Temel eğitim tartışılırken üniversitelerdeki Bologna süreci de kaynadı gitti. Öğrencilere sağlık hizmeti ödetmek de, "madem sıçtık neden sıvamıyoruz" kafasıyla uygulamaya sokuluyor.

♥ Adıyaman'da Alevilerin ve Kürtlerin evlerine işaret konulmasına karşılık yetkililerden gelen açıklama: "bombarların yerden yüksekliklerine bakılırsa çocuk işi" Demek ki çocukların ayrımcılık ya da işleme yapmaları çok da yadırganacak bir durum değil. Neyse canım... Dağılabiliriz öyleyse...

♥ Vatana millete zarar verecek çocuklar kan testiyle nasıl tespit edilecek ben çok merak içerisindeyim. Alyuvarlar akyuvarlara yamuk mu yapacak, birinden biri kalles mi çıkacak, biri Kuzey biri Güney mi olacak nedir yani dılay...

♥ ABD'de yapılan bir araştırmada varlıklı ve eğitimli insanların ekonomik durumu kötü olanlara göre yalan söylemeye, aldatmaya ve yasaları çiğnemeye daha yatkın olduğunu ortaya çıkarmış. Ne sandıydınız? Araştırmayla uğraşacağınıza açın da azıcık dizi izleyin; kültürünüz artsın!

♥ Pozantı Cezaevi skandali, göğüs kafesinde hala yürek taşıyanların yüreğini sızım sızım sıplatıyor, inim inim inliyor. Zaten Türkiye artık kimilerinin yüreklerini köreltiliyor, kimilerininkini ise biliyor. Çünkü buralarda hala "tarih öncesi köpekler havlıyor".

♥ Saba Tümer'in yüksek ökçeli ayakkabı fetişi, beni ayak fetişisti yapacak. Bir nesli heder ediyorsun Saba! Yapma bunu, yabmaal!

♥ Birleşmiş Milletlerin hak ihlali uğrayan çocuklara BM Çocuk Hakları Komitesine bireysel başvuru hakkı tanıdığı protokol imzaya açıldı. Türkiye henüz imzalamadı.

♥ Alman Heidelberg Enstitüsü, düzenli olarak yayımladığı yıllık "Uluslararası Çatışma Araştırması"nda Türkiye'yi "savaşta" olan ülkeler arasında göstermiş. Nereden çıkarıyorsunuz lan böyle şeyleri? Huzur içinde yaşayıp gidiyoruz şurada!

♥ Birisi çıkar "Kemalist diktatörlük" der, bir diğeri gelir "dinci diktatörlük" der, beriki "tek adam diktatörlüğü" der... Yani diktatörlükte hem fikiriz de, hangi taraftan çıktıklarına tam karar veremiyoruz.

♥ Vicdani reddin "halkı askertikten soğutmak" olarak kabul edilmesi ve suç sayılması; militarizmin koşulsuz desteklenmesini yasayla dayatmak demektir. Burnu darbelerden, çatışmalardan çıkmayan bir ülke için ne kadar hazin bir tecelli...

♥ Arjantin darbecileri yargılamayı sürdürüyor. Hatta şimdi darbe yıllarında cukkayı doldurmuş ve olana bitene sesini çıkarmamış sermaye sahiplerinin de yargılanması gündemde. Canım Arjantin'den bize ne zaten... Biz bi kaset koyalım da havamızı bulalım, değil mi canlarım...

♥ Şimdi inşaat sektöründe yeni bir trend var. Otel yapıp odalarını satıyorlar. Türkiye'de

kentsel dönüşüm nasıl bir şuursuzlukla geliyor böyle... Yakında balkonun gölgesini, peyzajlı bahçelerin serinliğini, 5'er metrelik kapıların heybetini de satmalarından korkuyorum inan olsun.

♥ En ciddi sorunlarından biri "aile içi" şiddet olan bir ülkede var olan "kadını koruma yasası", "aileyi" koruma yasası olarak değiştiriliyor.

Üstelik kadın örgütlerinin aylardır üzerinde çalıştığı taslak tamamen değiştirilmiş ve bambaşka bir taslak mecliste onaya sunulmuş. Türkiye'den bahsetmiyorum canım, Merih gezegeninin Aşağı Thedron Bölgesi'nden konuşuyoruz.

♥ Batman'da bir kız çocuğu iki kişinin tecavüzüne uğramış. Adli tıp, yaptığı inceleme sonucunda "ruh sağlığının bozulduğu" yönünde rapor hazırlamış. Bunun üzerine Yargıtay soruyor: "ruh sağlığını hangi tecavüzçü bozdu?"

♥ Dünyanın her yerinden, Hindistan'dan, Latin Amerika'dan, Avrupa'dan büyük katılımlı grev ve protesto eylemlerine dair haberler geliyor gene bu ara. Ölmeden, dünya gözüyle, buralarda da öyle bir buluşma görmek kismet olur inşallah.

♥ Can Bonomo'nun şarkısının iyi mi kötü mü olduğunu karar veremeyenler şarkı için "tam Eurovision şarkısı olmuş" diyerek yorum yapıyorlar, büssürü yerde ışıltım. Ultra sanatsal sinemayı "ııı... yani şimdi çok derin ve karmaşık noktalara dokanmış" diye eleştiren sinema eleştirmeni gibisiniz. Komik misiniz siz?

♥ Aldığı kritik kararla 26 Eylül 1983 günü 3. Dünya Savaşı'nın çıkmasını engelleyen Rus yarbay Stanislav Petkov'a Almanya Medya Ödülü verilmiş. Sayın Petkov, 3. dünya savaşını önleyemezsiniz, ancak geciktirirsiniz.

♥ ABD'nin Cornell ve Hawaii üniversitelerinden bilimadamları, Mars yolculuklarında astronotların yemeklerini deneyecek ve bunları lezzetlendirerek hazırlayacak gönüllüler arıyormuş. Mekiği Marsta bi tur verilerse, ben gönüllü olurum yani.

♥ Muhteşem Hürrem, şey Muhteşem Süleymân dizisi gösteriyor ki Süleymân'la Hürrem'in son derece "modern" bir ilişkileri varmış. Yıllarca beraber yaşayıp birbirlerini iyice tanıdıktan sonra nikah masasına oturmuşlar. Son derece trend bi hareket. Ne diyor moda avcılar: "UuuUu..."

♥ Yastık yüz sendromu diye bir şey varmış. Botoksuz fazla yaptırdınca, kanepi minder gibi pospos yüzün oluyormuş. Madonna, Kylie Minogue, Lindsay Lohan gibi bazı ünlüler de bu dertten muzdaripmiş. Bence daha bi iç gıcıklayıcı, ama onlar çok üzgünmüş. Ne diyelim, Allah başka zeval vermesin...

♥ "Hastanın ölmesi tabii çok önemli, ama her şeyin sonu değil!" (hayat ne güzel, vapurlar filan...)

♥ Yale Üniversitesi'nden iki araştırmacı, Kıpçın maymunlarına para kullanmayı öğretmeyi denemiş ve enteresan sonuçlara ulaşmış. Maymunlar, insanlar gibi hesap yapıp para harcarken, aralarında fuhuş yapanlar da çıkmış. Demek ki sorun insanlarda değil; para...

♥ CERN'deki deney sürüyor. Çalışmalar aylardır devam ediyor. Ama nedense bir atıklarınca hissi yaratıyor bu deney bende. Bir yerlere varacakmış gibiyiz, ama hiçbir yere varacağımız yok henüz. İşte son açıklama: "tann parçacığı var sanki..."

♥ Bilimin işsizlik, çaresizlik, yalnızlık, başarısızlık gibi medeni sorunlara çözüm önerisi: "metanet"...

♥ IQ seviyesi ergenlikte dibe vurabilir miş. Yapılan bir araştırmaya göre IQ büyüme çağında değişiklik gösterebiliyormuş. Allasen ergenlikte ne zekası bekliyorsunuz zaten. Er ya da hatun kişiler o yıllarda kasıklarında pompalanmakta olan hormonlardan başka bir şey düşünmüyorlar ki... Çocukların hormonları burun deliklerinden taşıyor, sen IQ diyosun!

♥ ABD yeni geliştirdiği "elektromanyetik ray silah" ile önümüzdeki yıllarda herkese korku salacakmış. Tabi olum! Barack Obama çıkıyor şarkı söylüyor, Michelle Obama sınav çekiyor sempatik sempatik; insan bir an için de olsa gevşeyebiliyor yani. Olmaz!

♥ Makaleleri uluslararası bilimsel dergilerde yer bulan Hollandalı psikolog Diederik Stapel itiraf etmiş: "yıllar boyunca araştırma verilerini uydurdum." Acaba sadece bildiğin tembel misin, yoksa Hollanda halkının psikolojik durumunu mu çarpıtmak istiyordun merak ettim şimdi.

♥ Amerikalı doktorlar, doğurganlık tedavisinde kullanılmak üzere "sınırsız" sayıda insan yumurtası üretmenin gelecekte mümkün olabileceğini söylüyormuş. Manyak misiniz lan! Hangi kadın ölene kadar regl olmak ister ki...

♥ Bülent Annc, intibak yasası kapsamında emeklilere yüzde 70 zam yapmayı tasarladıklarını açıklamış. Allahınizi severseniz yapmayın! Zaten yarım akılları kaldı, onu da almayın...

♥ Dev kampanyalarla piyasaya çıkan, dev bütçeli ve dev kadrolu dizilerin 3. bölümde gümlenip tırt çıkması bana hep Eurovision'da Türkiye'nin kazanamayacağını 10. dakikadan belli olmasını hatırlatıyor. Çok hisleniyorum.

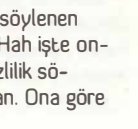
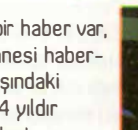
♥ Biyoplas şampuan reklamı: "şampuanı öyle bi kullan, bi bırak olmaz!" Reklam kızmız da saf saf soruyor: "neden?" - Neden olacak abla, ekmeğimize mi göz diktin sen?

♥ Ödüllere inandığımdan ve desteklediğimden değil, ama Meryl Streep'in film çevirdiği yıl, "en iyi kadın oyuncu" dalında başka oyuncuları da aday gösterip madara etmenin ne alemi var çözebilmiş değilim.

♥ George Clooney'e hakaret mak-sadıyla "gay" demişler. Clooney "sizin ağzınız kırırmı lan!" dememiş; "gay olduğumu düşünüyorsanız benim için problem değil" demiş. Ne diyor moda avcılar: "AağğAaaa..."

♥ The Sun'da Brad Pitt'le ilgili bir haber var, üstelik bizdeki Kuşum Aydın ve ananesi haberlerinin tersi gibisinden. Brad, 89 yaşındaki babaannesini kaderine terk etmiş. 4 yıldır yüzüne bakmıyormuş. Hayırsız haylaz! "OooOoğ..."

♥ Hani şu Japonların icat ettiği söylenen içimizi gösteren gözlükler var ya... Hah işte onları artık Google takıyor! Google gizlilik sözleşmesi artık neredeyse transparan. Ana göre takılın internette.

Fiziksel Çekicilik: Kadınlar, Erkekler ve Darwin

Prof. Dr. Şengül Hablemitoğlu

Çekicilik, bir insanın bir başkasından hoşlanmasını sağlayan şeydir. "Şey" diyorum, çünkü henüz ne olduğu tam olarak tanımlanmadı, Darwin'e rağmen. Bir insanın cazibesine, albenisine kapıldığımızda o insanı tanımak ve zaman geçirmek isteriz. Bu nedenle aşk ya da arkadaşlık, dostluk ilişkilerinin başlaması için çekicilik, çekim en önemli koşul. Eskiler güzellik bakanın gözlerindedir derlerdi. Bunun anlamı fiziksel çekiciliğin göreceli olduğudur aslında, kadında ya da erkekte ne aradığımızla ilgilidir. Hatırlıyorum annem ben genç kız olup yaşım ilerlerken bana hep, "güzellik kanın doyurmaz" evladım derdi. Yaşamda fiziksel güzelliğin önemli olmadığı gibi bir kültürel refleksimiz olsa da, evrimsel kuram ve sosyalleşme/sosyal beklenti kuramı fiziksel çekiciliğin insanın gelişmesini ve etkileşimlerini çağlar boyunca belirlediğini ortaya koymuştur. Günümüzde ise fiziksel çekicilik ile sağlık, tekstil, kozmetik, gıda vb. tüketim ekonomisi arasında pozitif bir ilişki ortaya çıkmıştır. Fiziksel çekiciliğe yatırım yapmak en karlı girişim olmuştur. Böylece fiziksel çekiciliğe verilen önem arttıkça bu sektörler gelişmiş, sektörler geliştikçe fiziksel çekiciliğe verilen önem daha da artmıştır.

Cinsel çekicilik teorisini ortaya attığında Charles Darwin, çekiciliğin bir gün kendi türünü aşan bir fenomena dönüşeceğini bilemezdi. Darwin 1871 yılında yayınladığı "İnsanın Kökeni ve Cinsel Seçiciliğin İlkeleri" kitabında, çeşitli canlıların erkekler has yapılarını (erkek geyiklerin boynuzları, erkek tavuskuşlarının kuyrukları gibi) ele almış, bunlardaki güzelliklerin, dişilerin seçimi sonucu zamanla meydana geldiğini ileri sürmüştür. Darwin'e göre, çekicilik doğadaki bazı canlıların erkeklerinde görülen gösterişli fiziksel yapılarla ilgilidir. Buna dayalı evrimsel kuram, eş seçiminde kadınların amacının güçlü genler taşıdığı varsayılan erkeklerden bu genleri taşıyan çocuklar dünyaya getirmek olduğunu öne sürer. Yani kadınlar çocuk doğurmak için güçlü erkeklerin peşine düşmektedirler. Sosyalleşme kuramı, sosyal ve kültürel normların ve deneyimlerin genel geçer güzellik/çekicilik yargısı üzerindeki etkilerini vurgulamaktadır. Sosyalleşme çekiciliğin sosyal beklentileri belirlemesine neden olur. Çünkü insanlar ister bir kültürün içinde, ister kültürlerarası düzeyde kimin çekici olup kimin olmadığı konusunda uzlaşmaktadırlar ve içinde yaşadıkları toplumda çekici algılanıp algılanmadıklarına bağlı olarak yaşamları etkilenmektedir. Çekici bulunan kadın ya da erkek çekici olmayanlardan daha olumlu değerlendirilmektedir. Yani çekici olmak bir avantajdır.

Evrimsel psikoloji, insan zihnini evrim sürecinde -hayatta kalmak ve türün devamını sağlayacak şekilde- oluşmuş ya da değişikliğe uğramış bir takım psikolojik mekanizmaların yan yana geldiği bir sistem olarak ele almaktadır. Evrimsel psikoloji, erkek ve kadınların eş seçimlerindeki tercih ve stratejileri üzerinde odaklanarak, erkeklerin tek bir dişiden pek çok çocuk

yapabilecek durumdayken, çok sayıda partnerle kısa dönemli ilişkiler içine girmeyi tercih ettiklerini öne sürmektedir. Erkeklerin eş seçerken doğurganlık ve sağlık kaygısı nedeni ile fiziksel açıdan daha çekici ve daha genç olanlara yönedikleri belirtilmektedir. Diğer yandan dişilerin, hamile kalmanın ve çocuk bakmanın getirdiği ihtiyaçlar nedeniyle, daha seçici davranarak, geçmişte güçlü kuvvetli bugün ise, maddi açıdan daha varlıklı erkekleri tercih ederek onlardan uzun vadeli taahhütler beklediklerini ortaya koymaktadırlar.

Günümüz araştırmacıları çok değişik kültürlerden gelseler de insanların eş seçimindeki davranışları arasında geniş benzerlikler olduğunu söylemektedirler. Bunlardan belki de en önemlisi; kadınların kendi servetleri ve maddi olanakları son derece gelişmiş olduğunda bile kararlı bir şekilde maddi kaynak ve sosyal statü sahibi erkekleri tercih etme eğiliminde olmalarıdır. Genel olarak bakıldığında, kadınlar eş seçerken erkeğin maddi olanaklarına, erkekler kıyasla iki kat daha fazla önem vermektedirler. Bunu destekleyen pek çok araştırma bulunmaktadır. Erkekler kadınlara kendilerini beğendirmek için mücadele ederlerken, kadınlar daha çok kendi beklentilerini karşılayan erkekler arasından seçim yapmaktadırlar. Darwin'in cinsel çekicilik teorisi ise, başta da söylediğim gibi erkeklerin dişilerin dikkatini çekmek için rekabet ettikleri, dişilerin de aralarından en iyi olanı seçtiklerini savunmaktadır. Gerçekte Darwin'in teorisi, hayvanlar arasındaki beğenme-beğendirme etkisi ile hayvanlarda bazı organ ve sistemlerin ortaya çıktığını söylemektedir. Örneğin, Darwin, hayvanlardaki boynuz ya da süslü kuyruk gibi "biyolojik yapıların", karşı cins tarafından beğenildiği için ortaya çıktığını ileri sürmektedir. Ancak bu fikir tartışmalıdır, bu yapıların bir beğenme-beğendirmeye etkisi ile gelişip gelişmediği; bu etkinin hayvanlarda bir evrim sağlayıp sağlamadığı tam olarak bilinmemektedir. Çünkü evrim teorisi, bu yapıların ortaya çıkması ve gelişmesinin mutasyonla olduğunu söyler.

Darwin haklı mıdır? Değil midir? Bunu söylemek bana düşmez, ancak bugün öyle bir gerçek var ki, hem kadınlar hem de erkekler fiziksel çekicilik adına doğal yollarla mutasyona uğramasalar da, teknolojinin, ekonominin, iletişimin kısıcında zorunlu mutasyonlar yaşamaktadırlar. Birbirine benzeyen vücutları ve yüzleri ile kafa yapıları ile tek tip bir kadın ve erkek ortaya çıktı. Herkes birilerine benzemeye çalışıyor. Bunun için de ciddi paralar harcanıyor. Çekicilik Darwin'in anlattığı kadar masum bir yatırım değil artık, hatta öyle bir noktaya geldi ki kapitalizmin yayılma araçlarından biri haline geldi. Nasil mi, marka giysileri, parfümleri, kremleri bir tek ben satın almıyorum, Kıvanç Tatlıtuğ'un baklavalı göbeğini sadece ben izlemiyorum, Mısırlı kadınlar, genç kızlar da bayılıyorlar... Sözü öz, çekici olmak hem erkek hem de kadın için amaca göre değişse de, her şeye rağmen kişisel fikrimi de paylaşmadan geçemeyeceğim, boşverin çekici olmak için para harcamayı içten, samimi ve kolay gülebilen bir kadın, espi yapabilen ve kadını değerli bulduğunu her fırsatta gösterebilen yol arkadaşları bir erkek çekicidir. Eeee zor yani... Kolay olsa herkes yapardı, Darwin de boş uğraşmazdı...

Erkek Kokusu

Bizim evde Japon mutfağı, plastik masa örtüsü, muhabbet kuşu, kıymalı pırasa ve erkek sevilmezdi, annemin ninelerinden kalan öğretiler kitabındaki ilk madde "erkek giren eve bereket girmez" olduğundan eve hiç erkek alınmazdı. Annem bir erkek yardımıyla olduğumuz konusuna ölene kadar hiç girmede ve biz de kazık kadar olana kadar kendimizi özel üretim sandık; yani leylek teorisinin en etkili işlediği saf çocukluk yıllarımız normalden biraz uzun sürdü. Ablamla pencereden başka evlere giren erkeklerle bakışımız Medusa'nın bakışından daha az dehşet içermezdi, görmediği şeylerin şiddetinden çok ürkmüş gözlerle içeri kaçardık. Anneannem her ezandan sonra çektiği salavata, her namazdan sonra ettiği duaya mutlaka "Allahım çocuklarımı erkek şerinden koru" yu eklediğinden biz bunu ilmi-hale uygun bir eklenti sanırdık.

Evdeki bu atmosfer temel eğitimimiz için yeterli görünmediğinden ara sıra ziyarete gelen komşu kadınların kocaları hakkındaki beddua seanslarına katılmamıza da izin verilirdi. Bu oturumlar evdeki sözel eğitimden daha etkileyiciydi çünkü söz konusu olan kadınlar bizim için masal figürü kadar uzak erkeklerle gerçekten yaşıyorlardı. Konuşmaları önce haff bir şikayet tonunda başlar sonra giderek biteviye bir sızlanmaya dönüşür ve nihayet yakası açılmadık küfürler eşliğinde bir beddua seansı gerçekleşirdi. Şimdi düşündüğümde bu oturumların arkaik ritüellere ne kadar benzediğini fark edebiliyorum, içki yerine çay ve pasta kullanarak kendilerini büyüleyen bir grup kadın sanki dedikodudan fazlasını yapıyorlardı, kozmik güçleri hareketi çağırıyorlardı.

Erkek bilgisi konusunda seküler eğitime okul aracılığıyla başladığımda ve bütün ten-effüslerde ya birbirlerinin üstünde tepinerek ya da yumruklanarak çığlık çığığa bağarak vakit geçiren oğlan çocuklarını gördüğümde aldığım temel yüzünden hiç şaşımayacak, büyüdükçe onlar için ağlayan arkadaşlarımı hiç anlamayacak, beni bir psikologa yönlendiren edebiyat öğretmenin endişesini de kavrayamayacağım. Sonra zaman geçti, büyüdüm, kişisel gelişimimi tamamladım, erkeklerle yaklaştım, onlara yakından baktım, hatta sevgililerim de oldu, değişmeyen tek şey ise onlardan gelebilecek hiçbir şeyin beni şaşırtmaması olacaktı. Ama ben annem gibi onlara kızmak yerine bir çeşit varoluş ve toplumsal kurulum laneti ışığında yaklaştığım bu türlerle her zaman merhamet duyacak, yakınlaştıklarımdaki erkek oranını azaltmak için uğraşacak, böylece ebedi hayata bir katkıda bulunduğumu düşünerek sevinecektim. Şimdi türlerin evrimi konusunda bir çalışma yapıyorum ve akşamüstü birlikte çay yudumladığımız arkadaşımın annesi Gülseren teyzenin "amaaan ben erkek koyun eti bile yemiyorum" cümlesini nereden düzeltereceğimi düşünüyorum, sonra vazgeçiyorum, birlikte güliyoruz. Erkek sevilmez mi?

05 HAZİRAN 2011, TRABZON, TÜRKİYE...

Kadınlar Günü'ne Özel Altın Değerinde Öğütler

Şimdi efendim buradan kimsenin özel hayatına fantezi dünyasına müdahale edecek değildir. Ancak bizim de kadın olarak en büyük görevlerimizden biri hemcinslerimizle dayanışma halinde olabilmektir. Bu anlamda bugün sizlere gaza gelip yaptıktan sonra çok pişman olabileceğiniz hareketlerden bahsedeceğim.

Varan 1! Mutfakta seks

Akşam eve geldiniz yemek hazırlıyorsunuz. Saçlar yemeğe düşmesin filan diye sıkıca toplanmış. Ense açıkta. Kocaydı sevgiliydi artık siz ne dışarıdan, geldi eve. Arkadan yaklaştı, öptü ensenizi. Kani kaynamış adamin. Daha da kötüsü sizin de kaynamış. İşte orada duracaksınız. Yok, tezgahın üstüydü yok masaydı böyle aksiyonlara girmeden önce fizibilite yaptınız mı, bir daha düşüneceksiniz. Tezgah mermer mi, masa sağlam mı? Hatta etrafta dökülüp saçılacak bir şey var mı? Tavada kızgın yağ ve buna bağlı oluşumlar var mı? Haydi, hepsini geçtiniz gözünüzü kararttınız nimet yiyorsunuz orda, dökülen olur saçılan olur. Tüm bunlara hazır mısınız? Sekss sonrası size bu güzel organizasyondan dolayı teşekkür ederim bebeğim şimdi sen git duşunu al, ben ortalığı toparım diyebilecek bir erkek yok. Uzun bir iş günün ardından yemeğe ek olarak tüm bunları da yapacak gücünüz var mı? Ayrıca duş, kuvvet, mutfak gibi yerlerde oluşabilecek kazalara karşı acil yardım hizmeti alabileceğiniz durumda mısınız? Yakınıınızda acil servisi arayabileceğiniz bir telefon var mı?

Varan 2! Alışveriş manyağı arkadaşınızla alışveriş merkezine gitmek

Risk skalasında maası aldığınız günün ertesinde alışverişe gitmekle yarışan durum. Alışverişte temel mantık "almayacaksan da giy" dir. Denemesi bedavadır. Tek başınıza ya da uyuz bir arkadaşınızla alışveriş yaptığınızda muhtemelen birçok şeyi dener ama almazsınız, böylece hem hevesinizi alır hem de paranızdan olmazsınız.

Ama alışveriş manyağı arkadaşınla birlikte ya. 'kızım var ya bu sana çok yakıştı', 'ay abi bedava resmen', 'ya bu sezonda kaç paraydı biliyor musun?' Bu iş 'illa biri evlenir yaaa, al dursun dolapta' diyerek size tuvalet aldırmasına kadar uzanır. Uyardıma demeyin. Yaş tahtaya basmayın.

Varan 3! İndirimde ayakkabıcıya girmek

Bu aslında bir tepkimeler zincirinin ilk ayağı. İndirimdeki ayakkabıcıya girmenin bir üst versiyonu indirim sezonunda ayakkabı almak için alışveriş merkezine gitmektir ki bu adeta bir çılgınlık, bir adrenalin manyaklığıdır. 45. çift ayakkabınızı almaya ne kadar ihtiyacınız var bir düşünün derim ben. Kahvenin her tonundan topuklusuna, babetinden botuna, terliğinden abiyesine kusana kadar giyebileceğiniz ayakkabınız varsa efendi olun, rahat durun. Gitmeyin demiyorum, giymeyin demiyorum, ayna karşısında salınmayın demiyorum. Ama almadan önce mutlaka ayakkabılığın bir hayal edin. Bir tek istisnai durum var; baktığınız ürün kırmızı topuklu ise tüm bunlardan muafır, düşünmeyin alın.

Varan 4! Depresyona girince saç kestirmek

Hey sen sevgilisi tarafından terk edilmiş, en önemli dersten çıkıp okulu uzatmış, selülitleri artıp kilo almış insan. Evet, sana sesleniyorum. Kuaförün kapısından girerken şöyle bir

durup saçlarına dokun. Hisset onları. İpeksi yumuşaklığın orgazmik dalgalanmalarında kaybet ruhunu bir an için. Ve aklı başına döşür. O saç ne zorluklarla uzadı biliyor musun sen? Yoksa unuttun mu o, küçük besleme gibi gezip saçını toplamak için on yedi tel toka kullanıp 'allaam bi uzasın valla billa bi daha hiç kestirmicem' diye yakardığınız günleri. Git çıkolatalı dondurma ye, bataniyenin altına girip Türk filmi izle, hadi en fazla boyat saç. Ama ötesini yapmak için beni ezip geçmen gerekecek.

Varan 5! Aşık olunan erkeklerle evlenmek

Onu görünce ellerin titriyor, kalbinde kelekler uçuşuyor,

midende garip oynak hareketler baş gösteriyor, çarpıntıdan geberiyorsun, her gördüğün adamı o sanıyorsun, aklına geldiğinde ofisin ortasında- anenle kahve içerken- ağda salonunda salak saçma sırtıyorsun; evet, aşkınsın. Amanın o da sana aşık! Üstelik çok da kısa bir süredir tanışıyorsun ve evlenmeye karar verdiniz. Orada dur yavrum, bu evliliğe engel olacak ve kesinlikle şimdi konuşup sonsuza dek susmayı göze alamayacak birisi var. Birkaç yıl içinde bu adamın bir öküze dönüşebilme ihtimalini göz ardı ediyorsun. Sana sadece öğretmenler gününde afacan yavrumu öğretmenine götürsün diye çiçek alacak, bir zamanlar gözlerinin içine dalıp ölüp giderken saçını kestirdiğinde bunu fark etmeyecek, kokmuş çoraplarını ortalığa atacak ve hayallerini yıkmak istemiyorum ama yanında fosur fosur osurup burnunu karıştıracak bir adamla yuva kuruyor olabilirsin. Sakin ol ve adımlarını sağlam bas. Aceleyle gerek yok ve asla unutmaya evlilik aşkı öldürüyor be-ğim.

tozlu denizkızı rapunzel

ruhunun gezindiği kulenin taştan duvarlarına yazılı adın, en kuvvetli delildir ki varım. ben varım ve dışarıda buz gibi bir rutubet, küf ve sırtlarının parlaklığı ağzıma kadar ulaşan sürüngeçerler, korkunç yüzlerini hayallerime misafir ettiğim orman bekçileri var. bana düşman bu orman ve kıyısında kurulu olan şehir ve şehrin, bellerinde yılandan betör hançerler taşıyan muhafızları beni bu kuleye sürdüler. senden uzağa, seni hatırlamamaya.

ama bana her fırsatta ihanet eden ruhun, kulenin en derin dehlizine yerleşti. elimdeki tek derman, unutmamak.

adını her gördüğümde tekrar ediyorum, tekrar, tekrar ama o söz ki en güçlü ispatıdır varlığımın, kalbimden dudaklarıma gelirken kindar bir tabanca gibi soğuyor. pırl pırl bir denizden çıkmıştım, şehrin tozlarına bulanmıştım. oysa şimdi, kulemin bu en ulaşılabilir odasında, uzak, kuru ve dupduruyum. saçlarımı kestim, pencereme bağladım. muzafer bir mızrağın tepesine takılı kesik bir başı hatırlatıyorlar bana. bekliyorum; mi ve artık sana benzemekten, senin kadar kötü olmaktan başka çaresi olmayan kendimi. şehrin muhafızları, ormanın bekçileri, kimse korkutamaz artık beni. dedim ya sana benzedim, senim, sessizce özlüyorum saçlarıma tırmanarak keşfetmeni kendini.

ıslak kedi sindrella

ocağın başında duran yırtık pırtık elbiselerimin içine atıyorum adımımı. kolayca giriyorum yerime, yamadığım çorap kucağımda hazır bekliyor beni. burada, her şeyin kahverengi olduğu bu kupkuru odadayım nihayet. dışarıda, kırık camdan bir pabuç ayağıma kesiyor, kar çıplak tenimde tozuyordu ve gördüm ki, soğuk çelikten bir bıçakmış, her attığım adımda etrafımda kendi kendisiyle çatışıyor.

ben hiçbir düello davetine icabet etmedim, kendiminkine bile. çünkü bir şüphe, her delikten sızabilen bir sis gibi aklımın içinde dolaşıyordu, bizi ehlileştirecek olan belki de soğuk, ıslıklı ve keskindir; ya ben de korktuklarıma alışsam?

ocağın başında, eski püskü elbiselerimin içinde, sıcacık, kupkuru, her an rüyalara dalmaya hazır, hayatımın her anı uykuyla teyakkuz arasındaydım gidip gelirken emniyeteyim ancak. kapıda beni bekleyen balkabağı, fareler, ıssız hayatımın işbirlikçi komutanları, o kadar üvey ki bana. uykum tavşan uykusu, gerçeğim bebek gerçeği. boynumda buzdan sarkıtların bir türlü kapanmayan kesikleri, nemden, soğuktan korkarak ve ayakları kaba bir çift potinin içinde saklayarak ipleğim biterse, ne yapayım artık, salyalarımla yamayıp giyeceğim çoraplarımla.

8 Mart 1979'da Tahran

Akşamsefası

Akdeniz Üniversitesi AGİDER, LeMan Kültür, Bayan Yanı işbirliğiyle düzenlenen "Kadına Şiddetli Karala" konulu karikatür yarışması sonuçlandı.

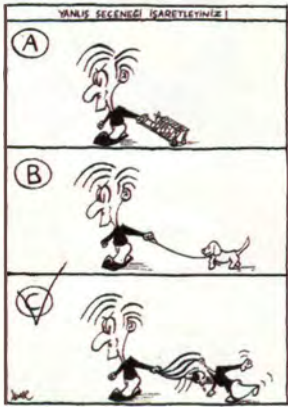
Zengin Görkem Atalayer 1.

Melih Öz 1.

K. Duygu Çağır 1.

Umur Koşal (Mansiyon)

Selma Kösa (Mansiyon)

Mehmet Yasin Anık (Mansiyon)

Feryal (Kardeş Türküler)

Artık Kadınların Kulağına Kar Suyu Kaçtı

Hepimiz, özellikle biz kadınlar, son yıllarda artan kadın cinayetlerini dehşetle izliyoruz. N'oldu da bu denli arttı bu şiddet, bu cinayetler? İlk akla geldiği gibi, hep vardı, yaşıyordu kadın cinayetleri de, sadece medyadaki görünürlüğü mü arttı? Bu konuda belgeseller de hazırlayan Film Mor aktivistlerinden, yönetmen Melek Özman'la sohbet ediyoruz geçen gün. Sordum aynı soruyu, şöyle cevap verdi: "Biz kadınların kulağına kar suyu kaçtı artık.. Gözümüz açıldı; kocalarımıza 'boşanıyorum senden!' demeyi öğrendik.. Bu söz, bu eylem, hep muktedir olmaya, son sözü söylemeye alışmış kocaların gözünü döndürmeye yetiyor" dedi. Sahiden de, son yıllarda boşanmalar ne kadar arttı...

İstatistikler ne söylüyor, bilemem; fakat tanıdığım pek çok evli insan var boşanan ya da boşanmayı aklından geçirmiş, geçiren... Evliliğin, çoğu kadını ezen, şiddetle tanıştıran bir dört duvar

olduğunu pek çok kadın bilir, kabul ederdi de, yakın zamana kadar kadınlar, ekonomik özgürlükleri olmadığı, para kazanacakları bir işleri olmadığı için, mutsuz da olsalar tahammül etmeye çalışıyorlardı bu yaşantıya. Tahammül edemeyip 'baba ocağı'na dönenler de 'yerinin kocasının yanı' olduğuna ikna edilerek geri gönderilirdi. Artık kadınlar, ev kadınlığı dışında herhangi bir meslekleri olmasa da boşanmayı, boşandıktan sonra bir iş aramayı, bu şekilde hayatta kalmayı göze alıyorlar. Kendilerine her gün şiddet gösteren, ölümlü tehdit eden ve belki de ilk fırsatta öldürmeyi kafaya koyan 'koca'larıyla yaşamayı göze almaktansa iyi kötü bir iş bulup hayatta kalmaya çalışmayı tercih ediyor kadınlar. Ve artık çoğunlukla boşanma davasını açan kadınlar oluyor.

Asıl zorluk, şiddet de bundan sonra başlıyor: Boşanma davası açılmasını ya da terk edilme 'erkekliğine' yediremeyen

koca, kadını tehdit etmeye, gördüğü yerde şiddet uygulamaya başlıyor. Ne yazık ki, henüz boşanmamış kadın, devlet tarafından korunmak şöyle dursun, 'aile kurumunu korumak adına' devletin elleriyle teslim ediliyor 'koca'ya... İzlediğimiz, okuduğumuz pek çok kadın cinayeti benzer şekilde başlıyor, yol alıyor ve göz göre göre kadınların erkekler tarafından vahşice öldürülmesiyle son buluyor..

ÖRENDAYAN

BANA
HERGÜN
8 MART!..

WE
CAN DO
IT!

BEFORE-AFTER KÖŞESİ

BEFORE

AFTER

BEFORE

AFTER

Regor Samsa

Hamam Böceği

Biber

Justin Bieber

BEFORE

AFTER

Jean Jacques Rousseau

Jean Jacques Gosso

Absürtlükler Diyarının Olağan Karşılanan Cinayetleri

Bayan Yanı'nın ilk sayısının üzerinden tam bir sene geçti. Bir sene içerisinde öldürülen/öldürülmeye terk edilen kadınları düşündükçe tüylerim diken diken oluyor. Defalarca kez korunma hakkı isteyip görmezden gelinen kadınlar... İnsan hayatının bu denli ucuz olduğu bir ülkede hizmet vermesi gerekenlere hizmet ettiğimiz bir düzenin içindeyken artık insanlar ölümleri olağan karşılar oldu. İnsanlık, Oğuz Atay'ın Tehlikeli Oyunlar'ındaki gibi trajikomik biçimde öldü: "Nihayet insanlık da öldü. Haber aldığımıza göre, uzun zamandır amansız bir hastalıkla pençelesen insanlık, dün hayata gözlerini yummuştur. Bazı arkadaşlarımız bu habere inanmak istememişler ve uzun süre, 'Yahu insanlık öldü mü?' diye mırıldanmaktan kendilerini alamamışlardır". Tecavüz ve cinayet ödüllendirilirken insanlık denilen mefhumun yok olması ne denli tesadüf sayılabilir ki? Sonuçta Oğuz'un insanı da erkekti. Kadın ne zaman insan yerine konuldu, ne zaman anlaşılabilir? "Aylak kadın" neden yok? Kadınların erkek devlet gibi erkek yazar tarafından da varoluş çemberinin dışına itildiği kanısındayım. İşte 'İnsan yerine konulmak' tabiri, kadınlar için geçerli olma noktasında işlevinden sıyrılıyor. Kadınların öznellik durumuna yönelik feminist okumalar düşünüldüğünde kuramsal arka planın tüm soyutluğuna karşın gerçek dünyada da soğuk ve katı bir somutluğa işaret ediyor. Kadın özne/insan yerine konulmadıkça her hakkı elinden alındığı gibi yaşama hakkı da bir çırpıda, hatta elini kolunu sallaya sallaya, olağanca rahatlıkla elinden alınabiliyor. Şimdi kime kızsalsın? Kadın duyarlılığını ağzına sakız eden sözüm ona entelektüel geçinen ama sevgilisinin, karısının ağzını burnunu kırmaya yeltenen ya da kıranlara mı? Yoksa aileden, hiçbir "duyarlılık formasyonu" edinmemiş olan saf öküzlere mi? Toplumsal duyarlılık diyoruz ya ne kadar boş kullanılan bir tamlama. Kıyım meşrulaştırıldıkça, ötekilik yaratıldıkça bir yıl önceki yazımda belirttiğim gibi ikili karşıtlıklar keskinleştikçe insanlık ölür elbet. Ekmeğini de absürtlükler diyarının paşaları, bakanları yer. Artık çaktırmadan çıkarılan yeni yasa tasarılarıyla kadın hakları nâmina davalara kadın örgütlerinin dâhil olmasının önüne geçildiği bir ülkedeyiz. İnsanlığımıza sahip çıkmanın vakti geldi de geçiyor bile. Bugün herkesin susturulduğu, protesto edenlerin abuk subuk bahanelerle içeri tıkıldığı bir ülkede testosteronsuz tek derginin sesine dikkat buyurulmalı. Çığlık çığlığa devam edeceğiz. Gelecek 8 Mart'ta görüşmek dileğiyle...

"Tövbe, hem özürlü hem CHP'li" olduğu için amigo basınının çok sevdiği Şafak Pavey hanım kızımız hariç" diyor Engin Ardıç.

BARTINDA BİR KIZ ÇOCUĞU İKİ KİŞİNİN TECAVÜZÜNE UĞRADI, ADLİ TIP YAPTIĞI İNCELEME SONUCU"RUH SAĞLIĞI BOZULDU" YÖNÜNDE RAPOR HAZIRLADI

İÇ İÇE KADIN HİKAYELERİ...

1980'li yıllarda bir kadın hikayesi:

Bir kadın gününde, Hasene 'Abla'nın kocasının gümrükten getirdiği kaçak ecnebi sigaraları fosur fosur içerken, herkes kendi hikayesini anlatıyordu. Sigaraya nasıl başladığını, kaynanadan gizli kocası ile yatak odasında içtiklerini, evdeki bekar kaynının sigaralarından arakladığını falan.. Anneannemin her daim olduğu gibi bu konuda da bir anısı vardı. Ama ilk defa çok dikkatle ve şaşkınlıkla dinleniyor ve hatta bu konuda sorular soruluyordu. 5-6 yaşlarında sigaraya başladığını

söylediği andan itibaren bütün kadınlar sigaranın tadını, hazzını, keyfini bırakmış, "niye teyze" diye soruyorlardı. Anneannem için konu önemli değil, kendisinin bizzat bir kadın muhabbetine girmesiydi önemli olan... Hemde en popüler şekilde, sadece o konuşuyor herkes dinliyordu. "heç ne olacak, avuc avuc torpak yiyordum, tor-

pak yeme bunu iç dediler, bi tene sardılar elime verdiler. Sonra cigara sarmayıda öğrendim. Emmime falan herkesede ben cigara sarmaya başladım. 'bi cigara sarda içek' di- yorlardı. Bunun üzerine kadınlar " ah yazık teyze anan baban olsa böyle mi olur du ya... kötü alışkanlıkların olmazdı... hala içiyor musun?...." 'diyorlar. Anneannem "yok, eccük büyüdük- lüğüm, kız kısmısı cigara mı içer dediler elime ağzıma vurdur.. da- hada tükettim içmedim.. " diyor. Kadınlar da " içersen verelim, bak bu güzel sigara teyze".. diyor- lar. Anneannem " Yok içmem, evlendük lüğüm bir iki Celal sarar verirdü bazı... Ordan soğrada daha heç ağzıma sürmedim.." diyor.

2000'li yıllarda iki hikayenin bilimsel kesişmesi:

Bir tv programında doktor 3 kişi çıkarıyor. Biri ayakkabı altı yalıyor, biri tüp gaz kokluyor, biri ise toprak yiyor..... Tıp doktoru anlatıyor ve ben dikkatle dinliyorum. Halk arasında toprak yeme hastalığı olarak bilinen Pika sendromu yabancı madde yeme alışkanlığı anlamına gelir. Bunun gelişme nedeni ise psikolojik rahatsızlık, daha çok demir, bakır ve çinko eksikliğine bağlı olmaktadır. Kişide demir eksikliği varsa buna bağlı olarak kansızlık gelişir. Daha çok çocuklarda görülen bu yeme bozukluğu davranışı, eksikliğini hissettikleri demiri arama olarak kabul edilmektedir. Demir eksikliğine bağlı kansızlık varsa, tedavi edilmelidir. Çocukta psikolojik

soruna neden olan etkenler giderilmelidir. Ve böylece 1. Hikayeyi açıklıyordu.

Aşerme; zamansız ve akla gelmeyen yiyecekleri çok arzulamak anlamına gelir. Gelişme nedenleri arasında demir eksikliği, psikolojik rahatsızlık, sevgi eksikliği, güvensizlik ve duygusal yetersizlik sayılabilir. Aşerme emrini bebek verir, vücudumuzun sinyalleri ve isteği olarak değerlendirip, aşerilen yiyecek mutlaka yenilmelidir. Aşermek sadece yiyecek ile değil pika dediğimiz yiyecek dışı şeylere karşı da aşırı bir istek olarak ortaya çıkabilir. Toprak, kil, kömür, kibrit, teneşir, sabun, kül ve bunun gibi normalde ağza alınmayacak şeyler tüketilebilir.

Çoğunlukla demir eksikliğine bağlı olarak ortaya çıkar. Hemen hekiminize haber vermelisiniz. Duygusal açıdan desteklendiğinizi hissedin. Çünkü gebeliğinizde duygusal gel-gitleriniz oluyorsa, duygularınızı yiyeceklerle yönlendirip, gereksiz yiyeceklerle gidermeye çalışırsınız. Ve böylece 2. Hikayeyi açıklıyordu.

İki hikayedeki ortak nokta demir eksikliği veya psikolojik ilgi eksikliği..... Demir gibi sevgi hastalığı...

1990'lı yıllarda bir kadın hikayesi:

Arkadaşlarla bir çay sohbetimizde aşerme konusu konuşuluyordu. Çünkü arkadaşlardan bir

tanesi hamile idi. Amerikalı bir adam ile evli olan bu hamile arkadaşım akşam kocasına "kazan dibi tatlısına aşeriyorum, olsa da yesem" demiş. Amerikalı koca " yok bizde ölee bişey, bunu siz türkler uyduruyorsunuz" demiş. Aslında ben çok yabancı filmde böyle şeyler gördüm. Belki türkçe seslendirmesi yüzünden bu etki hissedilmiş olabilir.

Bunun üzerine iki çocuk anesi diğer arkadaş, hemen mevzuya atlayarak; " haltetmiş o Amerikalılar, olmaz olur mu hiç? Ben iki hamileliğimde de aşerdim. Hatta oğlana hamile iken, asfalta dökülen sıcak sıcak ziftle aşerdim de, kocaman zift açlarını belediye işçileri durdurdu, ben bir parmak zift alıp yedimde, rahatladım. Delirmiş mi o Amerikalı? Maaallah çocuğun düşer beee! Bilemez o bu tehlikeleri" dedi.

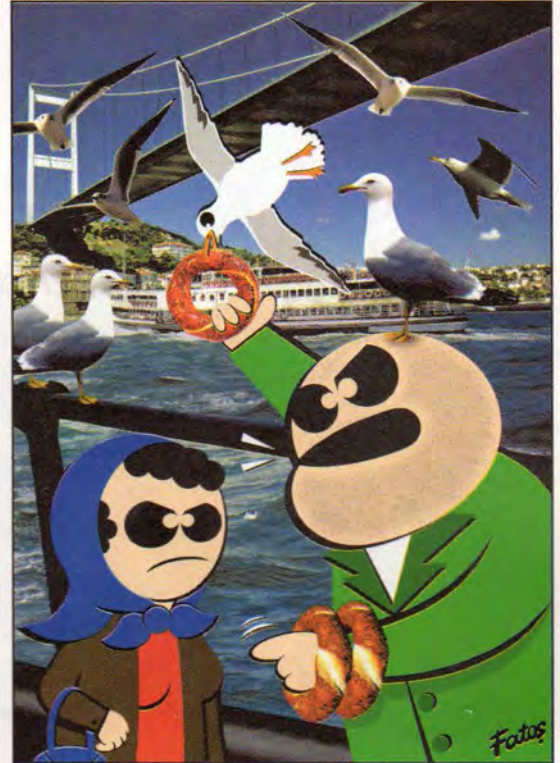
Elif Nusrat

Kadın; eşitsizliğin, adaletsizliğin, ayrımcılığın, cinsiyetçiliğin, ırkçılığın ve en önemlisi vicdansızlığın tek direnişçileri.

Kadın; barışın, kardeşliğin, birliğin, beraberliğin, paylaşımın, emeğin, bilginin, sevginin, aşkın ta kendisidir. Yaşasın Kadınlar Günümüz.

8 MARTI KUTLUYORUM!

Sus be Kadın!

Bari bu yıl 8 Martı Kutlayalım dedin.. Yemedim, Yediriyorum işte.. Daha ne istiyorsun?!

PAPARAZZİYE

Raziye İçoğlu

KONU-KOMŞU EX'TEN TANELER

• Arkadaşımın ismi, Ex kocasının annesi ile aynı idi. Ama arkadaşımın Ex kaynanası sürekli gelininin adını unutuyormuş ve "Aaayy neydi senin adın" diyormuş.

• Amcamın Ex karısı, benim büyüyünce nasıl olacağımı çok merak ettiği gerekçesi ile bizi buldu. Ben "neden amcamla ayrıldınız?" diye sorduğumda, aslında kocasını aldattığını dünya alem bildiği halde, EX YENGE 40 yıl sonra bulduğu çağdaş cevapla "Amcan ile aramızda ten uyumsuzluğu vardı, ondan yürütemedik" dedi.

Ev işlerine dokundurmamakta ısrar ettiğimiz eşlerimiz.

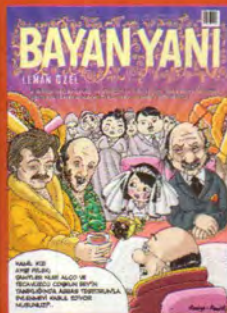
Emine

Zehra Ömeroğlu

BAYAN YANI⁹

Eski sayıları
kaçıranlar ve kollek-
سیونcular için fir-
sat! 3 ve 4. sayılar
set olarak yarı
fiyatına BAYİLERDE

Abonelik

Ayhan Düz Tel: (0533) 953 19 47 Asiye ULUDAĞ: 0.212.292 95 65-66

harem

TUNCAY AKGÜN &
KEMAL ARSLAN

